

§ 16 a godkendelse efter husdyrbrugloven

Sønderskovvej 7

5900 Rudkøbing

Afgjort den **dato måned 2024**

Svendborg
Kommune

Datablad

Ansøger og kontaktperson	Jesper Navne Sønderskovvej 7 5900 Rudkøbing
Husdyrbrugets navn og adresse	Sønderskovgård Sønderskovvej 7 5900 Rudkøbing
Ejer af ejendommen	Jesper Navne, Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing
BFE nummer	10127689
Matrikelnummer	10a Sdr. Longelse By, Longelse
Virksomhedens art	Kvægbrug
CHR-nummer	18053
CVR-nummer	25 51 59 94
P-nummer	10 07 79 64 35
Virksomhedstype	Kvægbrug med et produktionsareal på over 100 m ² og en ammoniakemission på mellem mere end 3.500 kg NH ₃ -N pr. år
Tilsynsmyndighed	Svendborg Kommune Natur og Miljø Svendborgvej 135, 5762 V Skerninge Tlf. 6223 3444 landbrug@svendborg.dk
Ansøgningens skemanummer i www.husdyrgodkendelse.dk	243036 version 4
Godkendt produktionsareal	7.513 m ³
Journal nr.	24/403
Øvrige afgørelser	Byggetilladelse
Konsulent	Max Jakobsen Miljørådgivning

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Svendborg Kommune med tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Copyright Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Sønderskovgård v/Jesper Navne
Sønderskovvej 7
5900 Rudkøbing

Miljø og Teknik
Natur og Miljø
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf. 62 23 34 00

Svendborg Kommune meddeler hermed godkendelse efter husdyrbruglovens¹ § 16 a, stk. 1 i til husdyrbruget på Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter husdyrbrugloven fra 2017.

Der gives dispensation for afstandskrav til skel for etablering af udvidelse af eksisterende ensilageplads.

Svendborg Kommune meddeler godkendelsen på baggrund af de indsendte oplysninger og de fastsatte vilkår, og det afgøres, at husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Dato: **XX måned 20XX**

Godkendt: .....

Lene Jultved
Agronom

Annonceret på Langeland Kommunes hjemmeside den **XX måned 20XX**.

Klagefristen udløber den **XX måned 20XX (4 uger efter annoncering af godkendelsen)**.

Søgsmålsfristen udløber den **XX måned 20XX (6 mdr. efter annoncering af godkendelsen)**

---

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. LBK nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer (husdyrbrugloven).

Resumé

Jesper Navne har søgt Svendborg kommune om godkendelse til at udvide kvægproduktionen på Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing.

Der er søgt om at overgå til de nyeste regler i husdyrbrugloven, hvor produktionen reguleres efter antal m² produktionsareal i stedet for antal dyr, type og vægt. Der er søgt om at øge produktionsarealet fra 6.465 til 7.513 m².

Ansøger har valgt at søge om flexgruppe "Alle kvæg" for alle staldbygningerne. Det betyder at ansøger fremover vil kunne holde alle typer af kvæg i staldene og frit skifte mellem kvægtyperne.

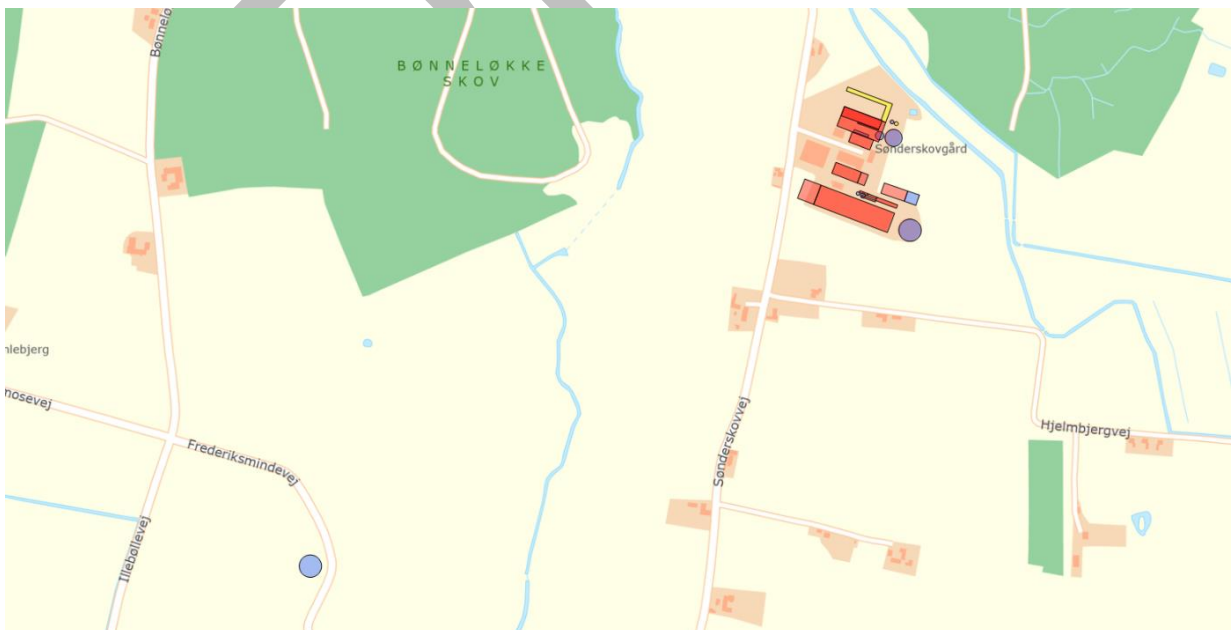
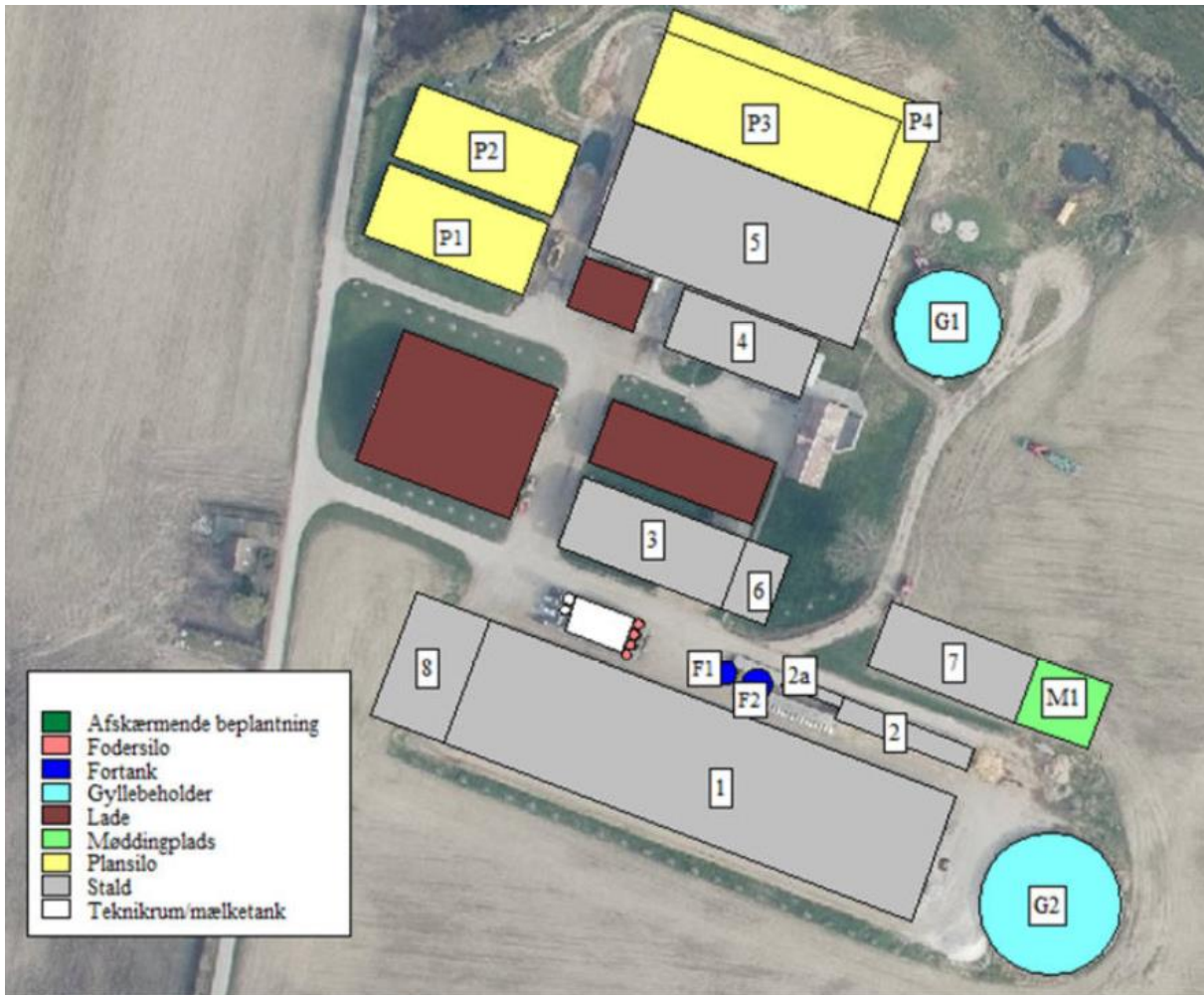
På adressen Sønderskovvej 7 er der søgt om at etablere tre nye stalde i form af forlængelse af to eksisterende stalde (nr. 6 og 8), at etablere en ny staldbygning (nr. 7) og etablere en fortank (F2), en møddingsplads (M1) samt udvide eksisterende ensilageplads (P4). På Sønderskovvej 7 nedlægges en del af de eksisterende kvadratmeter, som har været brugt til kalvehytter (2b og 2C). Disse kalvehytter flytter i stedet ind i en af de nye staldbygninger.

På Frederiksmindevej er der søgt om at etablere en ny fritliggende gyllebeholder på 5.000 m³ med teltoverdækning.

Data for nye og eksisterende bygninger, hvori der sker ændringer er:

- **Ny bygning nr. 6:** Forlængelse af eksisterende stald (nr. 3) bliver 12 x 18,8 m, med en sidehøjde på 4 m og en kiphøjde på 9 m. Bygningens produktionsareal bliver på 210 m². Bygningen etableres i samme stil som den eksisterende stald.
- **Ny bygning nr. 8:** Forlængelse af eksisterende stald (nr. 1) bliver 28 x 33,4 m med en sidehøjde på 4 m og en kiphøjde på 10 m. Bygningens produktionsareal bliver på 625 m². Bygningen etableres i samme stil som den eksisterende stald.
- **Ny bygning nr. 7:** Ny fritliggende staldbygning på 40 x 17,5 m med en sidehøjde på 4 m og en kiphøjde på 8 m. Bygningens produktionsareal bliver på 240 m². Bygningen etableres med lukkede gavle i stålplader, og med åbne sider. Taget bliver eternit.
- **Ny fortank:** Får en diameter på 8 m, og en højde over terræn på 1 m og kan indeholde 99 m³. Fortanken etableres med fast betonlåg.
- **Etablering af møddingsplads:** på 20 x 17,5 m svarende til 350 m². Der blev i 2017 givet tilladelse til en møddingsplads. Den er ikke blevet etableret og tilladelsen hertil er bortfaldet. Der søges derfor på ny, da der fortsat er et ønske om at etablere en møddingsplads. Placeringen er ændret i forhold til tidligere, så den nu er ansøgt placeret bag den nye staldbygning nr. 7 mod øst. Pladsen får afløb til fortank og pladsen vil fremover også blive anvendt til vaskeplads.
- **Eksisterende bygning 3:** Produktionsarealet i bygningen øges med 85 m².
- **Eksisterende plansilo:** Udvides med 725 m² mod øst og nord.
- **Ny gyllebeholder:** Får en diameter på 36 m, elementerne vil blive 2,5 m over terræn og beholderen etableres med telt, som vil få en højde i "kip" på 9 m. Beholderen bliver med et overfladeareal på 1.020 m² og kan indeholde 5.000 m³.
- **Eksisterende kalveplads (nr. 2b og 2c):** tages ud af drift.

Placeringen af eksisterende og ny bygninger og anlæg kan ses på nedenstående kort:

Produktionen af husdyrgødning består af dybstrøelse fra hele staldanlægget med undtagelse af stald 5, hvor der er gyllesystem og stald 1, hvor der er både dybstrøelse og gyllesystem. Dybstrøelsen opbevares i staldene og på den ansøgte møddingsplads. Dybstrøelse kan ligeledes placeres i markstakke inden udbringning. Flydende husdyrgødning ledes til eksisterende fortanke og gyllebeholdere.

Ammoniakfordampningen stiger fra 7.488 kg N/år til 8.709 kg N/år.

Husdyrbruglovens grænseværdier for påvirkning af natur er overholdt. Nærmeste naturområde er en § 3 beskyttet eng. Der er med udgangspunkt i bl.a. naturområdets tilstand og øvrig tilførsel af næringsstoffer vurderet, at ammoniakdepositionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en tilstandsændring af dette naturområde.

Husdyrbruglovens lugtkriterier overholdes i forhold til nærmeste nabo, samlet bebyggelse som byzone.

Der er fastsat støjgrænser i henhold til Miljøstyrelsens vejledninger for støj – og det er vurderet, at støjgrænserne overholdes.

Antallet af transporter til og fra ejendommen forbliver uændret i forhold til den nuværende drift. En del af transporterne afvikles i kortere perioder i forår og efterår. Der vurderes, at støj fra driften samt transport ikke medfører væsentlige gener. Det er desuden vurderet, at husdyrbruget ikke giver anledning til øvrige gener fra eksempelvis støv, lys, skadedyr, affald mv.

Det vurderes, at det ansøgte husdyrbrug ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Indholdsfortegnelse

Datablad	2
Resumé	4
Indholdsfortegnelse	7
Indledning	9
Svendborg Kommunes afgørelse.....	10
<i>Lovgrundlag.....</i>	<i>10</i>
<i>Afgørelse med vilkår.....</i>	<i>10</i>
<i>Generelle forhold.....</i>	<i>15</i>
<i>Retsbeskyttelse.....</i>	<i>15</i>
<i>Klagevejledning.....</i>	<i>16</i>
<i>Søgsmål.....</i>	<i>18</i>
Miljøteknisk redegørelse.....	19
<i>Vurdering af miljøkonsekvensrapport.....</i>	<i>19</i>
<i>Ejendomsforhold.....</i>	<i>20</i>
Ansøger og ejerforhold	20
Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.....	20
Biaktiviteter.....	20
<i>Placering .....</i>	<i>20</i>
Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold	20
Afstandskrav	23
Beskyttelseslinjer og planmæssige forhold	26
Erhvervsmæssig nødvendighed.....	26
Placering i tilknytning til eksisterende byggeri.....	27
Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.....	28
<i>Husdyrbrugets anlæg.....</i>	<i>31</i>
Produktionsareal.....	31
Drift af staldanlæg.....	32
Ventilation.....	34
Rengøring.....	34
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg.....</i>	<i>35</i>
Ammoniakdeposition til naturområder	35

Lugt.....	52
Støj.....	54
Rystelser.....	60
Transport.....	60
Støv.....	61
Lys.....	62
Skadedyr.....	62
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.....	63
Affald.....	67
<i>Forebyggelse og begrænsning ved uheld.....</i>	<i>68</i>
<i>Egenkontrol.....</i>	<i>69</i>
<i>Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).....</i>	<i>69</i>
<i>Offentlig høring.....</i>	<i>69</i>
<i>Konklusion.....</i>	<i>70</i>
BILAG.....	71
Bilag 1. Miljøkonsekvensrapport.....	72
Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger.....	113
Bilag 3. Langeland Kommunes tankplads-retningslinjer (december 2020).....	114
Bilag 4. Beplantningsplan.....	118
Bilag 5. Støj.....	119
Bilag 6. Svendborg Kommunes behandling af høringssvarene.....	124

Indledning

Svendborg Kommune har via Max Jakobsen, Miljørådgivning den 2. januar 2024 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing. Ansøgningen er indsendt via Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem og har skema nr. 243036 version 4. Der er søgt om et produktionsareal på 7.513 m², og der er søgt om at:

- Etablere ny bygning med et produktionsareal på 210 m² i forlængelse af eksisterende stald 3.
- Etablere ny bygning med et produktionsareal på 625 m² i forlængelse af eksisterende stald 1
- Etablere ny bygning med et produktionsareal på 240 m².
- Etablere en fritliggende gyllebeholder med teltoverdækning på 1.020 m² overfladeareal på Frederiksmindevej.
- Etablere fortank i tilknytning til stald 1 med et overfladeareal på 50 m². Tanken etableres med betonlåg.
- Udvide eksisterende plansilo nord for stald 5 med 725 m².
- Etablere møddingsplads på 350 m² placeret øst for stald 7.
- Flexgruppe "Alle kvæg" for samtlige stalde. Det betyder at ansøger ikke er bundet op på dyretyperne (Malkekvæg, kvier, kalve, stude mv.) som hidtil, men kan have alle kvægtyper i alle stalde samt kombinationer heraf.

Som følge af lov om forpligtende kommunale samarbejder², er det Svendborg Kommune, der administrerer husdyrbrugloven for husdyrbrug i Langeland Kommune.

Svendborg Kommune godkender og fører tilsyn med husdyrbrugets miljøforhold.

Der er tidligere meddelt følgende godkendelser/tilladelser efter husdyrbrugloven:

- § 12 miljøgodkendelse af 16. marts 2009
- Tillæg til miljøgodkendelse af 17. maj 2013
- Tillæg til miljøgodkendelsen af 11. august 2017

Denne godkendelse meddeles efter husdyrbrugloven og er opdelt i 3 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for godkendelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i godkendelsen.

Tredje del er en samling af relevante bilag. Bilag 1 er ansøgers indsendte miljøtekniske rapport, som Svendborg Kommunes afgørelse er baseret på.

---

² Lov om forpligtende kommunale samarbejder, jf. LBK nr. 446 af 8. april 2022 med senere ændringer.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven³ med tilhørende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse⁴, husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Svendborg Kommune har informeret offentligheden og berørte myndigheder tidligt i beslutningsprocessen ved offentlig annoncering på Langeland Kommunes hjemmeside i perioden x/x til x/x. x personer har ønsket udkastet til afgørelsen tilsendt.

Der har været foretaget høring af et udkast til miljøgodkendelse i perioden x/x – x/x 2024 af x parter i sagen (naboer og tilstødende matrikler). Der er indkommet x høringssvar.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune godkender hermed husdyrbruget på Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing, matrikelnummer 10a, Sdr. Longelse By, Longelse, i henhold til § 16 a, stk. 1 i husdyrbrugloven.

Godkendelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget, pt. Jesper Navne, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse. Godkendelsen følger ejendommen i forbindelse med et eventuelt salg.

Det afgøres samtidig, at godkendelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Samtidig meddeles der dispensation efter husdyrbruglovens § 9 i forhold til afstandskrav til matrikelskel for udvidelse af ensilageplads.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget, og godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra den dato, hvor godkendelsen er meddelt.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Godkendelsen gives på baggrund af de oplysninger, som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

Husdyrbrugets byggeri

1. Bygning 6, 7 og 8, møddingsplads (M1), ny fortank (F2) og udvidelse af plansilo (P4) skal placeres som ansøgt og vist på bilag 2
2. Nedenstående byggeri må etableres med følgende dimensioner:

---

³ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. LBK nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer (husdyrbrugloven).

⁴ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 300 af 20. marts 2024 (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

⁵ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning, BEK nr. 2243 af 29. november 2021 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Bygning	Grundplan	Maks. højde	Produktions-areal	Dyretype	Gulvtype
Stald 6	12 x 18,8 m	9 m	210 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse
Stald 7	40 x 17,5 m	8 m	240 m ²	kalve	Dybstrøelse
Stald 8	28 x 33,4 m	10 m	625 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse
Fortank	Diameter 8 m	1 m	50 m ²	Flydende husdyrgødning	-
Møddings- plads	20 x 17,5 m	1 m (rand- mur)	350 m ²	Fast husdyrgødning	-
Plansilo 1	77 x 6,5 (nord) 8,5 x 24,8 (øst)	0 m	725 m ²	Ensilage	-
Gylle- beholder	Diameter 36 m	9 m	1.020 m ²	Flydende husdyrgødning	-

- Eksisterende kalveplads (nr. 2b og 2c) skal tages ud af drift.
- Plansilo-areal (P4) må placeres indtil 8 m fra naboskel mod nord. Plansiloen skal omkranses mod nord og øst af randmur med en højde på 1 meter.
- I forbindelse med etablering af udvidelse af plansilo (P4) skal ansøger sikre at eventuelle dræn er flyttet og overholder afstandskravet på 15 m til plansiloen.
- Der skal senest 1 måned før igangsætning af byggeriet af stalde, fortank, gyllebeholder samt møddingsplads/vaskeplads sendes en redegørelse til Svendborg Kommune om, at afstandskravet til dræn er overholdt.
- Ansøgt gyllebeholder (G3) skal placeres som ansøgt, og i en afstand på 30 m fra skel.
- Ansøger skal ved etablering af ny gyllebeholder (G3) sikre sig, at afstandskravene på 15 m til dræn er overholdt.

Landskabelige hensyn

- Nye bygninger og tekniske anlæg skal etableres i samme eller tilsvarende materialer og farver, så de i fremtoning ligne de eksisterende bygninger og anlæg. Bygningerne skal etableres med eternittag.
- Der skal etableres afskærmende beplantning omkring den fritliggende gyllebeholder, som minimum jf. bilag 4.
- Beplantningen skal etableres senest 1 år efter meddelelsen af denne godkendelse og skal bestå af minimum tre rækker af egnstypiske arter, som i løbet af 5 år giver en effektiv afskærmning. Der skal inden etablering sendes en beplantningsplan til Svendborg Kommunes accept.

12. Beplantningen skal løbende vedligeholdes, og ved nedskæring skal det sikres, at der er tilbageværende planter, der fortsat kan afskærme effektivt.
13. Ny fritliggende gyllebeholder (G3) jf. bilag 2 skal fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften.

Produktionsstørrelse og staldindretning

14. Der må være et staldanlæg med et samlet produktionsareal i eksisterende staldanlæg og i nye stalde på **7.513 m²**. Produktionsarealet i eksisterende stalde skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyrearter, dyretyper:

<i>Bygning</i>	<i>Total areal m²</i>	<i>Produktions- areal, m²</i>	<i>Dyretype</i>	<i>Gulvtype</i>
<i>Stald 1</i>	<i>4.243</i>	<i>236 m²</i> <i>3.230 m²</i>	<i>Flexgruppe Alle kvæg</i>	<i>Dybstrøelse</i> <i>Sengestald med spalter (linespil)</i>
<i>Kalvehytter 2</i>	<i>210</i>	<i>210 m²</i>	<i>Flexgruppe Alle kvæg</i>	<i>Dybstrøelse</i>
<i>Kalvehytter 2a</i>	<i>50</i>	<i>50 m²</i>	<i>Kalve (under 6 mdr.)</i>	<i>Dybstrøelse</i>
<i>Stald 3</i>	<i>827</i>	<i>630 m²</i>	<i>Flexgruppe Alle kvæg</i>	<i>Dybstrøelse</i>
<i>Stald 4</i>	<i>619</i>	<i>297 m²</i>	<i>Flexgruppe Alle kvæg</i>	<i>Dybstrøelse</i>
<i>Stald 5</i>	<i>2.407</i>	<i>1.785 m²</i>	<i>Flexgruppe Alle kvæg</i>	<i>Sengestald med spalter (linespil)</i>
<i>Stald 6</i>	<i>226</i>	<i>210 m²</i>	<i>Flexgruppe Alle kvæg</i>	<i>Dybstrøelse</i>
<i>Stald 7</i>	<i>700</i>	<i>240 m²</i>	<i>Flexgruppe Alle kvæg</i>	<i>Dybstrøelse</i>
<i>Stald 8</i>	<i>934</i>	<i>625 m²</i>	<i>Flexgruppe Alle kvæg</i>	<i>Dybstrøelse</i>
<i>Ialt</i>		<i>7513 m²</i>		

Teknologi – Fast overdækning af gyllebeholder 2 og 3

15. Gyllebeholder nr. 2 og 3 skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
16. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
17. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
18. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Egenkontrol

19. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ventilation

20. Staldanlægget skal være indrettet med naturlig ventilation.

Rengøring

22. Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.

Færdselssikkerhed

24. Der skal etableres plads til de køretøjer, som skal foretage af- og på-læsning af husdyrgødning, ved den nye gyllebeholder (G3). Af- og på-læsning må ikke ske, mens køretøjet holder på Frederiksmіндеvej.

Støv

25. Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
26. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

27. Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.
28. Hvis der opstår væsentlige lysgener skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
29. Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsescensorer.
30. Udendørs lyskilder skal indrettes så lyskeglen er nedadrettet.

Skadedyr og fluer

31. Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrlaboratorium.
32. Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Gødning – opbevaring og håndtering

33. Påfyldning af gylle skal ske således, at der ikke kan ske spild uden for gyllebeholderen.

Opbevaring og håndtering af olieholdige produkter og kemikalier

34. Indretning af tanke og tankplads skal følge Svendborg Kommunes "Retningslinjer for indretning af tankpladser – Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg" jf. bilag 3.

35. Ved ændringer af tanke og tankpladser skal Langeland kommunes retningslinjer for indretning af tanke og tankpladser, der er gældende på ændringstidspunktet, følges.
36. Opbevaring og håndtering af beholdere, der indeholder spildolie og andre olieolieholdige produkter skal:
- opbevares i et kar/beholder, der som minimum kan rumme indholdet af den største beholder eller tilsvarende indretning.
  - være overdækket
  - placeres på belægning, der er tæt overfor olieholdige produkter og uden afløb.
37. Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opsugningsmateriale – og et eventuelt spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald.
38. Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.

Støj

39. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

40. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

41. Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
42. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra dyreholdet, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Vaskeplads

43. Al vask af maskiner, redskaber og sprøjte skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en overjordisk opsamlingsbeholder. Hvis der ikke vaskes sprøjte, kan opsamlingsbeholderen være underjordisk.
44. I forbindelse med byggeansøgning, af de ansøgte bygninger (nr. 6, 7 og 8), skal der indsendes en plan for håndtering af regnvand fra de nævnte bygninger. Hvis der etableres tagrender på bygningerne, skal der søges enten nedsivningstilladelse eller udledningstilladelse. Der skal ligeledes indsendes byggeansøgning for stald 3 i forhold til ændret anvendelse.

Håndtering af affald

45. Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.
46. Farligt affald skal bortskaffes via godkendt modtager. Dokumentation herfor skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende (f.eks. i forbindelse med miljøtilsyn).

Generelle forhold

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændringer, der kan medføre en forøget forurening eller andre virkninger på miljøet før Svendborg Kommune har meddelt godkendelse hertil. Det vil blandt andet omhandle ændring eller udvidelse af produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg, dyreholdets sammensætning, plansiloanlæg, faste pladser med afløb til brug for kalvehytter, fortanke og opsamlingsbeholdere til ensilagevand eller forhold omkring støj, transport m.v. Svendborg Kommune skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Svendborg Kommune gør endvidere opmærksom på at en afgørelse efter § 16 a, efter reglerne i Husdyrbrugloven, ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos kommunen.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 stk. 1 husdyrbrugloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af godkendelsen medmindre,

- Der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,

- Forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- Forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- Væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- Det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Husdyrbrugets egenkontrol er undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. § 53 stk. 2 i husdyrbrugloven.

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne godkendelse. Påklages godkendelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven). Klagenævnet afgør, om du er klageberettiget.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen på følgende link: <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke indsendes via klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune. Vi videregiver herefter din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret. Du kan finde godkendelsen på Svendborg Kommunes hjemmeside www.svendborg.dk, og klagefristen er dermed **d. XX måned 20XX**. (4 uger efter godkendelsen er annonceret)

Hvis afgørelsen påklages, vil Svendborg Kommune senest tre uger efter klagefristens udløb videregive klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med vores bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Bemærkningerne sendes også til klagesagens parter.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

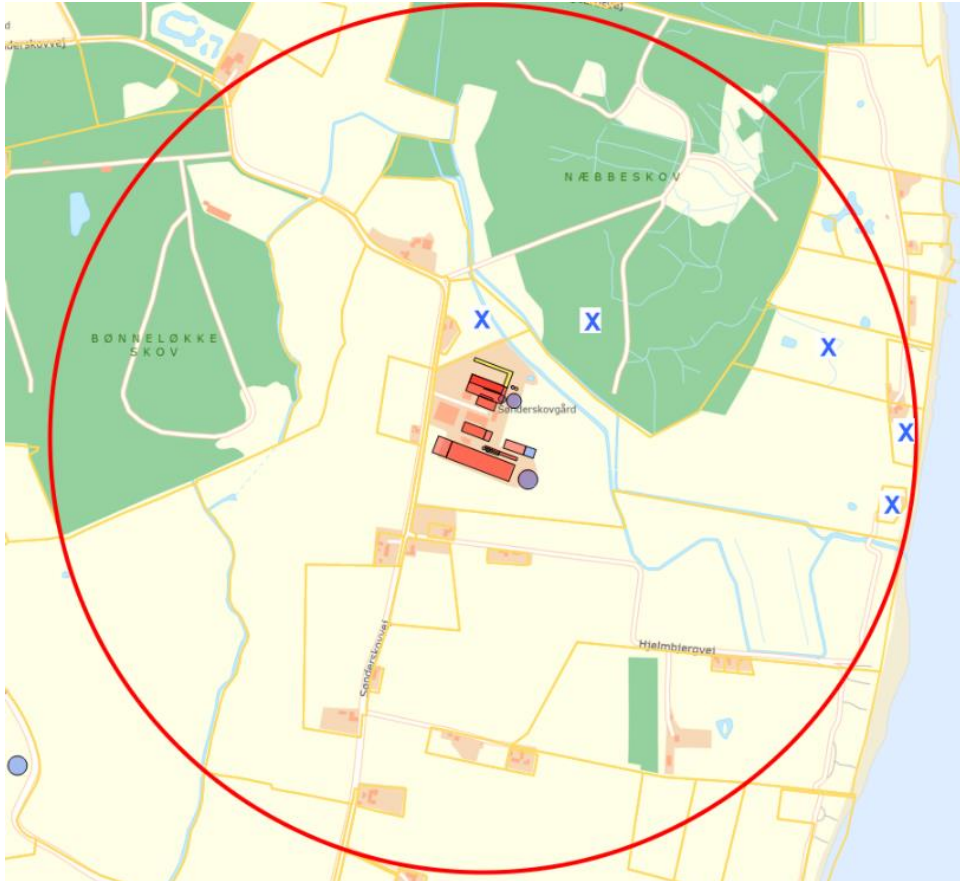
Følgende er orienteret om afgørelsen:

Ansøger:

- Jesper Navne, Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing, mail: jnavne@mail.dk

Naboer indenfor en lugtkonsekvenszone svarende til geneafstanden til byzone på 822 m (rød cirkel) og tilstødende matrikler (blå kryds).

Myndigheder

- Styrelsen for Patientsikkerhed (stps@stps.dk)

Foreninger og organisationer:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, info@rgo.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Greenpeace, info.dk@greenpeace.org
- Langeland Miljøforeningen, v. Carl Erik Sander, ces@post3.tele.dk

Orientering om denne afgørelse er desuden sendt til ansøgers konsulent Max Jakobsen, Miljørådgivning og Langeland/Ærø Kommune. Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening (langeland@dof.dk) er ligeledes blevet informeret.

Søgsmål

Ønskes godkendelsen prøvet ved domstolene skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt jf. § 90 i husdyrbrugloven.

Fristen for at anlægge søgsmål er d. **XX måned 20XX (6 måneder efter godkendelsen er meddelt).**

UDKAST

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøredegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

I den indsendte digitale ansøgning (skema nr.: 243036) er der gennemført beregninger for det ansøgte husdyrbrugs påvirkning af de omkringboende og de nærmeste naturområder. Endvidere er der redegjort for, hvordan husdyrbruget anvender den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Vurdering af miljøkonsekvensrapport

Svendborg Kommune har gennemgået ansøgningen og vurderer, at oplysningskravet vedrørende miljøkonsekvensrapporten er opfyldt, idet den indeholder:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
  - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
  - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
  - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
  - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet,
  - e) alle yderligere oplysninger omhandlet i bilagets pkt. F, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og påtænkte foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Svendborg Kommune vurderer, at:

- Punkt 1a, 1b, 1c fremgår af den digitale ansøgning, der er indsendt via husdyrgodkendelse.dk
- Punkt 1d er beskrevet fyldestgørende
- Punkt 2 er beskrevet fyldestgørende
- Punkt 3 er beskrevet fyldestgørende

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 1. Svendborg Kommune har taget udgangspunkt i Miljøkonsekvensrapportens beskrivelser af det ansøgte og beregningerne i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk i forhold til de vurderinger og konklusioner der er gennemført i de efterfølgende afsnit.

Ejendomsforhold

Ansøger og ejerforhold

Godkendelsen meddeles til husdyrbruget på Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing. Ansøger og ejer er pt. Jesper Navne, der bor på adressen.

Ejer er ansvarlig for at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse, samt at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.

Ansøger har oplyst, at han ejer en række andre ejendomme, men at der ikke er husdyrproduktion på disse ejendomme. Svendborg Kommune vurderer, at dette er korrekt. Ejendommen er en selvstændig enhed og dermed ikke afhængig af en anden ejendom i forhold til den daglige drift. Der er derfor ikke brug for en vurdering af samdrift med andre husdyrbrug.

Vurdering af sammatrিকulering

I følge husdyrbruglovens § 3 stk. 1 skal husdyranlæg på samme ejendom godkendes samlet.

I følge Geodatastyrelsens matrikelregister består ejendommen af 5 matrikler. Det ansøgte husdyranlæg ligger på hovedmatriklen, og der ligger ikke stalde, gødningsopbevaringsanlæg eller andre driftsbygninger til brug for husdyrhold på de øvrige matrikler.

Svendborg Kommune vurderer derfor, at alle ejendommens anlæg er indeholdt i det ansøgte.

Biaktiviteter

Ansøger har oplyst, at der ikke er andre aktiviteter på husdyrbruget, der er omfattet af krav om godkendelse eller tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven.

Svendborg Kommune har ikke oplysninger som indikerer, at der skulle være tale om biaktiviteter og vurderer derfor, at dette ikke er tilfældet.

Placering

Husdyrbrugets beliggenhed, afstandskrav og planmæssige forhold

Husdyrbruget ligger ca. 3 km syd for Spodsbjerg på Langeland. De eksisterende bygninger består af bygning 1, 3, 4 og 5 (se nedenstående kortudsnit), og kalvehytter er placeret ved markering 2, 2a, 2b og 2c.

Med det ansøgte fjernes kalvehytterne ved 2b og 2c. Disse kalvehytter flyttes ind i den ansøgte bygning 7. Denne stald vil blive på 40 x 17,5 m med en sidehøjde på 4 m og en kiphøjde på 8 m. Bygningens produktionsareal bliver på 240 m². Bygningen etableres med lukkede gavle i stålplader, og med åbne sider. Taget bliver eternit. Produktionsarealet i bygningen er ansøgt anvendt til flexgruppe; "Alle Kvæg, dybstrøelse".

Der er søgt om at forlænge to eksisterende stalde. Ved stald 1 er der søgt om at forlænge bygningen mod vest (nr. 8). Forlængelsen bliver 28 x 33,4 m med en sidehøjde på 4 m og en kiphøjde på 10 m. Bygningens produktionsareal bliver på 625 m². Bygningen etableres i samme stil som den eksisterende stald. I bygningen er produktionsarealet søgt anvendt til flexgruppe "Alle Kvæg" på dybstrøelse.

Ved stald 3 er der søgt om at forlænge stalden mod øst (nr. 6). Bygningen bliver 12 x 18,8 m, med en sidehøjde på 4 m og en kiphøjde på 9 m. Bygningens produktionsareal bliver på 210

m². Bygningen etableres i samme stil som den eksisterende stald. Staldens produktionsareal er søgt anvendt til flexgruppe "Alle Kvæg" på dybstrøelse.

Derudover er der søgt om at udvide produktionsarealet i eksisterende stald 3. Stalden udvides med 85 m². Der sker ingen bygningsmæssige ændringer med udvidelsen i denne stald.

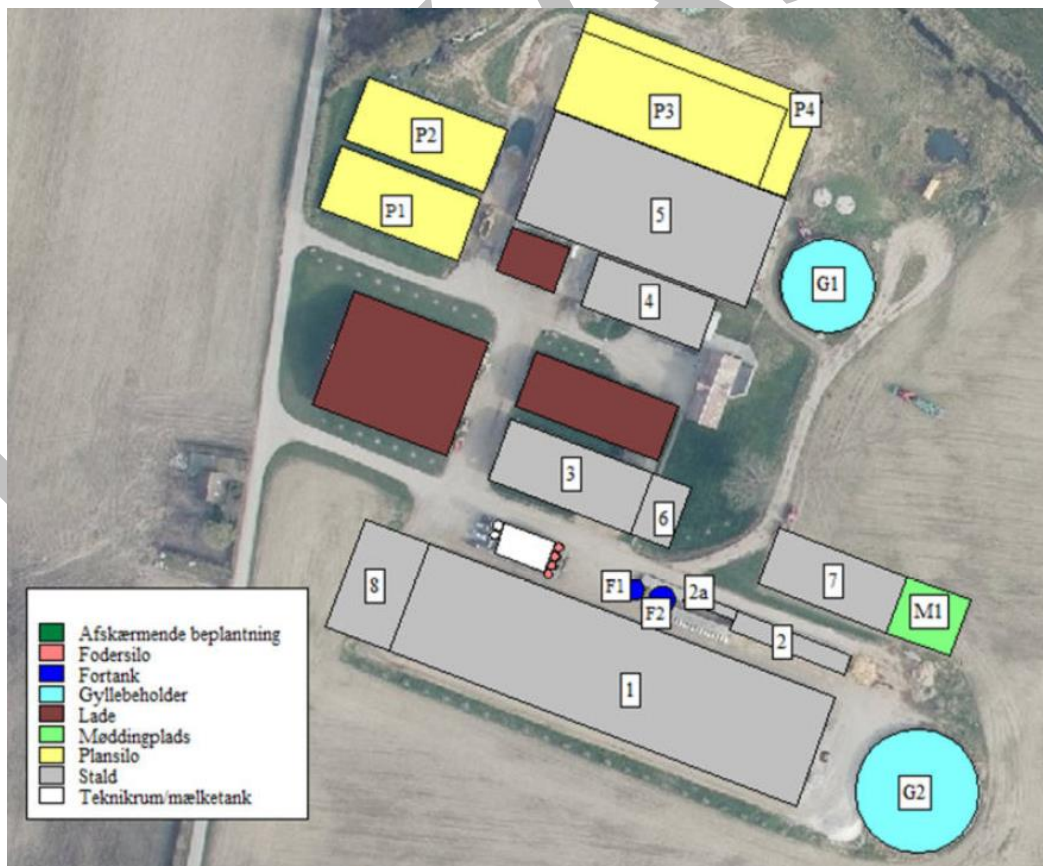
Der etableres en ny fortank ca. midt for stald 1 mod nord. Fortanken får en diameter på 8 m, og en højde over terræn på 1 m og kan indeholde 99 m³. Fortanken etableres med fast betonlåg. Fortanken skal anvendes til flydende husdyrgødning fra stald 1, hvorfra husdyrgødningen kan afhentes til afgang i biogasanlæg.

Der er søgt om at etablere en møddingsplads på 350 m² (markeret med "M1"). En møddingsplads skal etableres med fast støbt bund og afløb til opsamlingsbeholder. Denne møddingsplads får afløb til fortank. Møddingspladsen skal enten have en randmur eller randbelægning. Møddingspladsen vil fremover også blive anvendt til vaskeplads.

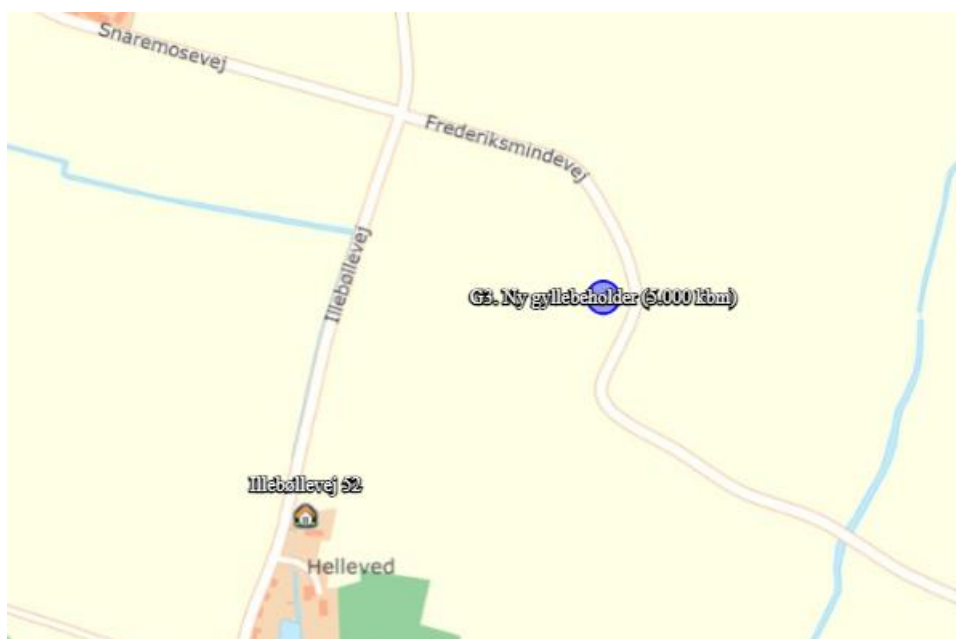
Derudover er der søgt om at udvide den eksisterende plansilo med 725 m² mod øst og nord (P4). Den eksisterende plansilo og dermed også den ansøgte udvidelse, overholder ikke afstandskravene til naboskel. Der gives dispensation for afstandskravet. Se afsnittet herom.

På en af ejendommens markarealer er der søgt om at etablere en ny gyllebeholder. Beholderen skal indeholde afgasset biomasse. Beholderen får en diameter på 36 m, elementerne vil blive 2,5 m over terræn og beholderen etableres med telt, som vil få en højde på 9 m på det højeste punkt. Beholderen bliver med et overfladeareal på 1.020 m² og kan indeholde 5.000 m³.

Placeringen af husdyranlæggets eksisterende og nye bygninger fremgår af nedenstående kort og af bilag 2:

Placering af ansøgt gyllebeholder placeret i det åbne land fremgår af kortudsnittet herunder:

De efterfølgende vurderinger af placering og miljøpåvirkningerne tager udgangspunkt i det beskrevne anlæg. Der er på baggrund af disse vurderinger ikke fundet anledning til at ændre på placering og udformning af det nye byggeri, og der stilles derfor følgende vilkår:

Fastsættelse af vilkår:

- Bygning 6, 7 og 8, møddingsplads (M1), ny fortank (F2) og udvidelse af plansilo (P4) skal placeres som ansøgt og vist på bilag 2
- Nyt byggeri må etableres med følgende dimensioner:

Bygning	Grundplan	Maks. højde	Produktions-areal	Dyretype	Gulvtype
Stald 6	12 x 18,8 m	9 m	210 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse
Stald 7	40 x 17,5 m	8 m	240 m ²	kalve	Dybstrøelse
Stald 8	28 x 33,4 m	10 m	625 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse
Fortank	Diameter 8 m	1 m	50 m ²	Flydende husdyrgødning	-
Møddings-plads	20 x 17,5 m	1 m (rand-mur)	350 m ²	Fast husdyrgødning	-
Plansilo 1	77 x 6,5 (nord) 8,5 x 24,8 (øst)	0 m	725 m ²	Ensilage	-
Gylle-beholder	Diameter 36 m	9 m	1.020 m ²	Flydende husdyrgødning	-

- Eksisterende kalveplads (nr. 2b og 2c) skal tages ud af drift.

Afstandskrav

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.1.1.

Svendborg Kommunes bemærkninger og vurdering

Dette afsnit vurderer anlæggets placering i forhold til afstandskrav i §§ 6-8 i husdyrbrugloven.

§6

Etablering, udvidelse og ændringer af husdyranlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening er ikke tilladt i eller indenfor 50 m fra byzone/sommerhusområder, lokalplanlagte områder og nabobeboelser. Det ansøgte projekt ligger i en afstand af:

Område	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri
Eksisterende eller kommuneplanlagt byzone eller sommerhusområde	50 m	2.800 m (sommerhusområde N)
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m	685 m (lokalplan 79 for område til badestrand ved Longelse Sønderskov)
Nabobeboelse	50 m	136 m (Hjelmbjergvej 1)

Svendborg Kommune vurderer, at de valgte udpegninger og afstande er korrekte, og at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 6.

§7

Ifølge husdyrbruglovens §7 må der ikke etableres, udvides eller ændres husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg inden for 10 m fra ammoniakfølsomme naturtyper.

Der ligger ingen naturområder indenfor 10 m fra det ansøgte anlæg.

§8

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening skal overholde en række afstandskrav til f.eks. vandindvindingsanlæg, dræn mv. Afstandskravene og afstanden til de konkrete anlæg/områder fremgår af den efterfølgende tabel.

Anlægstype	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri/anlæg med forøget forurening
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 m	2.500 m
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 m	1.900 m
3) Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m	32 m
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 m	17 m
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m
6) Beboelse samme ejendom	15 m	20 m
7) Naboskel	30 m	8 m

Svendborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens § 8 med undtagelse af afstandskrav til naboskel, til matrikel 10c, Sdr. Longelse By, Longelse, for udvidelse af ensilagepladsen.

Ansøger søger dispensation

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.1.1 for den fulde ansøgning om dispensation.

Kort uddrag af ansøgningen om dispensation: Udvidelsen af plansiloanlægget er driftsmæssigt nødvendigt idet arealet skal anvendes til foder til dyrene. Med den valgte placering vil det samlede foderopbevaringsanlæg ligge samlet og der er god plads til maskinerne, der bruges til indlægning og udtagning.

Ansøger har undersøgt 3 alternative placeringer:

1. Øst for eksisterende plansilo og gyllebeholder
2. Syd for halmlade
3. Øst og syd for den sydligst beliggende kostald

Placering 1 er fravalgt på baggrund af dårlig logistik og afstandskrav til vandløb samt terrænets hældning ned mod vandløbet.

Placering 2 er fravalgt på da placeringen ikke overholder afstandskravene til offentlig vej.

Placering 3 er fravalgt da placeringen vil give mere intern kørsel med støjgener til følge.

Svendborg Kommune giver dispensation

Den ansøgte placering overholder ikke afstandskravet i husdyrbruglovens § 8 til matrikel nr. 10c, Sdr. Longelse by, Longelse. Afstandskravet til naboskel er 30 meter. Den aktuelle afstand er 8 meter med den ansøgte udvidelse af ensilagepladsen. Der er tidligere givet dispensation for afstandskravet til den eksisterende ensilageplads. For den eksisterende ensilageplads gælder at afstanden til naboskel er ca. 13 meter. Svendborg Kommune skal vurdere om der er miljømæssig risiko for gener eller forurening, i forhold til det overskredne afstandskrav.

Inden Svendborg Kommune overvejer om der kan gives dispensation, skal Svendborg Kommune overveje, om det ansøgte kan placeres et andet sted, hvor afstandskravene er overholdt.

Svendborg Kommune er enig i ansøgers vurdering af mulige alternative placeringer, som nævnt i miljøkonsekvensrapporten.

Med placering 1 øst for eksisterende plansilo (P4) vil afstandskravet til vandløb heller ikke kunne overholdes. Samtidig er der store terrænforskel på placeringen med fald til vandløbet. Placeringen er derfor ikke hensigtsmæssig.

Placering 2 syd for indkørslen og halmladen vil betyde at afstandskravet til offentlig vej ikke kan overholdes. I afvejningen af om et afstandskrav vægter "tungere" end et andet afstandskrav, vurderes i denne sag, at beliggenheden, nær bolig på Sønderskovvej 2 i forhold til driftsstøj og i forhold til trafiksikkerhed, er uhensigtsmæssigt. Med denne placering vil maskinstøj og drift komme tæt på offentlig vej og bolig, som dog ejes af ansøger. Placering er dog ligeledes på et jordstykke med ca. 2 meters terrænforskel stigende op mod boligen og vejen. Placeringen vurderes derfor ikke har være hensigtsmæssig.

Placering 3 enten syd for eller øst for stald 1 overholder alle afstandskrav. Terrænet er relativt jævnt med en forskel på ca. 0,5-1 meter. Med en placering her vil afstanden til nærmeste naboer på Hjelmbjergvej blive reduceret og samtidig vil der blive en væsentlig forøget mer-transport internt på bedriften med øgede støjgener til følge. Placeringen vurderes at være uhensigtsmæssig i forhold til øgede støjgener til omkringboende som følge af aktiviteterne på og omkring en ensilageplads.

Samlet set vurderes placering 2 og 3 ikke at være mulige i forhold til at sikre de omkringboende mod gener fra de støjende aktiviteter, der er i forbindelse med en ensilageplads samt for trafiksikkerheden og placering 1 er ikke mulig i forhold til at sikre vandløbet mod forurening på grund af terrænets hældning ved placeringen. Ved den ansøgte placering er det alene afstandskravet til naboskel, som overskrides. Nærmeste bolig ligger mere end 70 meter fra ensilagepladsen (afstandskravet er 50 meter). Naboskellet, som afstandskravet ikke kan overholdes til, er et jordlod uden bebyggelse. Svendborg Kommunes giver dispensation efter husdyrbruglovens § 8 for afstandskrav til naboskel for etablering af udvidelse af ensilageplads (P4) efter husdyrbruglovens § 9 stk.3. hvor der skal stilles vilkår til indretning og drift. Der stilles vilkår om at ensilagepladsen har randmur mod nord og øst (mod vandløb og naboskel).

Fastsættelse af vilkår:

- *Plansilo-areal (P4) må placeres indtil 8 m fra naboskel mod nord. Arealet skal omkranses mod nord og øst af randmur med en højde på 1 meter.*
- *I forbindelse med etablering af udvidelse af plansilo (P4) skal ansøger sikre at eventuelle dræn er flyttet og overholder afstandskravet på 15 m til plansiloen.*

Dræn

Ifølge husdyrbrugloven må der ikke være permeable rør/dræn indenfor 15 meter af projektet. Ifølge ansøgers oplysninger omkring drænføring, så er der umiddelbart ikke dræn indenfor 15 m af de planlagte nye bygninger og tekniske anlæg. Der er ikke fremsendt yderligere oplysninger herom.

Svendborg Kommune har ikke – ud over ansøgers oplysninger - konkret viden om placering af dræn i området, hvor projektet gennemføres. Ejer af husdyrbruget er til hver en tid forpligtet til

at sikre, at afstandskravet til dræn overholdes i forhold til etableringer, udvidelser eller ændringer, hvor forureningen øges. Der skal derfor senest 1 måned før byggeriet sættes i gang sendes en redegørelse til Svendborg Kommune, der bekræfter, at afstandskravet til dræn er overholdt. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at omlægning i faste rør, fjernelse af dræn i faste rør samt ændret placering kræver, at der udarbejdes en tilladelse efter vandløbsloven – reguleringen af dræn må ikke gennemføres før Langeland Kommune har meddelt tilladelse efter vandløbsloven.

Fastsættelse af vilkår:

- *Der skal senest 1 måned før igangsætning af byggeriet af stalde, fortank, gyllebeholder samt møddingsplads/vaskeplads sendes en redegørelse til Svendborg Kommune om, at afstandskravet til dræn er overholdt.*

Beskyttelseslinjer og planmæssige forhold

Svendborg Kommune vurderer at de ansøgte nye bygninger, ikke er placeret indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Sø og å beskyttelseslinjer
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen
- Beskyttede diger
- Fredede områder / Fredninger
- Kulturmiljø / særligt værdifulde kulturmiljøer
- Naturområder med særlige beskyttelsesinteresser
- Geologiske beskyttelsesområder
- Kulturmiljø / særligt værdifulde kulturmiljøer
- Landskabelige interesseområder
- Kystforland
- Kulturhistoriske områder
- Særlige biologiske interesseområder/Grønt Danmarkskort

De nye bygninger og anlæg med undtagelse af den nye gyllebeholder ligger indenfor skovbyggelinje. Alt det ansøgte ligger indenfor større sammenhængende landskaber og værdifulde landskaber. Den nye gyllebeholder er placeret i et område udpeget til særligt værdifuldt landbrugsområde.

Erhvervsmæssig nødvendighed

De fleste driftsbygninger på en landbrugsejendom må anses for at være erhvervsmæssige nødvendige. Meget store landbrugsbygninger med industriel karakter eller fællesanlæg, der knytter sig til driften på flere ejendomme vil dog ikke anses for at være erhvervsmæssige nødvendige. I vurderingen af den erhvervsmæssige nødvendighed er det også relevant at vurdere, om der på ejendommen forefindes en eksisterende bygningsmasse, der kan erstatte et nyt byggeri.

Se miljøkonsekvensrapportens afsnit 2.2.1. for ansøgers redegørelse for erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri.

Svendborg Kommune vurderer at der er redegjort for at det ansøgte byggeri og opførelse af de tekniske anlæg er erhvervsmæssigt nødvendige. Svendborg Kommune er enig i konklusionen, idet der er tale om bygninger og tekniske anlæg der naturligt hører hjemme på en

landbrugsejendom og det ansøgte er ikke vurderet at være af industriel karakter eller fællesanlæg. Der er ikke andre bygninger eller tekniske anlæg på ejendommen, som kan anvendes i stedet for det ansøgte.

Erhvervsmæssigt byggeri og skovbyggelinje

I forhold til udpegningen i Kommuneplanen om skovbyggelinjen gælder, at erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri ikke er omfattet af kravene. Hele det eksisterende husdyrbrug og de ansøgte bygninger og anlæg er placeret indenfor skovbyggelinjen med undtagelse af den nye gyllebeholder. Alle de ansøgte stalde og anlæg vurderes, som nævnt, at være erhvervsmæssige nødvendige for husdyrbruget.

Større sammenhængende landskaber og værdifulde landskaber

I Langeland Kommunes Kommuneplan 2021-2033 er det beskrevet at større sammenhængende landskaber skal sikres i forhold til at nyetableringer skal tilpasses omgivelserne, og for værdifulde landskaber gælder, at disse skal beskyttes.

De ansøgte nye bygninger og tekniske anlæg, med undtagelse af ny gyllebeholder, er alle placeret i tilknytning til det eksisterende byggeri og udføres i lignende materialevalg. Disse vurderes derfor ikke at være i strid med Kommuneplanens formål med at beskytte større sammenhængende landskaber og udpegningen for værdifulde landskaber.

Den nye gyllebeholder er placeret fritliggende i terrænet. Den valgte placering gør, at den er mindst mulig synlig. Der etableres afskærmende beplantning omkring den. Netop placeringen i forhold til terrænets forhold gør, at gyllebeholderen ikke påvirker de landskabelige værdier. Se afsnittet om herunder om placering i tilknytning til eksisterende byggeri. Den nye gyllebeholder vurderes derfor ikke at være i strid med Kommuneplanen udpegningsgrundlag.

Placering i tilknytning til eksisterende byggeri

I henhold til husdyrbrugloven med tilhørende vejledning skal ny bebyggelse placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, medmindre der foreligger en særlig begrundelse for en anden beliggenhed.

For det ansøgte byggeri gælder at med undtagelse af gyllebeholderen, placeres både bygninger, fortank, møddingsplads og plansilo maksimalt 23 m fra eksisterende staldbygninger. Møddingspladsen er beliggende helt op ad ny bygning 7 mens ny stald 7 er placeret 8 m fra placeringen af kalvehytter og 22 m fra stald 1. Husdyrbrugets størrelse, placering af staldbygninger og tekniske anlæg bevirker at de ansøgte placeringer vurderes at være i driftsmæssig tilknytning til det eksisterende byggeri og anlæg. Når hele husdyranlægget betragtes, vil det visuelt fremstå samlet og som en helhed. Samlet er det Svendborg Kommunes vurdering, at det nye byggeri placeres i tilknytning til det eksisterende produktionsanlæg med undtagelse af den ansøgte gyllebeholder.

Ny gyllebeholder

Se ansøgers begrundelse for placering i sidst i afsnit 5.1.1 i miljøkonsekvensrapporten.

Anlæg til opbevaring af flydende husdyrgødning kan placeres på en af hensyn til markdriften ønsket placering, hvis ikke væsentlige hensyn til landskab, natur og miljø samt naboer taler afgørende imod placeringen.

Svendborg Kommune vurderer at den ansøgte placering er velvalgt i forhold til de landskabelige forhold idet terrænet mod nord og vest skærmer effektivt for gyllebeholderen. Samtidig er der placeringen velvalgt i forhold til beskyttelse af natur idet der er mere end 400 m til de nærmeste naturområder. Med en placering ved staldanlægget vil beholderen ligge tættere på beskyttet natur. Placeringen har god afstand til nærmeste naboer (Illebøllevej 52), hvortil der er 390 m. Med terrænets bakker og de eksisterende læbælter og beplantning, vil

der ikke blive synsmæssigt kig til gyllebeholderen fra hverken boligerne på Illebøllevej eller forbipasserende på Illebøllevejen.

Der er ligeledes forbikørende på Frederiksmindevej og Sønderskovvej, som visuelt vil kunne se beholderen på en kortere strækning. Fra Sønderskovvej 21 's indkørsel (øst for beholderens placering) vil toppen af gyllebeholderens teltoverdækning kunne ses. Beholderen vurderes dog ikke at være til væsentlig gene for boligen på adressen på baggrund af afskærmende beplantning på denne ejendom.

På baggrund af ovenstående vurderes placering af gyllebeholderen i åbent land på Frederiksmindevej at være velplaceret og Svendborg Kommune vurderer at der ikke er forhold der taler afgørende imod at beholderen placeres som ansøgt. Svendborg Kommune stiller dog krav om at beholderen har teltoverdækning (se afsnit herom) og at der etableres afskærmende beplantning.

Fastsættelse af vilkår:

- *Ansøgt gyllebeholder (G3) skal placeres som ansøgt, og i en afstand på 30 m fra skel.*
- *Ansøger skal ved etablering af ny gyllebeholder (G3) sikre sig, at afstandskravene på 15 m til dræn er overholdt.*

Varetagelse af landskab, kulturhistorie, rekreative og geologiske værdier mv.

Det fremgår af husdyrbrugloven, at loven særligt tilsigter, at bevare landskabet, kultur- og bymiljøer, værdifulde bebyggelser og at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource. Kulturhistoriske og rekreative værdier samt geologiske interesser betragtes oftest som en del af de landskabelige værdier. I det efterfølgende redegøres der for de parametre, der er relevante for det konkrete projekt.

Landskab

Det ansøgte byggeri placeres indenfor landskabsområdet "Longelse Bakkelandskab", nr. 7 jf. Langeland Kommunes kommuneplan 2021-2033. Området er omfattet af kommuneplanens retningslinje for landskabsområder, der skal beskyttes, hvilket betyder, at erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri kan etableres i tilknytning til eksisterende bebyggelse under hensyn til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer og hvor fritliggende byggeri skal placeres lavt i landskabet og ikke placeres inden for områder udpeget med særlige udsigter.

Det ansøgte byggeri og tekniske anlæg på Sønderskovvej 7 er som tidligere nævnt placeret i tilknytning til det eksisterende byggeri. Den ansøgte gyllebeholder er placeret lavt i landskabet og uden visuel effekt på omgivelserne. Placeringen er uden for områder udpeget som områder med særlig udsigt.

Landskabskarakteren for landskabsområdet "Longelse Bakkelandskab", er i kommuneplanen beskrevet på følgende måde:

"Landskabet er især karakteriseret ved et bakket terræn, der er præget af markante hatbakker, der ligger som perler på en snor parallelt med kysten. Mellem bakkerne er landskabet præget af opdyrkede marker og små lavbundsområder, mens de mest bakkede områder er præget af gæsningsarealer. Bebyggelsesstrukturen er især præget af spredtliggende gårde samt huse og husmandssteder beliggende langs vejene. Bevoksede diger og hegn opdeler landskabet i

middelstore, transparente landskabsrum. Især på grund af det meget varierede terræn er området præget af meget varierede udsigtsmuligheder.”

Strategi og indsats for området er at sikre de særlige udsigtsmuligheder over kystlandskabet mod øst. Ændringer bør kun ske, hvis det ikke forringer de særlige udsigter. På de øvrige arealer er det strategiske mål at vedligeholde landskabet. Ved ændringer i arealanvendelsen bør der lægges vægt på at tilpasse ændringerne så de tilpasses den eksisterende landskabskarakter.

Svendborg kommunes vurdering

Det ansøgte er ikke placeret indenfor områder som er udpeget som områder med særlige udsigter, men placeret i ”øvrige områder”. Med de ansøgte bygningers udformning, størrelse, materialevalg og placeringer vurderes det at med de fastsatte vilkår, er det Svendborg Kommunes vurdering, at hensynet til landskabets skala, visuelle sammenhæng, terræn, eksisterende bevoksning og karaktergivende strukturer er varetaget, og at det ansøgte anlæg ikke vil medføre væsentlig påvirkning af landskabet.

Kulturhistorie

Den nærmeste del af husdyrbruget er placeret 350 m øst for nærmeste fortidsmindeareal. Den fritliggende gyllebeholder er beliggende ca. 700 m fra samme fortidsmindeareal. Der er ikke andre fortidsmindearealer, fortidsmindepunkter eller fortidsmindelinjer tættere på. Arealet er et areal med marksystem fra oldtiden.

Svendborg Kommunes vurdering

Der er god afstand til arealet og med det ansøgte vil der ikke ændres på, eller ske påvirkning af det beskyttede areal. Svendborg Kommune vurderer at det ansøgte ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af kulturhistoriske værdier.

Rekreative områder

Der er et lokalplanlagt rekreativt område sydøst for husdyrbruget i en afstand af 685 m. Arealet er 3,4 ha langs Langelandsbæltet syd for Hjelmbjergvej. Området er udlagt til ferie- og fritidsformål.

Svendborg Kommunes vurdering

Det ansøgte vil ikke ændre aktiviteterne på husdyrbruget i forhold til den nuværende drift. Driften af et husdyrbrug vurderes ikke at påvirke det rekreative område på baggrund af afstanden til området og idet, der ikke sker væsentlige ændringer i aktiviteterne på husdyrbruget med det ansøgte. Svendborg Kommune vurderer at det ansøgte ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af de rekreative værdier.

Geologiske værdier

Hele husdyrbruget og den ansøgte fritliggende gyllebeholder er beliggende indenfor område udpeget som geologisk beskyttelsesområde. For området, som husdyrbruget ligger indenfor, gælder at beskyttelses formål er at sikre de karakteristiske hatbakker. Hatbakkerne er ca. 10-20 m høje grusbakker og helt unikke for Langeland og mod Korsørområdet.

Svendborg kommunes vurdering

Husdyrbruget på Sønderkovvej 7 ligger ikke placeret i nærheden af hatbakker og udvidelserne på husdyrbruget placeres ikke i nærheden, men placeres på jævnt terræn i tilknytning til det eksisterende byggeri. Den fritliggende gyllebeholder påvirker heller ikke de beskyttede hatbakker. Placeringen af gyllebeholderen har mere end 100 m til nærmeste bakker.

Det er Svendborg Kommunes vurdering af det ansøgte vil ikke medføre nogen væsentlig påvirkning af geologiske værdier.

Bymiljøer og værdifulde bebyggelser

Bevaringsværdige bymiljøer og værdifulde bebyggelser er registreret i SAVE-registrering i Langelands Kommuneatlas. Bygningerne tildeles en bevaringsværdi (SAVE-værdi) i forhold til, hvor værdifulde de er i forhold til bevaringsværdighed. Husdyrbruget er vurderet at have en mellem værdi (4-6) og er derfor ikke fredet. De omkringliggende naboejendomme har lav værdi (værdi 7-9). Der er ingen bygninger eller bymiljøer i nærheden af den fritliggende gyllebeholder.

Svendborg kommunes vurdering

Da der ikke er bevaringsværdige bygninger eller bymiljøer i nærheden af det ansøgte, vurderer Svendborg Kommune at det ansøgte ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af bymiljøer eller værdifulde bebyggelser.

Samlet konklusion

Svendborg Kommune vurderer, at med ansøgers vurdering i miljøkonsekvensrapporten og ovenstående supplerende vurdering, samt fastsættelse af de efterfølgende vilkår vil det ansøgte byggeri ikke påvirke bymiljøer, værdifulde bygninger, de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt geologiske værdier væsentligt.

Fastsættelse af vilkår:

- *Nye bygninger og tekniske anlæg skal etableres i samme eller tilsvarende materialer og farver, så de i fremtoning ligne de eksisterende bygninger og anlæg. Bygningerne skal etableres med eternittag.*
- *Der skal etableres afskærmende beplantning omkring den fritliggende gyllebeholder som minimum jf. bilag 4.*

Beplantningen skal etableres senest 1 år efter meddelelsen af denne godkendelse og skal bestå af minimum tre rækker af egnstypiske arter, som i løbet af 5 år giver en effektiv afskærmning. Der skal inden etablering sendes en beplantningsplan til Svendborg Kommunes accept.

Beplantningen skal løbende vedligeholdes, og ved nedskæring skal det sikres, at der er tilbageværende planter, der fortsat kan afskærme effektivt.

- *Ny fritliggende gyllebeholder (G3) jf. bilag 2 skal fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften.*

Husdyrbrugets anlæg

Produktionsareal

For at vurdere husdyrbrugets påvirkning af det omgivende miljø, skal den eksisterende drift og produktionsarealer fastlægges.

De eksisterende og de nye staldbygninger jf. bilag 2, indrettes til produktion af dyr i Flex-gruppe "Alle kvæg".

Det eksisterende staldanlæg er indrettet på følgende måde:

Stald	Total areal m ²	Produktionsareal m ²	Staldsystem
Stald 1	4.243	236 m ²	Dybstrøelse
		3.230 m ²	Sengestald med spalter (linespil)
Kalvehytter 2	210	210 m ²	Dybstrøelse
Kalvehytter 2a	50	50 m ²	Dybstrøelse
Stald 3	827	630 m ²	Dybstrøelse
Stald 4	619	297 m ²	Dybstrøelse
Stald 5	2.407	1.785 m ²	Sengestald med spalter (linespil)
Plansilo 1	820		-
Plansilo 2	820		-
Plansilo 3	1.500		-
Gyllebeholder 1	595	595 m ³	-
Gyllebeholder 2	1.020	1.020 m ²	-
Fortank F1	26	26 m ²	-
Fortank	28	28 m ²	-

I ansøgers miljøkonsekvensrapport fremgår placeringen af produktionsarealet i de enkelte staldafsnit.

Svendborg Kommunes vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at det oplyste produktionsareal i det eksisterende staldanlæg er i overensstemmelse med Svendborg Kommunes oplysninger fra det tidligere godkendte staldanlæg, oplysninger fra BBR, samt de faktiske forhold på bedriften, som det er konstateret i forbindelse med de lovpligtige regelmæssige miljøtilsyn.

Det fremgår af de efterfølgende vurderinger, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at der kan stilles vilkår, der tillader etablering og indretning af det ansøgte husdyrbrug. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at ændringer af størrelse, indretning, dyretype, dyreart ikke må ske uden Svendborg Kommunes godkendelse.

Fastsættelse af vilkår

Der må være et staldanlæg med et samlet produktionsareal i eksisterende staldanlæg og i nye stalde på **7.513 m²**. Produktionsarealet i eksisterende stalde skal placeres og indrettes med staldsystem som angivet i den efterfølgende tabel, og med følgende dyrearter, dyretyper:

Bygning	Total areal m ²	Produktionsareal, m ²	Dyretype	Gulvtype
Stald 1	4.243	236 m ² 3.230 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse Sengestald med spalter (linespil)
Kalvehytter 2	210	210 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse
Kalvehytter 2a	50	50 m ²	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse
Stald 3	827	630 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse
Stald 4	619	297 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse
Stald 5	2.407	1.785 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Sengestald med spalter (linespil)
Stald 6	226	210 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse
Stald 7	700	240 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse
Stald 8	934	625 m ²	Flexgruppe Alle kvæg	Dybstrøelse
Ialt		7513 m²		

Drift af staldanlæg

Ifølge husdyrbrugloven skal der for husdyrbrug, der har en ammoniakemission, der er større end 750 kg N/ha/år, fastsættes vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Med udgangspunkt i den ansøgte husdyrproduktion herunder anvendt produktionsareal samt gødningsopbevaringsanlæg beregnes - i det digitale ansøgningssystem - husdyrbrugets faktiske ammoniakemission, og et tilhørende krav til BAT. Beregningen af BAT-kravet inddrager en proportionalitetsvurdering i henhold til Miljøstyrelsens vejledning mv.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser følgende resultat for den samlede udledning af ammoniak fra husdyrbruget:

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	7915,7	793,1	8708,8
Nudrift	7035,4	453,0	7488,4
8 års-drift	5965,8	337,6	6303,4

Det tilhørende krav til BAT er i ansøgningssystemet beregnet til:

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	7916	1007	8923
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	7916	793	8709
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	214
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Det fremgår af beregningerne, at husdyrbrugets samlede ammoniakemission ikke er større end det fastsatte krav til BAT.

Ansøger har, i miljøkonsekvensrapporten beskrevet, at ammoniakemissionen reduceres uden anvendelse af teknologier, men ved valg af staldsystem.

Svendborg Kommunes vurdering

Husdyrbruget anvender en ammoniakreducerende teknik idet der anvendes fast overdækning af eksisterende gyllebeholder 2, og der er søgt om at etablere fast overdækning på den ansøgte gyllebeholder 3. Svendborg kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til husdyrbruglovens krav om anvendelse af BAT. Der stilles vilkår i forhold til anvendelse og vedligehold af den ansøgte teknologi, ud fra det relevante teknologiblad om overdækning af gyllebeholdere. Det anvendte staldsystem bidrager til, at BAT-kravet overholdes, og der stilles derfor også vilkår til det anvendte staldsystem – vilkåret er fastsat i afsnittet om produktionsareal.

Fastsættelse af vilkår

Fast overdækning af gyllebeholder 2 og 3:

- Gyllebeholder nr. 2 og 3 skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

- *Såfremt en skade ikke kan repareret inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.*

Egenkontrol

- *Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.*

Ventilation

Staldanlægget er åbent og dermed indrettet med naturlig ventilation, som sikrer et stort luftskifte. Da der kun er naturlig ventilation i de enkelte staldafsnit, stilles der ikke vilkår hertil.

Fastsættelse af vilkår

- *Staldanlægget skal være indrettet med naturlig ventilation.*

Der gøres opmærksom på at ændringer i ventilationsforholdene er en godkendelsespligtig ændring.

Rengøring

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

Svendborg Kommunes vurdering

For at begrænse de miljømæssige gener er det Svendborg Kommunes vurdering, at staldanlægget til hver en tid skal renholdes og rengøres, så den miljømæssige påvirkning begrænses og der opnås en god staldhygiejne, og der stilles vilkår herom. Dette vil bl.a. indebære, at sengebåse, kalvehytter og dybstrøelsesarealer holdes tørre.

Svendborg Kommune vurderer, at den valgte metode og hyppighed af rengøring umiddelbart vil sikre en god staldhygiejne.

Fastsættelse af vilkår:

- *Staldanlægget skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.*

Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg

Miljøpåvirkningen fra husdyrbrugets anlæg vurderes i forhold til den faktiske emission fra produktionsarealet. Hvor det er relevant eller, hvor loven fastlægger det i en metode, vurderes merpåvirkningen i forhold til henholdsvis nudrift og 8 års drift.

Svendborg Kommune vurderer, at oplysningerne for nudriften og 8 års driften, der er opgivet i den digitale ansøgning, er korrekte, og at disse kan danne grundlag for de efterfølgende vurderinger.

Ammoniakdeposition til naturområder

Det fremgår af ansøgningen, at ammoniakemissionen er 6.303 kg NH₃-N/år i 8-årsdrift og 7.488 NH₃-N/år i nudrift. Emissionen fra det ansøgte anlæg er 8.709 kg NH₃-N/år.

Ansøger har udpeget en række naturområder, og husdyrbrugets ammoniakdeposition er beregnet hertil. De valgte naturområder fremgår af miljøkonsekvensrapporten i bilag 1, og af kort under de enkelte beskrivelser af natur-kategorierne.

Svendborg Kommune vurderer, at nogle af punkterne skal placeres lidt anderledes. Der er derfor gennemført en beregning af ammoniakdepositionen til nogle ekstra punkter i eng og skov.

I forhold til de gennemførte beregninger af ammoniakdepositionerne vurderer Svendborg Kommune, at oplysninger om kildehøjder, ruhed og kumulation, er korrekte.

Resultatet af de gennemførte beregninger fremgår af den efterfølgende tabel.

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **8708,8** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **2405,4** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **1220,4** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
H	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	2,3	1,0	8,5	▼
G	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	2,0	0,9	7,3	▼
D	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	4,7	1,2	15,1	▼
C	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	4,9	1,2	15,6	▼
B	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	5,0	0,9	15,3	▼
A	Kategori 3	Ansøger	0	S	2,7	1,2	9,9	▼
Pot. ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	1,2	0,5	4,1	▼
Nr. 12. Vandhul - syd for ny gyllebeholder	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Nr. 11. Vandhul - nord for ny gyllebeholder	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,2	▼
Nr. 10. Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,9	0,4	3,0	▼
Nr. 9. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	6,2	1,0	18,6	▼
Nr. 8. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	5,0	1,4	17,5	▼
Nr. 7. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	5,9	1,2	18,9	▼
Nr. 6. Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,8	0,6	6,0	▼
Nr. 5. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Nr. 4. Overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,1	0,7	▼
Nr. 3. Overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,2	1,3	▼
Nr. 2. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 1. Overdrev (Natura 2000)	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

Resultatet opnås med udgangspunkt i, at der er indregnet en ammoniak-reducerende effekt for så vidt angår:

- Anvendt staldsystem
- Overdækning af gyllebeholdere

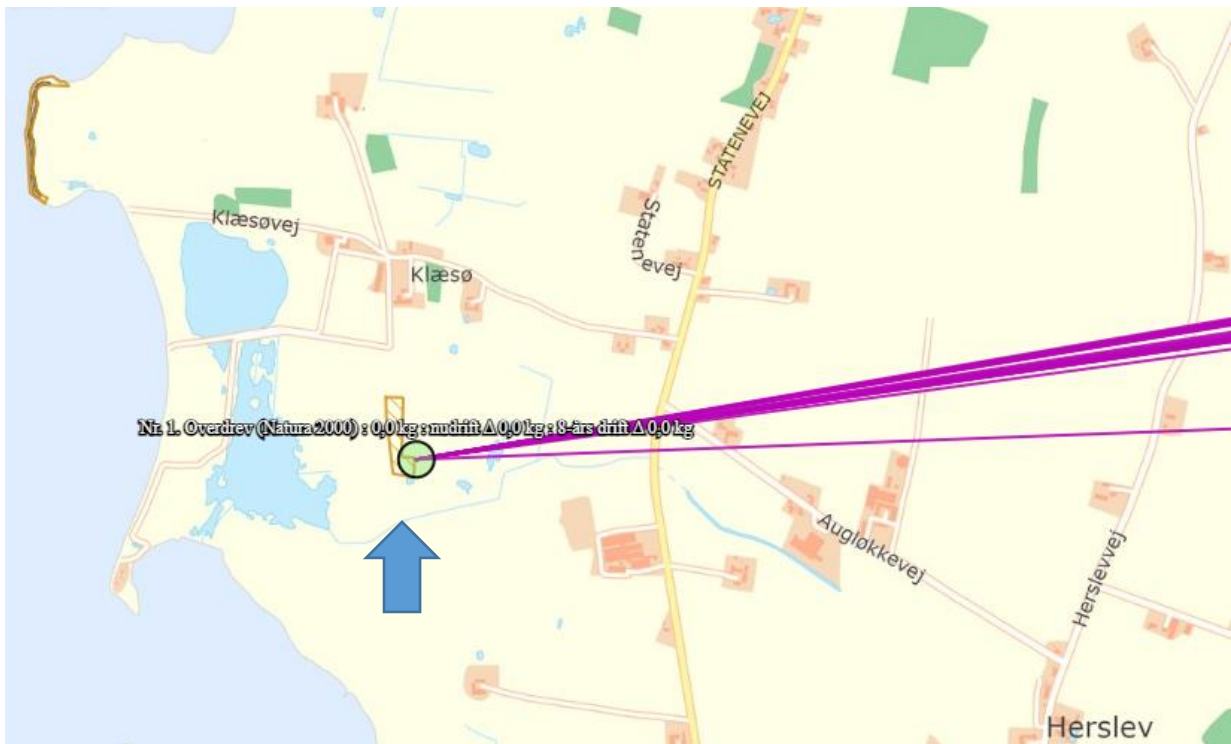
Der er i afsnittet om *Produktionsareal og Drift af anlæg* fastsat vilkår herom.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er ammoniakfølsomme naturtyper, som er beliggende indenfor Natura 2000-områder (§ 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

Kategori 1-natur må maksimalt modtage en totaldeposition af ammoniak fra husdyrbruget på 0,7 kg N/ha/år, dog 0,4 eller 0,2 kg N/ha/år, hvis der findes henholdsvis 1 eller mere end 1 husdyrbrug i nærheden (§ 27 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴).

Ansøger har udpeget følgende kategori 1 naturpunkt:

Eventuel kumulativ effekt fra andre husdyrbrugsejendomme er ikke relevant, da totaldepositionen fra det ansøgte projekt er 0,0 kg N/ha/år.

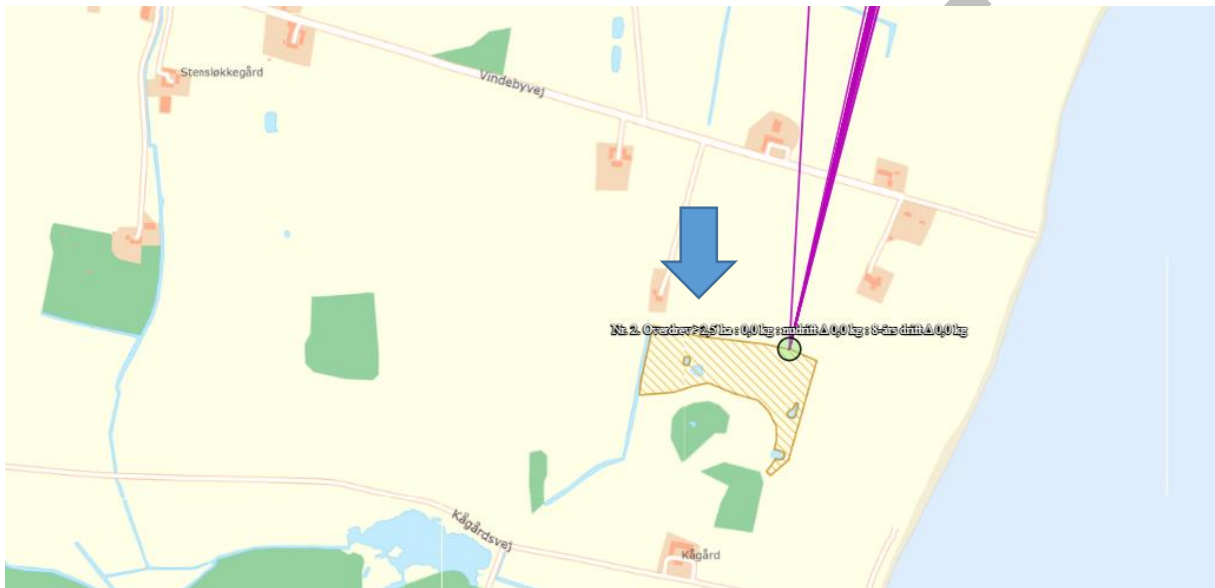
Nærmeste kategori 1-naturområde er et overdrev ved Klæsø, som ligger ca. 5 km vest for husdyrbruget. Overdrevet er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Totaldepositionen til begge naturområder er 0,0 kg N/ha/år. Dermed overholdes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til kategori 1-natur.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsomme naturtyper, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder. Det drejer sig om følgende naturtyper: højmoser, lobeliesøer og hhv. heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3 (§ 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴).

Kategori 2-natur må maksimalt modtage en totaldeposition af ammoniak fra husdyrbruget på 1,0 kg N/ha/år ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 28.

Ansøger har udpeget følgende kategori 2 naturpunkt:

Nærmeste kategori 2-natur er et overdrev der ligger cirka 4 km syd for staldanlægget.

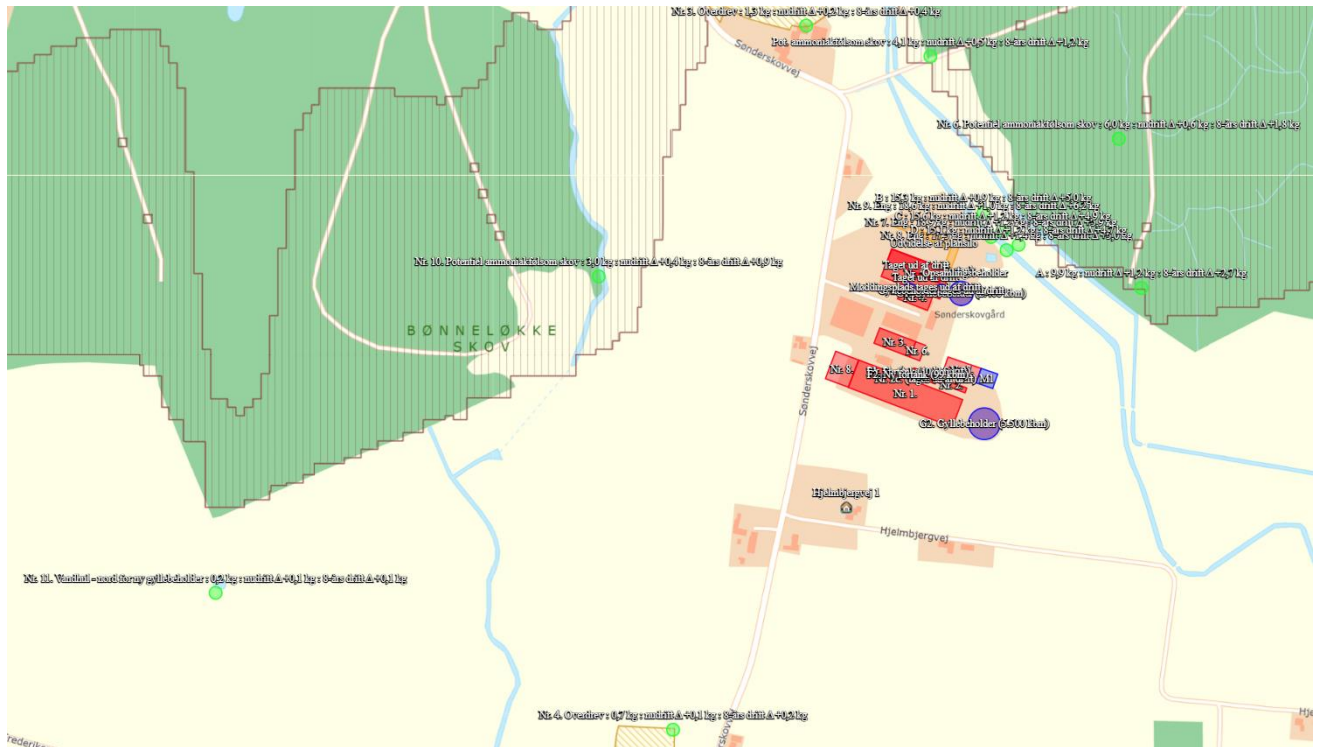
Naturområdet er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Totaldepositionen og merdeposition til naturområdet er 0,0 kg N/ha/år, og dermed overholdes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til kategori 2 natur.

Kategori 3-natur

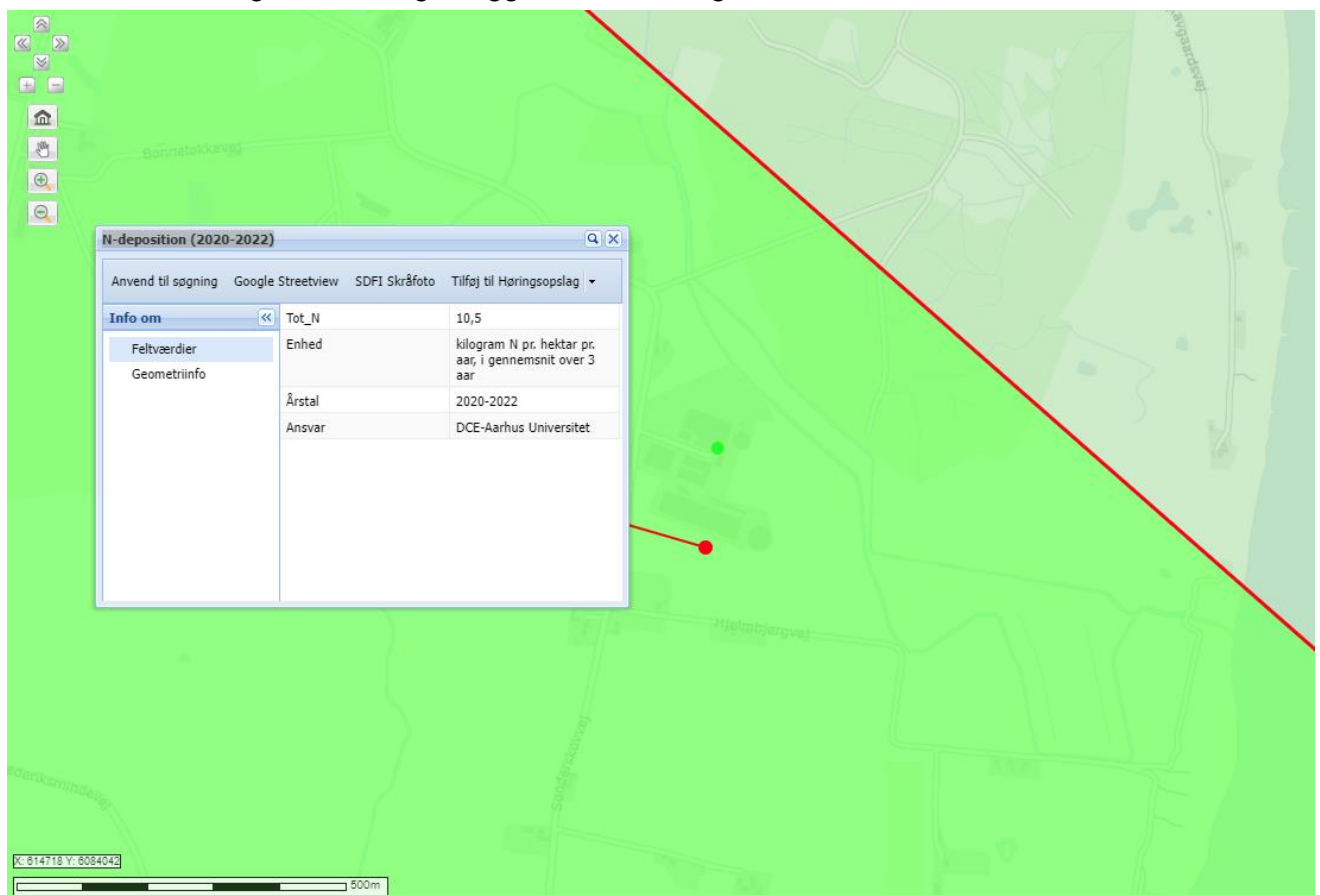
Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er kategori 1 eller 2-natur. Det vil sige heder, moser og overdrev, som er beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove (§ 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴).

Der kan stilles krav til den maksimale merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til kategori 3-natur, dog ikke under 1,0 kg N/ha/år (§ 30 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴).

Ansøger har udpeget følgende kategori 3-naturpunkter:

Herunder ses den gennemsnitlige baggrundsbelastning af ammoniak fra 2020-2022:

Nærmeste kategori 3-naturområde er potentiel ammoniakfølsom skov der ligger cirka 120 meter øst for staldanlægget. Den modtager mere end 1 kg N/ha/år. Der foretages derfor en nærmere vurdering af skoven herunder.

De øvrige kategori 3-naturområder i området ligger længere væk og modtager alle en merdeposition på under 1 kg N/ha/år. Dermed overholdes kravet til kategori 3-natur (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴) for disse.

Vurdering af skov øst for Sønderskovvej 7

Merdepositionen til skoven er over 1 kg N/ha/år. Se A, G, H og Pot. ammoniakfølsom skov i ovenstående skema. Derfor skal der foretages en nærmere vurdering af om skoven vurderes at blive påvirket af det ansøgte projekt.

Merdeposition: 1,4-2,7 kg N/ha/år

Totaldeposition: 5,4-9,9 kg N/ha/år

Baggrunds-deposition (snit af 2020-2022): 10,5 kg N/ha/år

Totaldeposition og baggrunds-deposition i alt: 15,9-20,4 kg N/ha/år

Den overordnede tålegrænse for skov er 10-20 kg N/ha/år⁶.

Ammoniakfølsom skov?

Der har været skov på arealet i mere end 200 år ifølge gamle kort, det vurderes derfor, at der er tale om en ammoniakfølsom skov.

Status og udpegning i kommuneplan

Skoven er udpeget som naturområde med særlige naturbeskyttelsesinteresser i kommuneplanen.

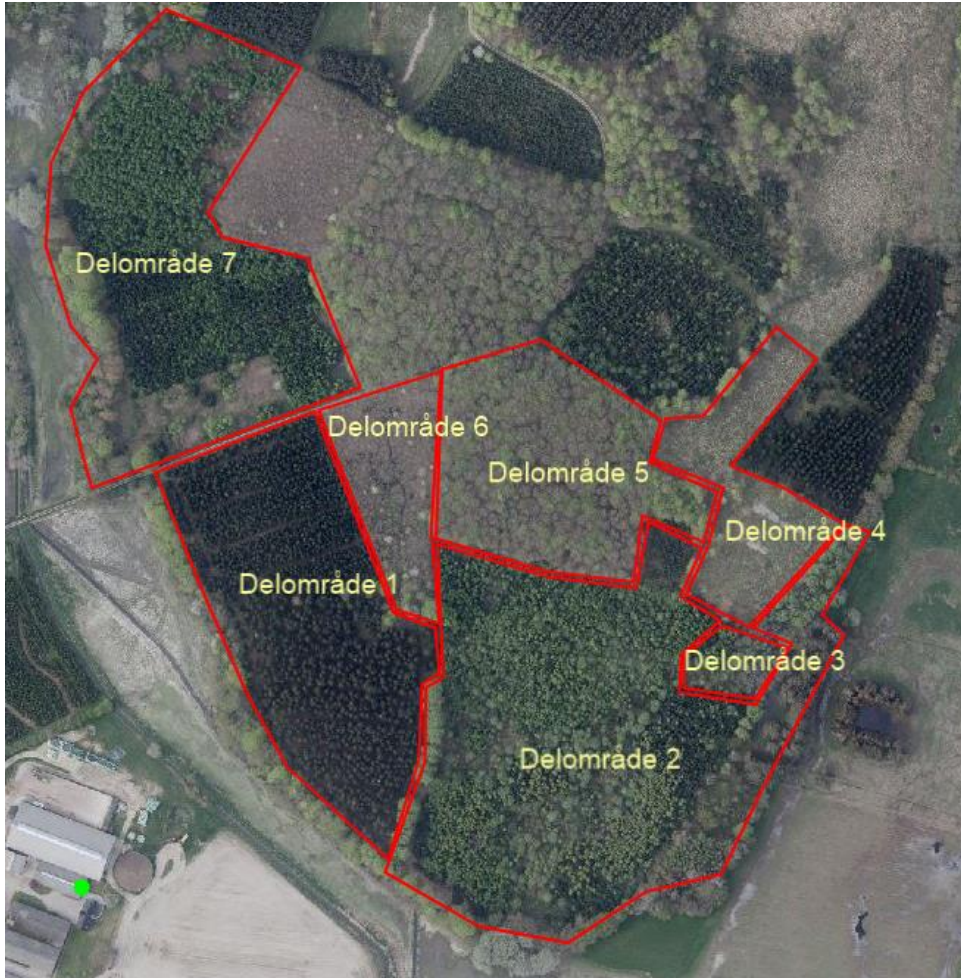
Skovens naturkvalitet

Gennemgang af luftfotos viser at skoven har været driftet løbende gennem årene. Skiftende områder har været fældet og tilplantet. Undervejs er vedplanter skiftet ud med holme af nåletræer og der er etableret en lysning i skoven. Skoven er fredskov. Fredskovsgrænsen passer med skovens afgrænsning.

Skoven blev besigtiget den 27. maj 2024

På baggrund af besigtigelsen blev skoven inddelt i 7 delområder. Se kort herunder:

Den nærmest beliggende del af den potentielt ammoniakfølsomme skov øst for Sønderskovvej 7 blev besigtiget den 27. maj 2024. Den besigtigede del af skoven bestod af 7 forskelligartede delområder (se kort ovenfor), som beskrives nærmere herunder.

Delområde 1

Tæt granplantage bestående primært af Normann-gran og sitka-gran uden urter i bunden.

Denne del af skoven vurderes ikke at være ammoniakfølsom. Der vurderes derfor ikke nærmere på denne del af skoven.

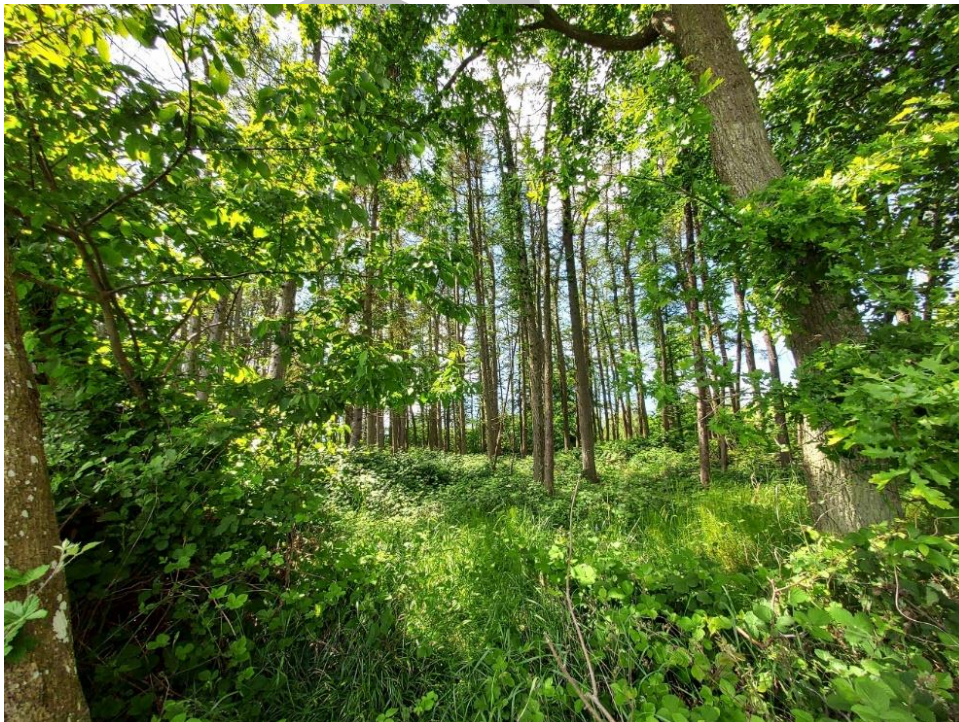
---

⁶ Tabel 2 i Notat fra DCE 'Opdatering af empirisk baserede tålegrænser' af 6. september 2018. Tabel 2 og dermed fersk eng fremgår ikke af det opdaterede notat fra DCE 'Opdatering af empirisk baserede tålegrænser' af 15. marts 2024, derfor henholder vi os til det gamle notat.

Delområde 2-6 vurderes tilsammen at udgøre en blandingskov med løv- og nåletræer:

Delområde 2

Blandingskov med en blanding af nåle- og løvtræer. Flere delområder med tæt plantede nåletræer uden urter i bunden. Tæt underskov af brombær i store dele af områderne med løvtræer. Se skråfoto af skoven samt foto fra den sydøstligste yderkant af skoven herunder. Det var kun muligt at gå i kanten af denne del af skoven på grund af den tætte bevoksning af nåletræer og tæt underskov af brombær i områder med løvtræer.

Delområde 3

Vanddækket område omkring et vandløb gennem skoven. Ganske få urter på enkelte pletter. Et hjørne af det vanddækkede areal ses herunder bagerst i billedet.

Delområde 4

Lysåbent fældet areal med meget fløjlsgræs. For tørt til at være eng dog lysesiv hist og her. Se foto herunder.

Delområde 5

Ensaldret mørk bøgeskov med mange områder med ganske få urter men også områder domineret af stor fladstjerne og almindelig mangeløv. Se foto herunder.

Delområde 6

Mørk ensaldret egeskov med få spredte urter i skovbunden. Se skråfoto herunder.

Delområde 7

Langt overvejende en nåletræsplantage. Denne del af skoven vurderes ikke at være ammoniakfølsom. Se skråfoto herunder.

I delområde 2-6 blev der fundet følgende 27 typiske arter for skov:

Dansk arum * § 25	Ask*	Almindelig eg*
Stor fladstjerne*	Engriflet hvidtjørn*	Almindelig mangeløv*
Miliegæs*	Skov-skræppe*	Skov-star*
Kær-tidsel*		
Knoldet brunrod	Mosebunke	Bøg
Enblomstret flitteraks	Fløjlsgræs	Hjortetrøst
Almindelig hundegræs	Almindelig hyld	Lysesiv
Burresnerre	Stinkende storkenæb	Ager-tidsel
Butbladet-skræppe		
Stor nælde #	Brombær#	Sitka-gran #
Thuja #		

*= positive arter, # = problemarter, § 25 = arter fra §25-listen over gammelskovsarter

På trods af skovens forskelligartede sammensætning er den ikke særlig artsrig. Der blev kun fundet en enkelt gammelskovsart fra § 25-listen og den blev fundet ganske få steder. Skoven vurderes at have en moderat naturtilstand primært på grund af den varierede struktur. De fundne arter i skoven var overvejende næringstolerante arter.

Der går en tydelig arbejdsvej gennem skoven og skoven består i de fleste områder af ensaldrede træer af samme art. Områder i skoven fældes på skift, så det er tydeligt, at skoven driftes.

Der går flere grøfter gennem skoven, som primært har en drænende effekt. I delområde 3 bidrager en grøft med lave brinker dog til at skabe et vådt område i skoven.

Den besigtigede del af skoven, er en del af en meget større skov. Den besigtigede del af skoven har følgende score i biodiversitetskortet:

- Artsscore: 1 ud af 9 mulige
- HNV Skov: I den lave ende af skalaen
- Bioscore: 3 ud af 20 mulige

Baggrund for fastsættelse af tålegrænse

Det faglige notat fra DCE af 15. marts 2024 indeholder opdaterede empirisk baserede tålegrænser for danske habitatnaturtyper (Tabel 1).

I den tidligere version af notatet fra 6. september 2018⁶ findes der dels empirisk baserede tålegrænser for danske habitatnaturtyper (Tabel 1). Dels empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov (Tabel 2). Tabel 2 angiver blandt andet en overordnet tålegrænse for henholdsvis løvskov og nåleskov på 10-20 kg N/ha/år.

Skoven ved Sønderskovvej 7 ligger ikke indenfor Natura 2000 og har ingen udpegning som en habitatnaturtype. Det er vores vurdering, at skoven med dens tydelige drifts og plantage præg mange steder og delområder bestående af ensaldrende og ensartede træer med ganske begrænset variation af planter i bunden, som langt overvejende ikke er kvælstoffølsomme arter samt placering udenfor Natura 2000, ikke kan sidestilles med en habitatnaturtype og dermed heller ikke kan vurderes som sådan.

På baggrund af dette vurderer vi, at tålegrænsen for skoven ved Sønderskovvej 7 skal fastsættes med udgangspunkt i tålegrænsen for løvskov og nåleskov, som angivet i tabel 2 i DCEs notat fra 2018.

Samlet vurdering af skoven og konkret vurderet tålegrænse

Det vurderes samlet, på baggrund af naturkvaliteten, status og udpegning i kommuneplan samt undersøgelse af modificerende faktorer, at skovens konkret vurderede tålegrænse er 20 kg N/ha/år.

Skoven modtager en total ammoniakdeposition på 9,9 kg N/ha/år i det nærmeste punkt. Denne del af skoven består af en tæt nåletræsplantage uden urter i bunden. Vi vurderer derfor, at det er mere korrekt at tage udgangspunkt i ammoniakdepositionen til punkt G og H, hvor granplantagen slutter. Her er den totale ammoniakdeposition 8,5 og 7,3 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 10,5 kg N/ha/år. Den samlede ammoniakbelastning af skoven er derfor 19 kg N/ha/år.

Svendborg Kommune vurderer på den baggrund, at det ansøgte, ikke vil kunne påvirke skovens naturtilstand.

De øvrige kategori 3 naturområder

De øvrige kategori 3 naturområder modtager en merdeposition på under 1 kg N/ha/år fra staldanlægget. Tålegrænsen for disse naturområder er dermed overholdt.

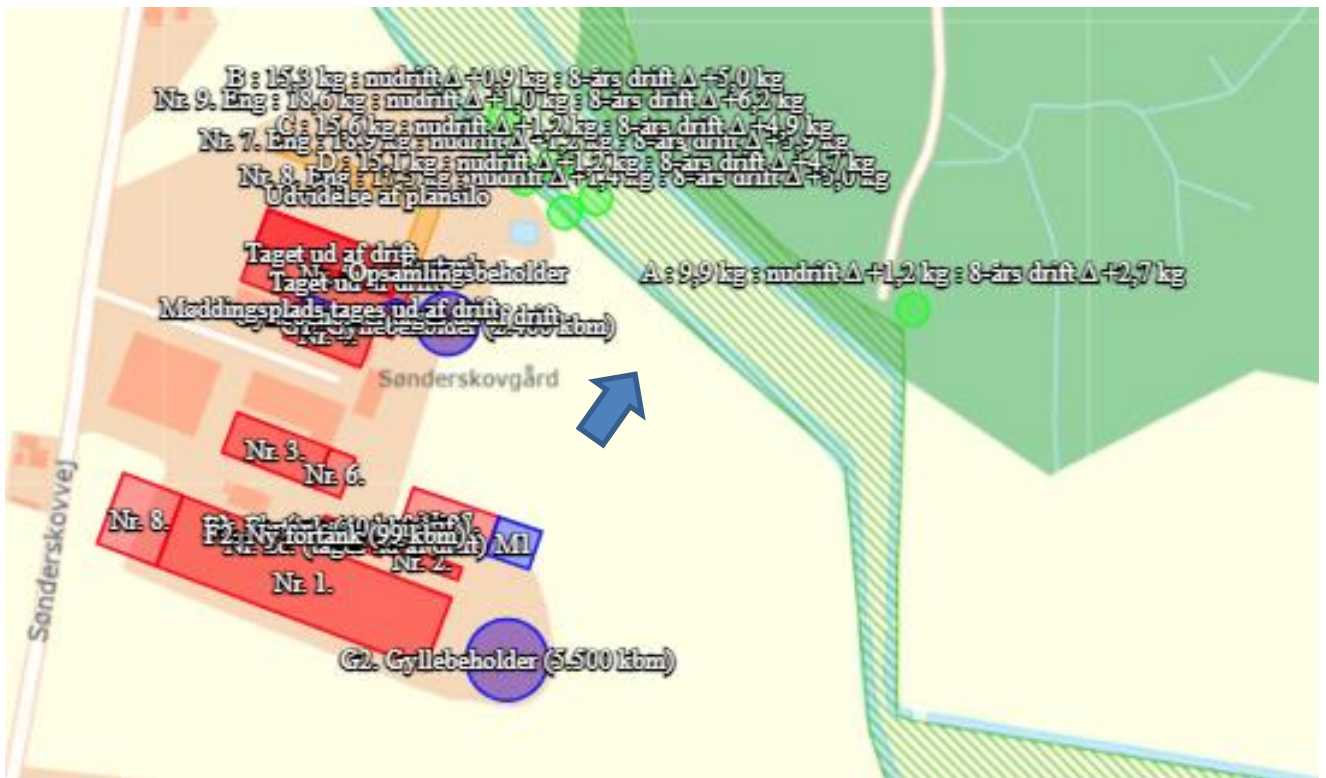
Samlet vurderes det, at husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til kategori 3 natur er overholdt.

Øvrig natur - §3-beskyttede naturområder

Beskyttede søer, enge og strandenge er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kategori 1-,2- eller 3-natur, men de er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3. Det betyder, at der ikke må foretages ændringer af de beskyttede naturtypers tilstand. I følge klagenævnets praksis skal der stilles de samme krav, som til kategori 3-natur.

Der er ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år ifølge DMU-notat af 26/06 2005⁷.

Der er udpeget følgende øvrige § 3 beskyttet natur tæt på husdyrbruget:

Det nærmeste § 3 beskyttede naturområde er en eng. I oversigtsskemaet er det punkt nr. B, C, D, Nr. 7, Nr. 8 og Nr. 9.

Engen modtager en merdeposition fra staldanlægget på mere end 1 kg N/ha/år.

Der er derfor en nærmere vurdering af engen herunder:

Eng

Merdeposition: 4,7-6,2 kg N/ha/år

Totaldeposition: 15,1-18,6 kg N/ha/år

⁷ DMU-appendiks praksisnotat af 26/06 2005 https://mst.dk/media/95275/DMU-appendiks_praksisnotat_080310.pdf

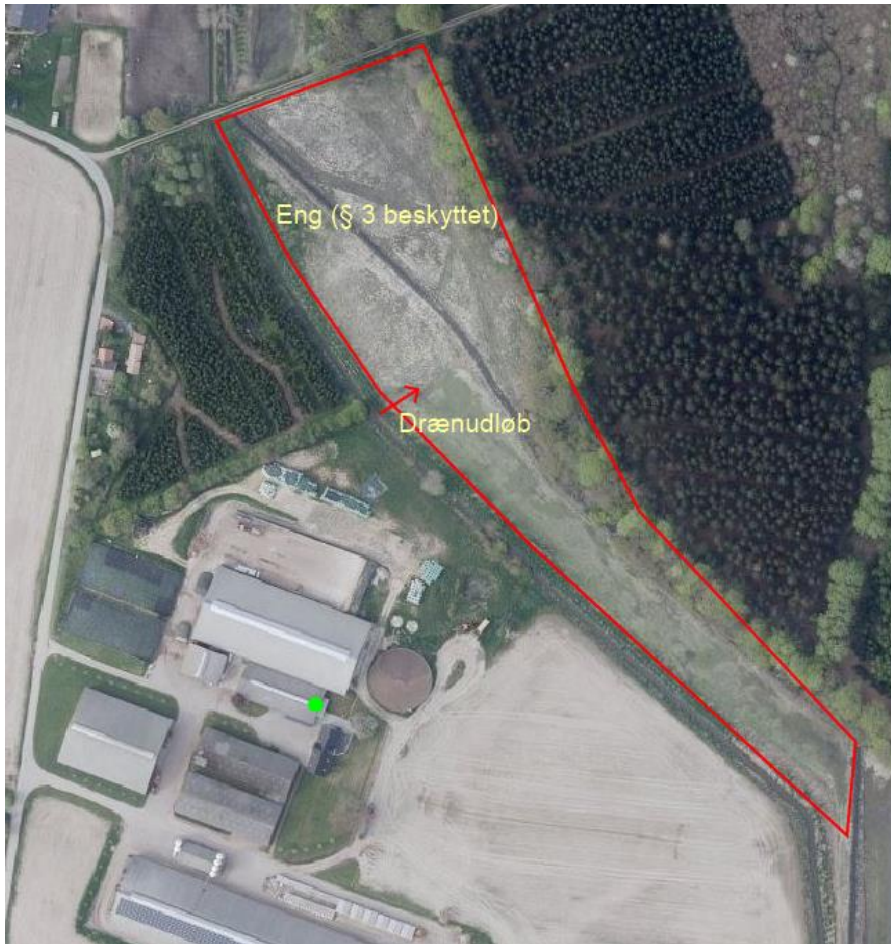
Baggrunds-deposition (snit af 2020-2022): 10,5 kg N/ha/år

Totaldeposition og baggrunds-deposition i alt: 25,6-29,1 kg N/ha/år

Fersk eng generel tålegrænse: 15-25 kg N/ha/år⁶.

Besigtigelse

Engen blev besøgt den 27. maj 2024.

Engen er omgivet af dybe grøfter/vandløb på alle sider. Der ledes desuden drænvand til arealet. Det så dog ud som om drænvandet primært påvirkede arealet lokalt og løb videre til grøft/vandløb.

Ved besigtigelsen blev der fundet følgende 22 arter på engen. Heraf 2 positive arter og 7 problemarter:

Engkarse *	Gul iris *	
Gåsepotentil	Mælkebøtte	Ager-padderok
Almindelig hundegræs	Tigger-ranunkel	Eng-rævehale
Knæbøjet rævehale	Rørgræs	Gærde-snerle
Håret star	Gold hejre	Tykkakset star
Eng-rapgræs		
Almindelig rapgræs #	Butbladet skræppe #	Kruset skræppe #
Stor nælde #	Draphavre #	Lav ranunkel #
Ager tidsel #		

*=positive arter, #=problemarter

Arealet fremstod ved besigtigelsen som en kulturreng. Ejer fortæller at arealet hidtil har været gødsket og forsat drives med slæt. Arealet var domineret af eng-rævehale og rørgræs, som ikke vurderes at være ammoniakfølsomme arter. Engkarse fandtes spredt over den slæede del af arealet på fugtige pletter. De øvrige arter fandtes hist og her. Fugtigbundsarter fandtes pletvist. Naturtilstanden vurderes at være dårlig. Arealet er tydeligt afvandet af de omgivende grøfter på begge sider og næringspåvirket. Der tilledes drænvand til arealet.

Konkret vurderet tålegrænse

Engen vurderes at være en kulturreng, som er næringspåvirket af den hidtil lovlige gødskning på arealet, samt delvist af tilført drænvand til arealet. Ifølge bemærkningerne til Tabel 2 i DCEs notat⁶, bør tålegrænsen for fersk eng på 15-25 kg N/ha/år ikke anvendes for arealer hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig drift.

Svendborg Kommune vurderer, at den væsentligste påvirkning af denne eng er en hidtil lovlig landbrugsmæssig drift. En samlet belastning til engen på 25,6-29,1 kg N/ha/år vurderes at være indenfor engens tålegrænse. Svendborg Kommune vurderer, at engens naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Svendborg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt ikke vil ændre tilstanden af de § 3 beskyttede naturområder i området.

Øvrig natur - Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område

Nogle af de udpegede naturtyper indenfor Natura 2000-områderne er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kategori 1-,2- eller 3-natur, men de er beskyttede efter habitatdirektivet.

Nærmeste Natura 2000 område er nr. 127 ' Sydfynske Øhav' som ligger ca. 4,3 km vest for staldanlægget. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget til dette område er 0,0 kg N/ha/år.

Det ansøgte projekt vil desuden ikke medføre nogen fysiske ændringer indenfor Natura 2000-området.

På den baggrund vurderer Svendborg Kommune, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området og dets udpegningsgrundlag væsentligt.

Øvrig natur - Fuglebeskyttelse

Fuglebeskyttelsesdirektivet fastlægger en generel beskyttelse af alle vilde fugle og deres levesteder i og udenfor Natura 2000-områder.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er nr. 71, som er en del af Natura 2000-område nr. 127 'Sydfynske Øhav'. Fuglebeskyttelsesområdet findes ca. 4,3 km vest for staldanlægget.

På grund af den store afstand vurderes det, at det ansøgte projekt, hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området 'Sydfynske Øhav' herunder fuglebeskyttelsesområde nr. 71 væsentligt.

Den øvrige varetagelse af vilde fugle og deres levesteder, sker ved at vi i husdyrgodkendelsen vurderer, om ammoniakdepositionen fra det ansøgte projekt vil medføre en ændring af naturområder i nærheden. Da tålegrænsen for naturområder ikke overskrides i forbindelse med det ansøgte projekt, vurderer vi, at naturområdernes tilstand ikke vil ændre sig.

På grund af det ansøgte projekts karakter, afstanden til nærmeste fuglebeskyttelsesområde og den uændrede tilstand af nærliggende naturområder, vurderes det samlet, at det ansøgte projekt, hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke vilde fugle og deres levesteder væsentligt.

Samlet vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at

- Kravene om maksimalt tilladt totaldeposition for kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.
- Der ikke er grundlag for at fastsætte krav til maksimal merdeposition i forhold til andre omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove, kategori 3-natur og § 3 natur.
- Der ikke er nogen påvirkning af Natura 2000-områder.
- Der ikke er nogen påvirkning af vilde fugle og deres levesteder.

Der stilles derfor ikke yderligere vilkår med henblik på at begrænse ammoniak-emissionen fra driften af husdyrbruget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets⁸ Bilag IV. Disse Bilag IV-arter er særlig strengt beskyttet i deres naturlige udbredelsesområde. Beskyttelsen indebærer forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder,

---

⁸ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer.

ynge- og rasteområder, både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. Beskyttelsen skal sikre, at arterne kan opnå "gunstig bevaringsstatus".

Før kommunen kan træffe afgørelse om godkendelse skal der foretages en konkret vurdering af, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arter, jf. gældende habitatbekendtgørelse⁹.

Svendborg Kommune har kendskab til at følgende bilag IV-arter kan forekomme i lokalområdet:

Sydflagermus	Dværgflagermus	Brunflagermus
Stor vandsalamander	Spidssnudet frø	Springfrø

Svendborg Kommune har ikke kendskab til konkrete fund af bilag IV-arter i nærheden af ejendommen.

Padder

Stor vandsalamander, Springfrø og Spidssnudet frø yngler i vandhuller af forskellig størrelse. De skal helst være solbeskinnede, med rent vand og uden fisk. Dybe, kolde eller forurenede vandhuller kan dog være sommerlevested, selv om de ikke egner sig som ynglested. Spidssnudet frø yngler også ved bredden af store søer og i overskyggede ellesumpe. Padderne forlader vandhullerne efter yngletiden, og opholder sig og overvintrer i områdets småskove, levende hegn og sten- og jorddiger.

Der findes en sø tæt på staldanlægget. Svendborg Kommune har beregnet ammoniakdepositionen til søen, besigtiget den og lavet en nærmere vurdering. Se ovenstående afsnit om § 3 natur. Det vurderes at tilstanden af søen ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt. Det ansøgte projekt påvirker desuden ikke småskove, levende hegn eller sten- og jorddiger. På den baggrund vurderes det, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge bilag IV-padders yngle- eller rasteområder.

Flagermus

Sydflagermus yngle- eller rasteområder vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer forringelse af bygninger, da de yngler i huse. Sydflagermus vælger næsten altid beboelseshuse gerne lidt større villaer eller større huse på landet. De vælger aldrig mere åbne bygninger som lader og lignende. De vil desuden kunne blive påvirket af større ændringer af skovkantens placering, forløb og beskaffenhed.

Brunflagermus og Dværgflagermus kan blive negativt påvirket af fældning af træer med hulheder, træer med revner og sprækker, kapning af grene med hulheder osv. De kan desuden påvirkes negativt af større ændringer af skovkanternes placering, forløb og beskaffenhed, plantning af nåletræer efter afdrift af gammel løvskov og selektiv fældning af træer med potentiale for hulheder ved udtynding af skov. Da dværgflagermus ofte har sommerkvarter i huse af varierende type, kan de desuden ligesom *Sydflagermus* påvirkes negativt af forringelser af bygninger. Vandflagermus kan desuden påvirkes negativt af forurening af søer, vandløb og brakvandsområdet, der nedsætter insektproduktionen samt formindskelse af åbne vandflader, tilgroning af vandflader.

---

⁹ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegnings- og administrationsregler for internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Da der ikke rives bygninger ned, fældes træer eller ændres på bevoksning og tilstanden af søer i området ikke ændrer sig, som følge af det ansøgte projekt, vurderes det, at yngle- eller rasteområder for flagermus ikke kan blive beskadiget eller ødelagt, af det ansøgte projekt.

Plantearter

Der er ikke registreret plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b, i nærheden af det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke kan ødelægge disse plantearter.

Samlet vurdering

Samlet set vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a eller ødelægge de plantearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b.

Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1 og stk. 2.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtemission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og udbringning primært reguleres ved generelle regler om overdækning af gyllebeholdere og oplag af fast gødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen¹⁰, samt om tidspunkter, arealer og udbringningsmetoder, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsen¹¹.

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes. Husdyrbruglovens genekriterier er fastlagt i forhold til enkeltboliger, samlet bebyggelse¹² og lokalplanlagt boligområde m.v.¹³ i landzone og byzone/sommerhusområde.

Ifølge husdyrbrugloven reduceres de modelberegne geneafstande, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der ligger andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300 m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller indenfor 100 m fra enkeltliggende boliger.

---

¹⁰ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen), BEK nr. 2243 af 29. november 2021.

¹¹ Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning (gødningsanvendelsesbekendtgørelsen), BEK nr. 1025 af 30. juni 2023.

¹² Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften.

¹³ Lokalplan i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model¹⁴ og FMK-modellen¹⁵. Den model, der beregner den længste geneafstand anvendes. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier.

Ansøger har beskrevet og vurderet hvor nærmeste enkeltliggende boliger, samlede bebyggelse og lokalplanlagte område samt byzone/sommerhusområde er beliggende. Ejendomme ejet af ansøger indgår ikke i beregningerne. Det efterfølgende oversigtskort viser placeringen af de udpegede boliger og områder.

Udklip fra husdyrgodkendelse.dk med placering af nabo, samlet bebyggelse/lokalplanlagt område og byzone/sommerhusområde.

Svendborg Kommunes vurdering

Svendborg Kommune har vurderet, at de valgte udpegninger er korrekte.

---

¹⁴ Tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML-Operationelle Multi Luftforureningsmodel

¹⁵ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002.

Ansøger har i ansøgningssystemet gennemført en beregning af lugtbelastningen ved ovenstående beregningspunkter, og resultatet fremgår af den efterfølgende tabel:

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hjelmbjergvej 1	0	NY	193,8	155,1	191,5	Ja
 Illebøllevvej 52	0	NY	193,8	155,1	1487,7	Ja
 Havgaardsvvej 10	0	NY	605,5	605,5	1556,8	Ja
 Rekreativt område	0	NY	605,5	545	777,3	Ja
 Spodsbjerg By, Longelse	0	NY	822,3	822,3	2947,7	Ja

Svendborg Kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet i forhold til lugt er overholdt. Der stilles derfor ikke vilkår til begrænsning af lugt fra husdyrbruget.

Støj

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbrug skal håndteres og vurderes i henhold til Miljøstyrelsens gældende vejledninger om "Ekstern støj". Det betyder bla., at der i miljøgodkendelsen skal fastsættes støjgrænser, der sikrer, at omgivelserne ikke belastes med støj, der er større end støjgrænserne. Samtidig skal der gennemføres en vurdering af, om de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne vurdering tager udgangspunkt i ansøgers oplysninger om *støjmissionen*, og Svendborg Kommunes orienterende beregning af *støjimmissionen* (støjbelastning) i de nærmeste omgivelser.

Emissionen bestemmes med udgangspunkt i oplysninger om de væsentligste støjkloder herunder placering, kildestyrke, driftstid, afskærmning mv. Immissionen bestemmes ved beregning med udgangspunkt i emission, afskærmning, afstandsdæmpning mv.

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Det betyder, at driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkloder og fra den interne transport på ejendommen.

Ansøger har beskrevet støj fra anlæg og maskiner i miljøkonsekvensrapporten.

I vedlagte bilag 5 fremgår oplysninger om emission og beregning af immissionen.

Støjgrænser

Husdyrbruget på Sønderkovvej 7 er placeret i det åbne land, og afstanden til nærmeste lokalplanlagte område (badestrand) og byzone/sommerhusområde (sommerhusområde N) er hhv. 700 m og 2,9 km. Afstanden til disse områder er så stor, at det i støjmessig sammenhæng kun er relevant at fastsætte støjgrænser for boliger i det åbne land.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved boliger i det åbne land end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende tabel.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Støjemission

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for støjemissionen ved at oplyse om de primære støjkluder og kildernes driftstid og placering. Der er tale om følgende kilder:

- Foderblanding
- Vakuumpumpe og kompressor til malkning
- Levering af foder og korn
- Interne transporter

Svendborg kommune er enig i fastlæggelsen af de primære støjkluder. Svendborg Kommune vurderer, at der også skal beregnes støj fra mælkeafhentning. Der er som udgangspunkt regnet med at mælken afhentes hver anden dag, og det tager cirka 10 min at pumpe mælken til lastbil.

Indendørs placerede støjkluder placeret i lukkede rum medregnes ikke, og derfor er der ikke regnet med støjbidrag fra vakuumpumpen til mælkeanlægget ved malkning med malkerobotterne. Desuden så tippes foder og korn af indendørs.

Støj fra intern transport

Intern transport kan også bidrage til støjbelastningen i omgivelserne – i det konkrete ansøgning vil den interne transport primært forårsages af transporter, der kører til og fra ejendommen med dyr, gylle, foder mv. I hverdage kan der i gennemsnit forventes ca. 3 transporter – mens der ved gylleudkørsel i foråret/efteråret kan forekomme ca. 14 transporter ekstra om dagen (en del af disse er dog fra gyllebeholder 3 der ikke ligger ved bygningsmassen), samt i efteråret når der ensileres grovfoder kan der forekomme ca. 18 transporter ekstra om dagen. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det begrænsede antal kørsler til og fra ejendommen i hverdagen vil være uden betydning for den samlede støjbelastning fra husdyrbruget. I perioden med gyllekørsel eller grovfoder kan den interne transport sandsynligvis give anledning til et mindre støjbidrag. Der er dog tale om en forholdsvis begrænset periode, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at støjbidraget fra intern transport kan udelades i den efterfølgende orienterende støjberedning.

Støj fra dyrehold

Klagenævnet¹⁶ har redegjort for, at der med henvisning til Miljøstyrelsens vejledninger ikke er vejledende støjgrænser for dyrehold, og at støj fra dyr mest hensigtsmæssigt reguleres i forhold til placering og afstand til de omkringboende eller ved at begrænse tidspunktet for støjpåvirkningen. For husdyrbruget på Sønderkovvej 7 ligger nærmeste bolig, der ikke ejes af husdyrbrugets ejer ca. 130 m mod sydvest. Umiddelbart er det Svendborg Kommunes

¹⁶ Sag 19/05023 af 25. januar 2021, [Afgørelse \(naevneneshus.dk\)](http://naevneneshus.dk)

vurdering, at der ikke opstår væsentlige støjgener i forbindelse med ind- og udlevering af dyr, og der stilles derfor ikke særlige vilkår til begrænsning af støj fra dyreholdet. Svendborg Kommune vurderer dog, at der skal fastsættes et generelt vilkår om, at dyreholdet ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Placeringen af kilderne fremgår af det efterfølgende oversigtskort.

Støj-immission

Med udgangspunkt i de væsentligste støjkilder, placeringen og driften af disse har Svendborg Kommune gennemført en orienterende beregning af støjbelastningen i de punkter, der fremgår af det efterfølgende oversigtskort.

Nærmeste naboer Sønderskovvej 2 og 5 ejes af ansøger, og indgår derfor ikke i den samlede vurdering af husdyrbrugets støjbelastning i omgivelserne jf. Natur- og Miljøklagenævnets praksis (NMK-135-00026).

Beregningen er gennemført med Svendborg Kommunes støjberegningsværktøj, der er udarbejdet af det tidligere Grontmij/Carl Bro, som akkrediteret støjrådgiver. Beregningen anvender den fælles nordiske beregningsmetode og tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledninger for beregning af støj¹⁷.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at den gennemførte beregning af anlæggets støjbelastning i omgivelserne kan sidestilles med en orienterende støjmåling. Beregningen kan derfor udelukkende anvendes til at vurdere, om der er behov for en egentlig støjdokumentation "Miljømåling – ekstern støj" efter gældende bekendtgørelser og Miljøstyrelsens gældende vejledninger. En sådan dokumentation kan udelades, hvis det med stor sandsynlighed kan fastslås, at de fastsatte støjgrænser overholdes.

---

¹⁷ Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og vejledning nr. 5/1993

Beregningsforudsætninger fremgår af vedlagte bilag 5 og resultatet af den gennemførte beregning fremgår af den efterfølgende tabel:

	Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
	Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
R1	Sønderskovvej 4	23 (28)	27 (32)	33 (38)
R2	Hjelmbjergvej 1	26 (31)	31 (36)	36 (41)
R3	Hjelmbjergvej 4	25 (30)	31 (36)	34 (39)

Det skønnes, at beregningerne er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB(A). Såfremt det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes – og at en egentlig støjdokumentation kan undlades - skal resultatet plus usikkerheden være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser. Tal i parentes angiver beregningsresultatet plus usikkerheden

Under hensyntagen til usikkerheden på beregningerne fremgår det, at de fastsatte støjgrænser med stor sandsynlighed kan overholdes. Der er én enkelt beregning for der i natteperioden for R2 kan overskride grænse inklusiv usikkerheden. Det er i tilfældet hvor alle 5 støjklender er i brug på samme tid. Dette vil ikke være tilfældet, da der f.eks ikke pumpes fra gyllebeholder 1 og 2 samme tid. Når der afhentes mælk, vil køletanken være slukket og ikke køle på samme tid. Derfor vil de 5 støjklender ikke køre samtidigt.

Svendborg Kommune vurderer derfor, at der ikke skal fastsættes særlige vilkår til begrænsning af støjen fra husdyrproduktionen. Dog stilles der et generelt vilkår om, at Svendborg Kommune – hvis det vurderes at være nødvendigt – kan bede om at få gennemført en egentlig dokumentation af støjbelastningen – dog højst én gang årligt.

Fastsættelse af vilkår

- Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15 m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

- Dyreholdet må ikke give anledning til støjgener ved de omkringliggende boliger, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
- Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støjgener fra dyreholdet, skal der foretages støjreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
- Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt. Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Rystelser

Se ansøgers beskrivelse af rystelser fra stationære maskiner og fra køretøjer i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.2.

Svendborg Kommunes vurdering

Landbrug anvender generelt ikke maskiner, der giver anledning til rystelser og vibrationer, som kan give væsentlige gener. Nærmeste omkringboende er beliggende mere end 100 m fra husdyrbruget. Svendborg Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener i form af rystelser.

Transport

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt og støv. Lugtgener vil oftest kun forekomme ved gyllekørsel. Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis naboerne ligger tæt ved kørselsvejen. Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer.

Ansøger har afgivet oplysninger om transporter til og fra ejendommen i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.6, hvor der ligeledes er oplyst til og fra kørselsveje fra husdyrbruget.

Svendborg Kommunes vurdering

I forhold til den nuværende drift, sker der ikke ændringer i antallet af transporter, men i forhold til det hidtil godkendte antal transporter, stiger antallet af transporter på et år med ca. 532 stk.

Art	Antal transporter/år nudrift, stk.	Antal transporter/år ansøgt, stk.	Transporter pr. uge/mdr. efter udvidelsen	Tidspunkt, Kl.
Afhentning af mælk	365	365	Hver dag	Hele døgnet
Afhentning af døde dyr	15	15	Ca. 1 gang pr. måned	7-18
Foder (rapskager, rapsskrå)	24	24	Hver anden uge. Primært på hverdage og evt. lørdage	7-18 (7-14)
Majs, øvrigt grovfoder, halm		250	Ca. 2 uger ved høst	6-23
Biogasanlæg	0	400	Alle hverdage	6-18
Diverse (brændstof, renovation mv.)	7	26	Ca. hver 2. uge	7-18
Husdyrgødning (lastbil)	325	375	Sæsonbestemt forår/efterår	6-23
Husdyrgødning (traktor og gyllevogn)	175		Foregår i en kort periode – ca. over 2 uger	
Dybstrøelse, udspredning	12			

I alt:	923	1.455		
--------	-----	-------	--	--

Ansøger har redegjort for det forventede antal transporter til og fra Sønderskovvej 7. I gennemsnit bliver der ca. 4 transport pr. dag, men reelt færre det meste af året, da gyllekørsel er koncentreret i perioder i forår/efterår. Høst af grovfoder foregår ligeledes i en kort periode.

Svendborg Kommune vurderer, at der er relativt langt til nærmeste nabobeboelse. Begge de anvendte indkørsler ligger i god afstand til de nærmeste omkringboende. De interne transportveje ligger i en afstand på mere end 100 meter. Mellem husdyrbruget og nærmeste nabo (Hjelmbjergvej 1) er der træer mod nord/nordvest, mens der er mere åbent mod nordøst i forhold til visuelt at se transporterne. Dertil er at kun transporter til gyllebeholder 1, vil kunne ses fra denne nabo. Støj fra transporter er vurderet i afsnittet om støj. Langt de fleste transporter foregår nord for stald 1 og vil dermed foregå i en større afstand til nærmeste nabo og samtidig vil stald 1 skærme.

Transporter til og fra gyllebeholder 3 på Frederiksmindevej foregår i en afstand af mere end 300 meter til nærmeste nabo på Illebøllevej. Her skærmer terrænet effektivt for transporterne og der er samtidig eksisterende beplantning mellem de nærmeste naboer hertil og gyllebeholderen og der etableres beplantning omkring gyllebeholderen. Af- og på-læsning af husdyrgødning vil ske fra befæstet plads ved gyllebeholderen.

Svendborg Kommune vurderer på baggrund af beliggenheden af husdyrbruget i forhold til omboende samt antallet og karakteren af transporter, at transport til og fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener for omboende.

Fastsættelse af vilkår:

- *Der skal etableres plads til de køretøjer, som skal foretage af- og på-læsning af husdyrgødning, ved den nye gyllebeholder (G3). Af- og på-læsning må ikke ske, mens køretøjet holder på Frederiksmindevej.*

Støv

Ansøger har beskrevet forholdene omkring støv i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.5.

Der vil kunne forekomme støvgener i forbindelse med intern/ekstern transport samt daglig håndtering af foder og korn.

Svendborg Kommunes vurdering

De interne veje på husdyrbruget er for størstedelens vedkommende anlagt som asfaltveje. En mindre del er anlagt med grus. Denne del vender mod øst og ligger afskærmet af bygninger i forhold til at give anledning til støvgener for de omkringboende.

Svendborg Kommune vurderer at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener. Svendborg Kommune stiller følgende vilkår med henblik på håndtering af eventuelle støvgener.

Fastsættelse af vilkår:

- *Driften må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, som er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.*
- *Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*

Lys

Ansøger har redegjort for anvendelsen af lys i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.3. og bilag 1.

Svendborg Kommunes vurdering

Ansøger har beskrevet at der anvendes orienteringslys i staldene om natten. Der er ligeledes udendørs orienteringslys. Langt de fleste af staldbygningerne ligger langt fra nærmeste naboer og i "læ" af stald 1. Lys i disse stalde og med placeringen af udendørsbelysningen vil lys derfor ikke have en påvirkning af omkringboende.

Stald 1 er med åbne sider og natbelysning vil kunne ses af omkringboende. Stalden har en lukket gavl ud mod Sønderskovvej men den åbne langside ud mod Hjelmbjergvej. Der er enkelte huse på Hjelmbjergvej, men her er det et levende hegn langs hele vejen i den nordlige side af vejen. Det levende hegn skærmer effektivt mod visuelt udsyn til stald 1. Dertil kommer at der er mere end 100 meter mellem stald 1 og Hjelmbjergvej.

Svendborg Kommune vurderer på grundlag af placering af de enkelte staldbygninger i forhold til nærmeste naboer, beplantningsforhold samt afstanden til nærmeste naboer at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige lysgener.

Svendborg Kommune fastsætter følgende vilkår med henblik på håndtering af eventuelle lysgener.

Fastsættelse af vilkår:

- *Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.*
- *Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.*
- *Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsescensorer.*
- *Udendørs lyskilder skal indrettes så lyskeglen er nedadrettet.*

Skadedyr

Skadedyr, der kan forekomme i tilknytning til husdyrbrug, vil oftest være flue, rotter og mus.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.4 beskrevet, at skadedyr forebygges og bekæmpes på følgende måde:

- Ved daglig oprydning og fjernelse af gødning halm og foderrester

Svendborg Kommunes vurdering

Forebyggelse af fluegener kræver først og fremmest en tidlig indsats i forhold til god gødningshåndtering, og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Der er tidligere fastsat vilkår om rengøring, der skal sikre, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Forebyggelse af rotter og mus skal sker ved bl.a. at sikre, at der hvor foder håndteres og opbevares skal der renholdes og vedligeholdes, og der stilles vilkår herom. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning eller en sikringsordning.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr skal tage udgangspunkt i de nyeste retningslinjer fra Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium, og der stilles vilkår herom.

Svendborg Kommune vurderer, at ansøgers tiltag til forebyggelse og bekæmpelse er i overensstemmelse med retningslinjerne.

Fastsættelse af vilkår:

- *Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter mv.) på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium.*
- *Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).*

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Ved godkendelse af en husdyrproduktion, skal det sikres, at produktionen ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af bl.a. jord, grundvand og overfladevand.

I den sammenhæng er det Svendborg Kommunes vurdering, at særligt opbevaring og håndtering af husdyrgødning, olieholdige produkter, kemikalier samt håndtering af spildevand er miljøparametre, der kan have betydning for påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand. I det efterfølgende vurderes disse parametre i forhold til mulig påvirkning, og om der skal fastsættes vilkår til driften.

Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen fastsat en række krav til opbevaring, håndtering og anvendelse af husdyrgødning.

I forbindelse med denne godkendelse gennemføres der en vurdering af, om gældende regler kan overholdes for så vidt angår opbevaringskapacitet i gyllebeholder og møddingsplads, idet manglende opbevaringskapacitet kan medføre risiko for uheld og dermed forurening af jord, grundvand mv.

Desuden foretages der en vurdering af risikoen for forurening af jord og grundvand ved håndtering af gylle.

Gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

Ansøger har i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.4.2 og på bilag 3 redegjort for følgende produktion og opbevaringskapacitet:

Gødningstype	Mængde Inkl. regnvand, spildevand mv.	Opbevaring	Opbevaringskapacitet m ³
Gylle	14.373 m ³	Gyllebeholder 1 Gyllebeholder 2 Ny gyllebeholder Fortanke	2400 5000 5500 139
Spildevand og overfladevand	1.868 m ³		
Samlet Gylle	16.032 m ³		
Dybstrøelse	2.017 ton	Møddingsplads	350 m ²

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaringskapacitet for gylle svarer til 6 måneder – tilstrækkelig opbevaringskapacitet vil dog svare til 9 måneder.

Svendborg Kommunes vurdering

Svendborg Kommune har gennemgået beregningen og er enig i anvendelse af normtallene. Dog har Svendborg Kommune beregnet mængden af husdyrgødning og spildevand og overfladevand til samlet 16.240 m³. Det ændrer dog ikke på konklusionen. Husdyrproduktionen har en samlet opbevaringskapacitet svarende til 9,6 måneder og på den baggrund vurderer Svendborg Kommunes, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til rådighed for den samlede husdyrproduktion.

For fast husdyrgødning gælder at vægtfylden er ca. 700 kg pr. m³¹⁸. Møddingspladsen på 350 m³ kan derfor anvendes til opbevaring af ca. 490 ton dybstrøelse (2 meters højde).

Dybstrøelsen skal leveres til biogasanlæg og skal derfor ikke opbevares på husdyrbruget. Alternativt er det lovligt at lægge dybstrøelse i markstak efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opbevaringskapaciteten er derfor i praksis ubegrænset.

Det er dermed Svendborg Kommunes vurdering, at der er tilstrækkelig opvaringskapacitet til rådighed for dybstrøelse.

Håndtering af gylle og dybstrøelse

Gylle håndteres i forbindelse med tømning af gyllekanaler til gyllebeholderne, og i forbindelse med tømning af gyllebeholder samt levering til biogasanlæg og returtagning af afgasset biomasse.

Svendborg Kommunes vurdering

Der er ingen fastmonterede gyllepumper på de eksisterende gyllebeholdere. Der anvendes mobil omrører og pumpe (traktormonteret). Gyllen pumpes fra staldanlægget til fortanke og herfra afhentes gyllen til biogasanlæg, der leverer afgasset biomasse retur til en af ejendommen

¹⁸ PlanEnergi "Praktisk anvendelse af dybstrøelse som substrat på biogasanlæg – kommende som eksisterende: https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Bioenergi/anvendelse_af_dybstroeelse_til_biogasproduktion.pdf

gyllebeholdere. Dybstrøelsen leveres ligeledes til biogasanlæg, som returnerer afgasset biomasse retur til gyllebeholderne.

Der er ikke påfyldningspladser på husdyrbruget. Forholdene er besigtiget i forbindelse med de lovpligtige miljøtilsyn, hvor der ikke er konstateret jordforurening. Svendborg Kommune finder derfor ikke anledning til at stille skærpede krav.

Fastsættelse af vilkår

- *Påfyldning af gylle skal ske således, at der ikke kan ske spild uden for gyllebeholderen.*

Anvendelse af farlige stoffer

Opbevaring og håndtering af olie, olieholdige produkter samt kemikalier kan udgøre en risiko for forurening af jord, grundvand mv.

Ansøger har beskrevet forholdene i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.4.3.

Det vurderes i det efterfølgende, om der skal fastsættes vilkår til opbevaring og håndtering af olieholdige produkter og kemikalier.

Olie og olieholdige produkter

Langeland Kommune har vedtaget retningslinjer for, hvordan olietanke og tankpladser skal indrettes – se vedlagte bilag 3. Formålet med retningslinjerne er at beskytte jord og grundvand mod forurening med olie. Det fremgår af retningslinjerne, at disse gælder ved nyetablering og udskiftning af tanke og tankpladser. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ved ændringer af tanke og tankpladser f.eks. flytning af en tank, støbning af nyt gulv mv. skal tank og tankpladsen indrettes i overensstemmelse med de retningslinjer, der er gældende på tidspunktet for ændringen. Der stilles vilkår herom.

Ansøger har redegjort for, at der på husdyrbruget er en dieseltank på 6.000 liter. Tanken er placeret på fast bund uden afløb.

Svendborg Kommunes vurdering

Svendborg Kommune har oplysninger om at der på ejendommen er en dieseltank på 5.900 liter. Tanken er produceret af KN Beholderfabrik og er lavet i 2014. Tanken har fabriktionsnr. 59248. Tanken er placeret indendørs nedsænket i støbt kar med 15 cm opkant. Karret har fast bund uden afløb. Der er brudventil mellem tank og slange.

Tanken opfylder kravene i de nugældende retningslinjer for indretning af tankpladser. Svendborg Kommune vurderer, at de nuværende retningslinjer skal gælde de nuværende og fremtidige olietanke og tankpladser på husdyrbruget på Sønderskovvej 7, 5450 Ringe, og der stilles vilkår herom.

Opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter, skal foregå på en måde, så forurening af jord og grundvand undgås. Derfor stilles der vilkår om, at opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter skal ske i kar/beholdere, der kan rumme indholdet af den største beholder. Hvis rummet er indrettet med opkanter eller lignende, som forhindrer, at et eventuelt oliespild forurener jord eller grundvand – kan dette erstatte opbevaringen i en ekstra beholder. Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der være overdækket, og belægningen skal være vanskelig gennemtrængelig for olie og uden afløb. Endelig skal der forefindes opsugningsmateriale, og et eventuelt spild skal straks opsamles og bortskaffes som farligt affald.

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer, Svendborg Kommune, at indretningen af tanke og tankpladser samt håndtering og opbevaring af spildolie og andre olieholdige produkter vil kunne opfylde de fastsatte vilkår.

Fastsættelse af vilkår

- *Indretning af tanke og tankplads skal følge Langeland Kommunes "Retningslinjer for indretning af tankpladser – Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg" jf. bilag 3.*
- *Ved ændringer af tanke og tankpladser skal Langeland kommunes retningslinjer for indretning af tanke og tankpladser, der er gældende på ændringstidspunktet, følges.*
- *Opbevaring og håndtering af beholdere, der indeholder spildolie og andre olieholdige produkter skal:*
  - *opbevares i et kar/beholder, der som minimum kan rumme indholdet af den største beholder eller tilsvarende indretning.*
  - *være overdækket*
  - *placeres på belægning, der er tæt overfor olieholdige produkter og uden afløb.*
- *Der hvor spildolie og andre olieholdige produkter opbevares og håndteres skal der forefindes opsugningsmateriale – og et eventuelt spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald sammen med opsugningsmaterialet.*

Kemikalier

Opbevaring af bekæmpelsesmidler, rester herfra samt tom emballage skal følge reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler¹⁹.

De generelle regler fastsætter ikke regler om belægning og kontrol af denne for tæthed. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at en forudsætning for, at der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand er, at kemikalier opbevares på en tæt belægning, og at der ikke er risiko for spild til afløb mv.

Svendborg Kommune har på de regelmæssige lovpligtige miljøtilsyn konstateret at kemikalier opbevares i særskilt rum. Rummet er indrettet i bygning 4. Rummet har fast gulv og gulvet er uden afløb.

Fastsættelse af vilkår

- *Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.*

---

¹⁹ *Bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler, BEK nr. 1569 af 19. december 2022 med senere ændringer (bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen).*

Spildevand

Ansøger har redegjort for produktionen, mængden samt bortledning af spildevand i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.4.1.

Regnvand fra møddingsplads, plansilo, vaskeplads samt staldanlæg føres til fortankene og herfra til gyllebeholder, og håndteres og udbringes i overensstemmelse med gældende regler.

Spildevand fra øvrige befæstede arealer nedsives på jordoverfladen.

Den eksisterende vaskeplads mellem stald 4 og laden har været anvendt til vaskeplads hidtil. Pladsen har hæld mod afløb og afløbet leder til gyllebeholder. Pladsen tages ud af drift og fremover vil den ansøgte møddingsplads anvendes til vaskeplads.

Der er ikke sanitært spildevand fra husdyrbruget.

Svendborg Kommunes vurdering

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de generelle regler er tilstrækkelige i forhold til at sikre, at jord, grundvand og overfladevand ikke påvirkes væsentligt for så vidt angår regnvand fra møddingsplads, plansiloer, vaskeplads samt staldanlæg.

Ved etablering af nye bygninger, skal der tages stilling til, hvordan regnvand håndteres. Hvis bygningerne etableres med tagrender, skal der enten søges nedsivnings- eller udledningstilladelse.

Fastsættelse af vilkår:

- *Al vask af maskiner, redskaber og sprøjte skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.*
- *I forbindelse med byggeansøgning, af de ansøgte bygninger (nr. 6, 7 og 8), skal der indsendes en plan for håndtering af regnvand fra de nævnte bygninger. Hvis der etableres tagrender på bygningerne, skal der søges enten nedsivningstilladelse eller udledningstilladelse. Der skal ligeledes indsendes byggeansøgning for stald 3 i forhold til ændret anvendelse.*

Affald

Kommunen skal ved godkendelse sikre, at affaldshirakiet iagttages jf. miljøbeskyttelseslovens regler. Affaldshirakiet er karakteriseret ved følgende:

1. affaldsforebyggelse
2. Forberedelse med henblik på genbrug
3. Genanvendelse
4. Anden nyttiggørelse
5. bortskaffelse

Det er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for, at affaldshirakiet iagttages på følgende måde på husdyrbruget:

- *Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/-transportør eller leveres til genbrugsplads.*
- *Eventuelle olie- og kemikalieaffald afleveres via godkendt affaldsmottager/-transportør eller leveres til genbrugsplads.*

- *Eventuelle medicinrester, tom emballage m.m. afleveres via godkendt affaldsmottaget/transportør eller leveres til genbrugsplads.*
- *Døde dyr afhentes af DAKA.*

Husdyrproduktionen er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen²⁰. Erhvervsaffald fra husdyrbruget skal håndteres i overensstemmelse Langeland Kommunes erhvervsaffaldsregulativ, se [Erhvervsaffald \(langelandkommune.dk\)](http://langelandkommune.dk). Erhvervsaffaldsregulativet fastsætter regler for sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr²¹, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Husdyrbruget skal til hver en tid efterleve gældende affaldsregulativ og lovgivning.

Svendborg Kommunes vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at affaldshåndteringen sker i henhold til affaldshirakiet jf. miljøbeskyttelseslovens regler, og i overensstemmelse med Langeland Kommunes gældende regulativ for erhvervsaffald.

Svendborg Kommune vurderer, at opbevaringen af affald skal ske på en sådan måde, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne, og der stilles vilkår om dette.

Medicin

Medicin skal opbevares så der ikke sker risiko for udledning til jord og/eller grundvand eller til vandløb og søer eventuelt via dræn. Medicin skal derfor opbevares i rum med fast tæt belægning. Hvis der er afløb, skal afløbet ledes til opsamlingsbeholder (fortanke/gylletanke). Brugte kanyler skal opbevares i specielle plastbeholdere, og tomme medicinflasker, brugte sprøjter mv. skal samles i særskilt affaldsfraktion og bortskaffes som farligt affald.

Fastsættelse af vilkår:

- *Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.*
- *Farligt affald skal bortskaffes via godkendt modtager. Dokumentation herfor skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende (f.eks. i forbindelse med miljøtilsyn).*

Forebyggelse og begrænsning ved uheld

Ansøger har i miljøkonsekvensrapportens afsnit 7.1 redegjort for driftsforstyrrelser og håndtering heraf.

Svendborg Kommunes vurdering

²⁰ Bekendtgørelse om affald, BEK nr. 2512 af 10. december 2021 (affaldsbekendtgørelsen).

²¹ Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, BEK nr. 558 af 1. juni 2011.

Svendborg Kommune vurderer på baggrund af husdyrbrugets karakter, placering og drift, at der kan ske uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning samt ved anvendelse af olie, olieprodukter og kemikalier.

Der er dog redegjort for håndteringen og foranstaltningerne i forhold til at forebygge uheld og håndteringen af uheld, såfremt det skulle ske. Svendborg Kommune har ikke fundet anledning til at stille yderligere vilkår i forhold til forebyggelse og begrænsning af uheld.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for egenkontrol i miljøkonsekvensrapportens afsnit 8.

Svendborg Kommunes vurdering

Svendborg kommune vurderer, at det er beskrevet fyldestgørende. Der er ikke fundet anledning til at stille yderligere krav til egenkontrol.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Svendborg Kommune skal - ud over kravet om anvendelse af BAT i forhold til ammoniakemission – sikre, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. I det omfang, hvor forurening ikke kan undgås, skal det sikres, at der er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.

Husdyrbrugets forbrug af strøm og vand fremgår af miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.1.1 og 4.1.2. Både vandforbrug og energiforbrug forventes at være uændret i forbindelse med det ansøgte. Der anvendes egenkontrol i forhold til at følge vand- og strømforbruget løbende. Det er ligeledes beskrevet at der er fast overdækning på gyllebeholder 2 og der etableres fast overdækning på den nye gyllebeholder (nr. 3). Der anvendes naturlig ventilation i alle stalde.

Svendborg Kommunes vurdering

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at husdyrbruget lever op til bedst tilgængelige teknik. Husdyrbruget anvender BAT hvad angår opbevaring af flydende husdyrgødning idet der enten anvendes fast overdækning eller flydelag på gyllebeholderne. I forhold til energiforbruget er der ligeledes anvendt bedst tilgængelig teknik, når der anvendes naturlig ventilation. Sammenlignet med normtal for en tilsvarende produktion, ligger husdyrbrugets vandforbrug i den lave ende.

Svendborg Kommune vurderer at der ikke skal stilles vilkår til anvendelsen af naturlig ventilation. En ændring af ventilationsteknik er omfattet af lovens bestemmelser og vil udløse en fornyet godkendelsesprocedure/sagsbehandling af ny ansøgning idet ændringen er godkendelsespligtig. Der er ikke fundet anledning til at stille yderligere vilkår omkring egenkontrol og daglig drift i forhold til at følge vand- og strømforbrug. For vilkår om fast overdækning på gyllebeholder 2 og 3, se afsnit om reduktion af ammoniak.

Det er Svendborg Kommunes vurdering at husdyrbruget lever op til bedst tilgængelige teknik for driften af et kvægbrug.

Offentlig høring

Det ansøgte projekt godkendes efter husdyrbruglovens §16a stk.1 og er dermed omfattet af husdyrbruglovens regler om udvidet offentlighed (jf. lovens §55)

Information om det ansøgte projekt er offentliggjort på Svendborg og Langeland Kommunes hjemmeside i perioden fra d. XX måned til d. YY måned. Materialet er dermed stillet til rådighed for offentligheden og berørte myndigheder.

Der er i perioden indkommet XX høringssvar, der vedrørte følgende emner:

- *kkkk*

Et udkast til afgørelse er offentliggjort på **Langeland Kommunes** hjemmeside i perioden fra **XX måned til YY måned**, og ansøger, parter og andre berørte er direkte orienteret om høringen. Parter er her defineret som værende ejere og lejere af boliger, der ligger indenfor **m** fra husdyranlægget, samt ejere af tilstødende matrikler.

Der er i perioden indkommet **XX** høringssvar.

Høringssvarene vedrører følgende emner:

- *kkkk*

Konklusion

xxx

UDKAST

BILAG

- Bilag 1. Miljøkonsekvensrapport
- Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger
- Bilag 3. Langeland Kommunes tankplads-retningslinjer (december 2020)
- Bilag 4. Beplantningsplan
- Bilag 5. Støj
- Bilag 6. Svendborg Kommunes behandling af høringssvarene.

UDKAST

Bilag 1. Miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapport til miljøansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing

EJER OG DRIFTSFORHOLD

Ejendommens adresse:	Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing
Matr.nr.:	10a Sdr. Longelse By, Longelse
CVR nr.:	25 51 59 94
Ansøger:	Jesper Navne, Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing
Ejer:	Jesper Navne, Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing Mail: inavne@mail.dk Mobil: 61 74 00 94
Udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport:	Max Jakobsen Miljørådgivning Mail: mjb@maxjakobsen.eu Mobil: 31 34 07 17
IT-skema nr.:	243.036_Version 2

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	2
Indledning.....	3
1 Ikke teknisk resumé.....	3
2 Beskrivelse af projektet	4
2.1 Godkendelsespligt.....	5
2.2 Det ansøgte projekt.....	5
2.2.1 Produktionsarealer i stalde.....	7
2.2.2 Tidligere godkendelser	8
2.2.3 Nudrift og 8-års drift.....	8
2.2.4 Biaktiviteter	8
2.2.5 Husdyrbrugets ophør.....	9
3 Beskrivelse af alternativer	9
4 Beskrivelse af ressourceforbrug	9
4.1.1 Energiforbrug.....	11
4.1.2 Vandforbrug.....	11
5 Beskrivelse af miljøpåvirkninger	11
5.1 Lokalisering.....	11
5.1.1 Faste afstandskrav	12
5.2 Vurdering af påvirkning af landskabet	14
5.3 Vurdering af gener i lokalområdet	16
5.3.1 Lugt.....	16
5.3.2 Støj fra anlæg og maskiner	16
5.3.3 Lys	18
5.3.4 Fluer og skadedyr	18
5.3.5 Støv	18
5.3.6 Transport	18
5.4 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier.....	20
5.4.1 Spildevand	20
5.4.2 Husdyrgødning.....	21
5.4.3 Affald og kemikalier.....	21
5.5 Vurdering af ammoniakpåvirkning.....	22
5.5.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager.....	22
5.5.2 Ammoniakafsætning i lokalområdet	22
5.5.3 Ammoniakafsætning på naturområder	23
5.5.4 Internationale naturbeskyttelsesområder	24
5.5.5 Kategori 1 og 2 naturområder	24
5.5.6 Kategori 3-naturområder	25
5.5.7 Øvrige naturområder.....	26
5.5.8 Bilag IV-arter.....	27
5.5.9 Samlet konklusion naturområder.....	27
6 BAT-redegørelse.....	28
6.1 BAT i relation til ammoniak	28
7 Uheld og risici	28
7.1 Driftsforstyrrelser og uheld	28
8 Egenkontrol.....	28
9 Samlet vurdering.....	29
Bilag 1 – Oversigt over anlægget.....	32
Bilag 2 – Produktionsarealer	36
Bilag 3 – Opbevaringskapacitet	37

INDLEDNING

Denne miljøkonsekvensrapport redegør for husdyrproduktionen på Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet i forbindelse med ansøgning om en ny miljøgodkendelse på ejendommen.

Ansøger ønsker at have muligheden for en fleksibel miljøgodkendelse, hvor det er produktionsarealet, der er godkendt i stedet for antal årskøer/årsopdræt/tyrekalve. Der søges også om at opføre et nyt staldafsnit i forlængelse af kostalden, en ny plads til kalvehytter, en udvidelse af velfærdsstalden og opførelse af en gyllebeholder og fortank. Dermed udvides produktionsarealet fra 6.465 m² til 7.513 m². Endvidere udvides de eksisterende plansiloer med 725 m² og der opføres en møddingsplads på 350 m². De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer.

Det konkrete projekt er omfattet af § 16a stk. 1 i Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019).

Rapporten redegør for de faktuelle forhold ved den planlagte produktion, samt de forhold der gør sig gældende ved den eksisterende produktion. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet i henhold til retningslinjerne i bilag 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 443 af 26. april 2023).

Rapporten er inddelt i følgende afsnit:

- Ikke teknisk resumé
- Beskrivelse af projektet
- Beskrivelse af alternativer
- Beskrivelse af ressourceforbrug
- Beskrivelse af miljøpåvirkninger
- Valg af bedste tilgængelige teknik (BAT)
- Uheld og risici
- Egenkontrol
- Samlet vurdering
- Bilag 1 – oversigt over anlægget
- Bilag 2 - produktionsarealer
- Bilag 3 – beregning af opbevaringskapacitet

1 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Lugt

Lugtgenekrav til nærmeste nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone-/sommerhusområde er overholdt.

På den baggrund vurderes det, at det konkrete projekt ikke vil medføre væsentlige lugtgener i lokalområdet.

Transporter

Det vurderes, at generne for nabobeboelser som følge af transport til og fra virksomheden vil være begrænsede, da der er tale om relativ få årlige transportere og gode til- og frakørselsforhold.

Ammoniakemission og påvirkning af natur

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 4 km vest for ejendommen.

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 meter fra staldanlægget.

Den ansøgte husdyrproduktion vil ikke medføre væsentlige tilstandsændringer af de pågældende naturtyper.

Klimapåvirkninger og sårbarhed herfor

Det vurderes ikke at projektet vil have en væsentlig påvirkning på klimaet. Landbrugets udledning af drivhusgasser bliver håndteret nationalt og det konkrete husdyrbrug vil ikke i sig selv have en negativ effekt på de globale klimænderinger.

Det vurderes ikke, at det konkrete projekt er sårbart overfor de klimænderinger, der forventes at være i projektets levetid, som forventes at være ca. 30 år. Driftsbygningerne ligger ikke sårbart i forhold til de forventelige klimænderinger.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og transport af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som uvæsentlige. Der forventes ikke at være væsentlige gener fra støv, støj og fluer.

BAT (Bedste Tilgængelige Teknologi)

Projektet overholder den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdi) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder, der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT.

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet alternativer til det ansøgte, da der er tale om en fortsættelse af det eksisterende produktionsanlæg med en udvidelse af produktionsarealet i nye stalde primært af hensyn til dyrevelfærdsmæssige nye regler.

En alternativ løsning kunne dog være ikke at ansøge om en ny miljøgodkendelse. Hvis der ikke søges om en ny miljøgodkendelse, vil ansøger ikke have fordel af at kunne bruge den nye lovgivning, der kom i 2017, hvor det er produktionsarealer i stedet for antal dyr, der gives miljøgodkendelse. Det vil i så fald betyde, at ansøger ikke får fordel af den fleksibilitet, det giver, og det vil dermed forhindre ansøger i at effektivisere og forbedre produktionsforholdene på ejendommen. Desuden vil ansøger ikke kunne leve op til nye dyrevelfærdsregler – ligesom der heller ikke vil være tilstrækkeligt med opbevaringskapacitet på ejendommen til dels egen produktion af gylle og det afgassede biomasse, der kommer retur på ejendommen efter afgasning i biogasanlæg.

Derfor er der ikke noget alternativ til det ansøgte, hvis produktionen ønskes fortsat og moderniseret på ejendommen.

0-alternativ (referencescenario)

Beskrivelsen af et referencescenario og den sandsynlige udvikling heraf, hvis projektet ikke gennemføres, er det grundlag, hvorpå væsentligheden af projektets indvirkninger på miljøet vurderes. Hermed etableres en baseline for vurderingen af projektet. Baseline er en fortsættelse af det eksisterende produktionsanlæg som består af de komponenter, der er beskrevet i IT-ansøgningskema nr. 243.036 i afsnittet "nudriften".

I kapitel 5 er væsentligheden af projektets indvirkninger på omgivelserne vurderet i forhold til baseline.

Hvis det ansøgte projekt gennemføres, vil der kunne anvendes velfærdsafsnit i produktionen. Det vil også være muligt at udvide produktionen, men kun i et beskedent omfang.

Miljøstatus i forhold til støj, støv, lys, landskab og transport vil være uændret i forhold til baseline. Miljøstatus i forhold til lugt og ammoniak vil være en forøgelse af disse emissioner, men det er vurderet i kapitel 5 (afsnit 5.3.1 og 5.5), at ændringerne i forhold til baseline ikke er væsentlige.

Det vil være muligt at opnå effektiviseringer, der betyder, at der vil være tale om en reduceret miljøbelastning, da dybstrøelsen som følge af den nye gyllebeholder kan afgasses på biogasanlæg. Desuden vil den ekstra foderkapacitet betyde, at der kommer til at blive opbevaret mindre ensilage på bar jord i markstak.

2 BESKRIVELSE AF PROJEKTET

2.1 Godkendelsespligt

Det konkrete projekt er omfattet af § 16a stk. 1 i Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019). Der er tale om et husdyrbrug med en årlig ammoniakemission større end 3.500 kg ammoniak.

Husdyrproduktionen på Sønderskovvej 7 drives teknisk og forureningsmæssigt adskilt fra øvrige ejendomme med husdyrproduktion.

Det er derfor kun ejendommen på Sønderskovvej 7, der er omfattet af den konkrete miljøansøgning.

Ansøgningskema (nr. 243.036) med beregninger er indsendt til Langeland Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk

2.2 Det ansøgte projekt

Der søges om at opføre et nyt staldafsnit i forlængelse af en eksisterende goldkostald (stald nr. 3), et nyt velfærdsstald i forlængelse af den eksisterende kostald (stald nr. 1) og ny bygning på en plads til kalvehytter. Desuden opføres en ny fortank til levering af rågylle til biogasanlæg, en ny gyllebeholder til flydende husdyrgødning og en udvidelse af eksisterende plansiloanlæg.

De nye bygningers dimension og materialevalg fremgår nedenfor.

Bygning nr. 6 – forlængelse af stald nr. 3:

- Længde: 12 meter
- Bredde: 18,8 meter
- Benhøjde: 4 meter
- Kiphøjde: 9 meter

Dette staldafsniit er en direkte forlængelse af en eksisterende goldkostald (stald nr. 3 på bilag 1). Det nye staldafsniit indrettes med dybstrøelse. Staldafsniittet opføres i samme materialer og farvevalg som den eksisterende stald, der forlænges. Der er dermed facader beklædt med grå metalplader og tagplader af grå eternit.

Bygning nr. 8 – forlængelse af stald nr. 1:

- Længde: 28,0 meter
- Bredde: 33,4 meter
- Benhøjde: 4,0 meter
- Kiphøjde: 10 meter

Dette staldafsniit (velfærdsafsniit) er en direkte forlængelse af en eksisterende kostald (stald nr. 1 på bilag 1). Det nye staldafsniit indrettes med dybstrøelse. Staldafsniittet opføres i samme materialer og farvevalg som den eksisterende stald, der forlænges. Der er dermed åbne facader og tagplader af grå eternit.

Bygning nr. 7 – bygning til kalvehytter:

- Længde: 40 meter
- Bredde: 17,5 meter
- Benhøjde: 4 meter
- Kiphøjde: 8 meter

Dette staldafsniit er en bygning, der opføres som overdækning af kalvehytter. Der placeres kalvehytter på fast støbt underlag inde i bygningen, hvor der er afløb til gyllebeholder. Bygningen er åben i siderne og har lukkede gavle beklædt med stålplader i afdæmpede ikke reflekterende farver. Taget er grå eternitplader.

Bygning nr. F2 – fortank:

- Diameter: 8 meter
- Søjlehøjde: 2 meter
- Højde over terræn: 1 meter
- Kapacitet: 99 m³

Fortanken opføres i grå betonelementer og overdækkes med et gråt betonlåg.

Bygning nr. G3 – gyllebeholder:

- Diameter: 36 meter
- Søjlehøjde: 5 meter
- Elementhøjde over terræn: 2,5 meter
- Højde på overdækning (PVC): 9 meter
- Kapacitet: 5.000 m³

Gyllebeholderen opføres i grå betonelementer og overdækkes med en grå PVC-dug.

Bygning nr. M1 – møddingsplads:

- Længde: 20 meter
- Bredde: 17,5 meter
- Elementhøjde over terræn: 1 meter
- Areal: 350 m²
- Kapacitet: 500 m³

Møddingspladsen har afgrænsede sider mod nord og øst bestående af 1 meter høje grå betonelementer. Møddingspladsens vestvendte side er afgrænset af staldens østvendte gavl. Møddingspladsen har åben side mod syd. Der er afløb til fortank fra møddingsplads. Møddingspladsen vil også blive anvendt som vaskeplads.

På bilag 1 er der en oversigt over driftsbygningerne. Beskrivelse af driftsbygningernes anvendelse fremgår af tabel B1.

2.2.1 Produktionsarealer i stalde

Ejendommens stalde kan inddeles i ni stalde. For at have størst mulig fleksibilitet i produktionen søges om at have flexgruppen "alle kvæg" i alle stalde.

Nr. 1. Kostald (eksisterende stald – ingen ændringer)

Denne stald er indrettet med et produktionsareal på:

- 3.230 m² (sengestald med spalter, linespil)
- 236 m² (dybstrøelse)

Nr. 2. Kalvehytter (eksisterende stald – ingen ændringer)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 210 m² (dybstrøelse)

Nr. 2a. Kalvehytter (eksisterende stald – ingen ændringer)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 50 m² (dybstrøelse)

Nr. 3. Goldkostald (eksisterende stald – indretningen ændres med lidt større produktionsareal i ansøgt drift end i nudriften)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 630 m² (dybstrøelse)

Nr. 4. Kvier-/ungdyr (eksisterende stald – ingen ændringer)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 297 m² (dybstrøelse)

Nr. 5. Kviestald (eksisterende stald – ingen ændringer)

Denne stald er indrettet med et produktionsareal på:

- 1.785 m² (sengestald med spalter, linespil)

Nr. 6. Goldkostald (ny stald)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 210 m² (dybstrøelse)

Nr. 7. Kalvehytter (ny stald)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 240 m² (dybstrøelse)

Nr. 8. Velfærdsstald (ny stald)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 625 m² (dybstrøelse)

Erhvervsmæssig nødvendig

Det er nødvendigt at opføre nye staldafsnit for at kunne have alle kreaturerne på ejendommen og leve op til de dyrevelfærdsmæssige krav. De ansøgte stalde er erhvervsmæssig nødvendig for at husdyrbruget kan udvikle sig og leve op til dyrevelfærd- og miljømæssige regler.

En del af de eksisterende kalvehytter flyttes ind under tag i en ny bygning opført på en fast støbt plads. Det er en bedre måde at have kalvehytterne stående på, da der derved er mindre påvirkning af vind og vejr – ikke mindst i de våde perioder.

Der opføres en gyllebeholder på 5.000 m³, der skal bruges til opbevaring af flydende husdyrgødning. I fremtiden vil der blive leveret dybstrøelse til biogasanlæg og returneret afgasset biomasse. Der er lavet en beregning af ejendommens produktion af husdyrgødning og behov for opbevaringskapacitet.

Der opføres en fortank, der skal bruges når der afhentes rågylle til biogasanlægget. Fortanken er nødvendig for at have kapacitet til mindst to lastbiltræk.

Der opføres en møddingsplads, der også skal virke som vaskeplads. Møddingspladsen er nødvendig af hensyn til opbevaring af dybstrøelse på ejendommen.

Der opføres nye plansiloer der er nødvendige af hensyn til opbevaring af ensilage til kreaturerne på ejendommen. I dag placeres en del af ensilagen på bar jord i markstak, hvilket ikke er en hensigtsmæssig opbevaring af ensilage. I fremtiden vil en større andel kunne opbevares i plansiloer med fast støbt underlag.

2.2.2 Tidligere godkendelser

Der er tidligere givet følgende tilladelse til husdyrbruget på Sønder4skovvej 7:

- Miljøgodkendelse af 16. marts 2009.
- Tillæg til miljøgodkendelse af 17. maj 2013
- Tillæg til miljøgodkendelse af 11. august 2017

I tillæg til miljøgodkendelse af 11. august 2017 blev der givet tilladelse til etablering af en møddingsplads, som endnu ikke er opført.

2.2.3 Nudrift og 8-års drift

Inden for de seneste år er der foretaget ændringer af husdyrbruget, der har medført ændrede ammoniak- og lugtemissioner. Derfor er produktionsarealerne i nudriften og 8-årsdriften ikke ens.

2.2.4 Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

2.2.5 Husdyrbrugets ophør

Der er ingen planer om, at husdyrproduktionen skal ophøre, men det forventes, at landbrugsvirksomheden fortsat effektiviseres, optimeres og udvides i det omfang, det er krævet for at følge med udviklingen.

Hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører, vil stalde og gødningsopbevaringsanlæg blive tomt og rengjort således, at produktionsanlægget afvikles miljømæssigt forsvarligt.

Det betyder, at følgende vil blive foretaget:

- Overskydende husdyrgødning tommes og fjernes på forsvarlig vis.
- Staldene bliver rengjorte.
- Inventar og andet metal afhændes til skrothandler eller lign.
- Alt affald, der kan genbruges, leveres til genbrugsstation eller lign.
- Affald, der ikke kan genbruges, afskaffes efter gældende regler.

3 BESKRIVELSE AF ALTERNATIVER

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet alternativer til det ansøgte, da der er tale om en fortsættelse af det eksisterende produktionsanlæg med en udvidelse af produktionsarealet i nye stalde primært af hensyn til dyrevelfærdsmæssige nye regler.

En alternativ løsning kunne dog være ikke at ansøge om en ny miljøgodkendelse. Hvis der ikke søges om en ny miljøgodkendelse, vil ansøger ikke have fordel af at kunne bruge den nye lovgivning, der kom i 2017, hvor det er produktionsarealer i stedet for antal dyr, der gives miljøgodkendelse. Det vil i så fald betyde, at ansøger ikke får fordel af den fleksibilitet, det giver, og det vil dermed forhindre ansøger i at effektivisere og forbedre produktionsforholdene på ejendommen. Desuden vil ansøger ikke kunne leve op til nye dyrevelfærdsregler – ligesom der heller ikke vil være tilstrækkeligt med opbevaringskapacitet på ejendommen til dels egen produktion af gylle og det afgassede biomasse, der kommer retur på ejendommen efter afgangning i biogasanlæg.

Derfor er der ikke noget alternativ til det ansøgte, hvis produktionen ønskes fortsat og moderniseret på ejendommen.

0-alternativ (referencescenario)

Beskrivelsen af et referencescenario og den sandsynlige udvikling heraf, hvis projektet ikke gennemføres, er det grundlag, hvorpå væsentligheden af projektets indvirkninger på miljøet vurderes. Hermed etableres en baseline for vurderingen af projektet.

Baseline er en fortsættelse af det eksisterende produktionsanlæg som består af de komponenter, der er beskrevet i IT-ansøgningsskema nr. 243.036 i afsnittet "nudriften".

Baseline er skitseret nedenfor:

Stalde:

Nudrift						
Nr. 3.	827	Naturlig ventilation	3 m	(#661265) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	545
Nr. 5.	2407	Naturlig ventilation	3 m	(#661268) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	1785
Nr. 2.	210	Naturlig ventilation	3 m	(#661270) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	210
Nr. 1.	4243	Naturlig ventilation	3 m	(#661276) Flæggruppe: Alle kvæg. Sengestald med spalter (linespil)	0	3230
				(#661274) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	236
Nr. 4.	619	Naturlig ventilation	3 m	(#661279) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	297
Nr. 2c. (tages ud af drift)	68	Naturlig ventilation	3 m	(#661287) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	68
Nr. 2a.	50	Naturlig ventilation	3 m	(#661290) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	50
Nr. 2b. (tages ud af drift)	44	Naturlig ventilation	3 m	(#661292) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	44
Sum						6465

Gødningsopbevaringsanlæg:

Nudrift		
G1. Gyllebeholder (2.400 kbm)	Flydende	595
G2. Gyllebeholder (3.500 kbm)	Flydende	1020
F1. Fortank (40 kbm)	Flydende	26

I kapitel 5 er væsentligheden af projektets indvirkninger på omgivelserne vurderet i forhold til baseline. Nedenfor er de relevante aspekter i forhold til baseline beskrevet.

En ny miljøgodkendelse betyder, at lugt- og ammoniakemissioner vil forøges med ca. 16 %. Årsagen til at der sker en forøgelse i emissionerne, skyldes at der opføres nye staldafsnit, hvor der samlet set gives mere plads til de samme antal kreaturer. Da emissionerne beregnes ud fra produktionsarealet og ikke antal kreaturer betyder det at emissionerne stiger selvom antallet af kreaturer praktisk taget ikke vil ændre sig.

Hvis det ansøgte projekt ikke gennemføres, vil der være uændrede emissioner og uændrede miljøpåvirkninger.

Miljøstatus i forhold til støj, støv, lys, landskab og transport vil praktisk taget være uændret i forhold til baseline.

Miljøstatus i forhold til lugt og ammoniak vil være en forøgelse af disse emissioner, men det er vurderet i kapitel 5 (afsnit 5.3.1 og 5.5), at ændringerne i forhold til baseline ikke er væsentlige.

Det vil være muligt at opnå effektiviseringer, der betyder, at der vil være tale om en reduceret miljøbelastning, da dybstrøelsen som følge af den nye gyllebeholder kan afgasses på biogasanlæg. Desuden vil den ekstra foderkapacitet betyde, at der kommer til at blive opbevaret mindre ensilage på bar jord i markstak.

4 BESKRIVELSE AF RESSOURCEFORBRUG

Virksomhedens ressourceforbrug går primært til el- og vandforbrug, der anvendes til husdyranlægget.

4.1.1 Energiforbrug

Energi anvendes primært til malkeanlæg, lys, foderanlæg og rengøring.

Nedenstående tabel 1 viser det nuværende og den ansøgte produktions forventede energiforbrug.

Tabel 1. Energiforbrug i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt
El (kWh)	200.000 kWh	200.000 kWh

4.1.2 Vandforbrug

Vand anvendes primært til drikkevand. Nedenstående tabel 2 viser det nuværende og den ansøgte produktions forventede vandforbrug.

Tabel 2. Vandforbrug i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt
Vandforbrug i alt	10.000 m ³	10.000 m ³

Der anvendes vand fra offentligt vandværk.

5 BESKRIVELSE AF MILJØPÅVIRKNINGER

5.1 Lokalisering

Husdyrbruget er placeret i landzonen med ca. 120 meter til nærmeste ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af ansøger, ca. 1,4 km til nærmeste hus i samlet bebyggelse og ca. 2,8 km til nærmeste byzone-/sommerhusområde. Afstandene er målt fra nærmeste driftsbygning ved hovedejendommen.

I forhold til den ansøgte gyllebeholder på bar mark ved Frederiksmіндеvej er der ca. 390 meter til nærmeste nabobeboelse.

Figur 1 viser et kort med placering af nabobeboelser, samlet bebyggelse og byzone.

Figur 1. Beliggenhed i forhold til de nærmeste nabobeboelser og byzone

5.1.1 Faste afstandskrav

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbruglovens kap. 2 (§§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel 3.

Tabel 3. Afstande ift. § 6 og 8. Afstandene er korteste afstand fra den nye kostald.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	>25 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	>50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	>15 meter	15 meter
Naboskel	>30 meter	30 meter
Naboskel fra plansilo	11 meter*	30 meter*
Nærmeste nabobeboelse (Sonderskovvej 5) (ejes af ansøger)	60 meter	50 meter
Nærmeste nabobeboelse (Hjelmbjergvej 1)	120 meter	50 meter
Nærmeste nabobeboelse til ny gyllebeholder (Illebøllevvej 52)	390 meter	50 meter
Samlet bebyggelse	1,4 km	50 meter
Nærmeste byzone/sommerhusområde	2,8 km	50 meter

* Afstanden fra udvidelsen af plansiloanlægget er ikke opfyldt.

Det nærmeste område i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende ligger ca. 600 meter sydøst for driftsbygningerne (lokalplan nr. 79). Afstandene er målt fra de nærmeste stalde- og husdyrgødningsopbevaringsanlæg.

Dispensationsansøgning til overskridelse af afstandskrav til naboskel fra plansilo

Da afstandskravet til den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget ikke opfylder afstandskravet til naboskel søges der hermed om dispensation til overskridelse af afstandskravet.

Den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget er driftsmæssig nødvendig for kvægbruget på ejendommen, idet de skal anvendes til foder til kreaturerne. Der søges om at placere den nye plansilo i direkte tilknytning til det eksisterende plansilosiloanlæg.

Med den valgte placering af den nye plansilonner vil det samlede foderopbevaringsanlæg ligge samlet, og det er muligt at fortsætte med at have en foderblandingsplads mellem de eksisterende bygninger/plansiloer. Det betyder samtidig, at der er den bedste håndtering af foder ved udtagning, blanding og udfodring. Og der er god plads til maskiner som bruges til indlægning og udtagning.

Fravalg af alternative placeringer

Følgende alternative placeringer er fravalgt:

1. Nye plansiloer placeres øst for eksisterende plansiloer og gyllebeholder.
2. Nye plansiloer placeres umiddelbart syd for halmlade.
3. Nye plansiloer placeres øst eller syd for den sydligst beliggende kostald.

Fravalg af alternativ 1:

Alternativ 1 er fravalgt da en placering øst for eksisterende plansiloer vil give en meget dårlig logistik for foderblanding og håndtering. Endvidere vil det være svært at placere det nødvendige plansiloanlæg, således at afstandskrav til vandløb er overholdt. Desuden skrån timerænet ned mod vandløbet.

Fravalg af alternativ 2:

Hvis de nye plansiloer placeres umiddelbart syd for indkørslen til ejendommen (syd for halmladen) vil det ikke være umuligt at overholde afstandskrav til offentlig vej. Dette i kombination med en dårlig logistik for foderblanding og håndtering betyder, at alternativ 2 er fravalgt.

Fravalg af alternativ 3:

En sidste mulig placering ville være at etablere den nye plansilo syd eller øst for den sydligst beliggende kostald. Dette vil dog være en meget dyr løsning. Da det vil betyde, plansiloerne ligger spredt og fragmenteret på ejendommen. Foderblandingen vil dermed blive mere besværlig med flere transporter til følge og dermed mere støj og ressourceforbrug ved intern håndtering af ensilage/foder. Derfor er alternativ 3 også fravalgt.

Konklusion på valg af placering af ny plansilo

Den valgte placering af de nye plansiloer er den bedst mulige, henset de eksisterende bygningers placering, terrænet og foderlogistikken på ejendommen.

På ovenstående baggrund vurderes det, at der kan gives dispensation til overskridelse af afstandskravet til naboskel for den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget.

5.2 Vurdering af påvirkning af landskabet

Beskrivelse af de ansøgte bygninger

Der opføres to staldafsnit i direkte forlængelse af eksisterende stalde og en plads til kalvehytter, der er overdækket af en bygning. Endvidere opføres der en ny fortank, en ny gyllebeholder og en udvidelse af plansiloerne.

På bilag e 1 er placering af de nye bygninger vist. For så vidt angår de to staldafsnit, der bygges i direkte forlængelse af eksisterende stalde (hhv. ny bygning nr. 6 og 8) samt udvidelse af plansiloanlæg og ny fortank (ny bygning nr. F2) forventes det at disse bygninger praktisk taget ikke vil være synlige, da bygninger er små i forhold til de eksisterende bygninger, der forlænges.

Den nye bygning (bygning nr. 7), der skal fungere som overdækning af ny plads til kalvehytter, placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer. Bygningen har en kiphøjde på ca. 10 meter og er åben i siderne og har lukkede gavle beklædt med stålplader. Bygningen opføres som en stålbuehal med en benhøjde på 4 meter og tagbeklædning med grå eternitplader.

Den nye gyllebeholder (bygning nr. G3) placeres på bar mark ved Frederiksmindevej af hensyn til markdriften. Gyllebeholderen opføres med grå betonelementer og grå overdækning (PVC-dug)

Begrundelse for placering af ny gyllebeholder

Det har været overvejet at placere den nye gyllebeholder ved eksisterende gyllebeholder, men af hensyn til transport og logistik i øvrigt, er det valgt at placere den tæt på de arealer, hvor den flydende husdyrgødning skal udbringes. Der ligger ikke så mange marker omkring de eksisterende gyllebeholdere, at det kan forsvares at placere en ny gyllebeholder der. I så fald ville husdyrgødningen skulle transporteres til de marker sydvest for ejendommen, der skal bruge husdyrgødningen. Den nye gyllebeholder skal bruges til opbevaring af flydende husdyrgødning i form af afgasset biomasse. Derfor vil det være uheldigt først at køre husdyrgødningen til biogasanlæg og så igen tilbage til bygningerne ved hovedejendommen for så igen at transportere det til de arealer, sydvest for ejendommen, der skal bruge husdyrgødningen. I stedet er det mere hensigtsmæssigt både af hensyn til reduktion af transporter på offentlig vej og mindre forbrug af ressourcer ved transport af flydende husdyrgødning, at gyllebeholderen er placeret ved de marker, der skal modtage husdyrgødningen. Der er følgende argumenter for den valgte placering:

- Den ansøgte placering giver en mere rationel arbejdsgang ved udbringning af husdyrgødning og en mere rationel udnyttelse af udbringningsudstyr og arbejdskraft, da gyllen er tæt ved arealerne. Det betyder, at der kan udbringes en større andel med selvkørende udlægger direkte fra gyllebeholderen.
- Den tid der går med udbringning af gyllen afkortes, da gyllen er tæt ved arealerne og ikke skal transporteres fra ejendommens eksisterende gyllebeholdere.
- Når gyllen kan udbringes hurtigere, og opbevaringskapaciteten er til stede tæt ved arealerne, kan gyllen opbevares i længere tid helt frem til det mest optimale udbringningstidspunkt. Dette betyder, at der er en bedre udnyttelse af kvælstoffet i gyllen, som alt andet lige vil reducere udvaskningstab.
- Der er ingen spidsbelastningsperioder i forbindelse med fyldning af gyllebeholderen, da det foretages jævnt fordelt over året med lastbiltransporter.

På ovennævnte baggrund vurderes det, at der er væsentlige driftsmæssige og miljømæssige fordele for markdriften ved den ansøgte placering og størrelse på gyllebeholderen.

Beskrivelse og vurdering af påvirkningerne på landskabet

Ejendommen er placeret i landzonen indenfor følgende landskabelige beskyttelsesområder:

- * Værdifulde landskaber
- * Større sammenhængende landskaber
- * Geologiske beskyttelsesområder

Landskabet omkring ejendommen er karakteriseret ved at have spredte læhegn, beplantninger og skovområder. Området er ligeledes karakteriseret ved, at der ligger flere landbrugsejendomme med anlæg til husdyrbrug, enkelte fritliggende huse og mindre landsbyer.

Ejendommen ligger indenfor skovbyggelinjen og indenfor kystnærhedszonen.

Fra ejendommens driftsbygninger mod øst skråner terrænet jævnt ud mod Langelandsbæltet.

De nye driftsbygninger er erhvervmæssigt nødvendige og placeres alle i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer. Der er tale om mindre tilbygninger i forhold til den eksisterende bygningsmasse.

De nye driftsbygningers størrelse og karakter afspejler de øvrige ejendomme og driftsanlæg i lokalområdet. De ansøgte driftsbygninger kan ikke karakteriseres som et "større teknisk anlæg". Der er ingen nye driftsbygninger, der bygges med en kiphøjde på mere end 10 meter. Ligesom der heller ikke etableres enkeltbygninger med en bredde og udstrækning på mere end 17 meter i bredden og 40 meter i længden.

Det vurderes således at bygningernes højde og udstrækning afspejler det øvrige byggeri i lokalområdet.

Med hensyn til placering af den nye gyllebeholder ved Frederiksmindevej uden tilknytning til øvrige bebyggelsesarealer, så vil der blive opført afskærmende beplantning omkring gyllebeholderen, der vil afboje eventuelle landskabelige påvirkninger. Forslag til beplantning er vist på bilag 1, hvor placering af gyllebeholderen også fremgår.

På den baggrund vurderes det at det ansøgte, ikke vil påvirke de landskabelige interesser væsentligt.

5.3 Vurdering af gener i lokalområdet

5.3.1 Lugt

Husdyrbrugets lugtmission beregnes ud fra dyretype, staldsystem, antal kvadratmeter stiareal/produktionsareal og anvendte teknologier til nedbringelse af lugtmissionen. I tabel 4 nedenfor er der foretaget lugtberegninger i forhold til de områder og beboelser, der er beskrevet i afsnit 5.1 og 5.1.1.

Tabel 4. Lugtberegninger fra IT-ansøgningssystemet (www.husdyrgodkendelse.dk). Den vægtede gennemsnitsafstand svarer til afstanden målt fra et vægtet lugtcentrum af staldanlægget til den nærmeste "kant" af nabobeboelse, byzone eller lokalplanlagte områder. Den vægtede gennemsnitsafstand er længere end den nærmeste målte afstand fra kant af stald- og/eller husdyrgødningsopbevaringsanlæg (jf. tabel 3).

Bebyggelse	Kumulativ	Model	Ukorrigeret gennemsnitsafstand (m)	Korrigeret gennemsnitsafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Generkriterie overholdt
 Hjelmtjergvej 1	0	NY	193,8	155,1	191,5	Ja
 (Beboelse) 52	0	NY	193,8	155,1	1487,7	Ja
 Havgaardvej 10	0	NY	605,5	605,5	1356,8	Ja
 Rekreativt område	0	NY	605,5	545	777,3	Ja
 Spødsbjerg By, Longelse	0	NY	822,3	822,3	2947,7	Ja

Som det fremgår af lugtberegningerne, opfyldes alle lugtgenerkrav.

På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være væsentlige lugtgener fra det konkrete husdyrbrug.

5.3.2 Støj fra anlæg og maskiner

Beskrivelse af støjkilder

Støjkilder fra landbrugsvirksomheden kan forekomme fra følgende kilder:

- * Foderblanding
- * Vakuumpumpe og kompressorer
- * Levering af foder og korn.
- * Interne transporter.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil støjende aktiviteter blive lagt i dagtimerne. Kompressoren til køling af mælk er temperaturstyret og kører i intervaller mellem afhentningerne af mælken. Foderblandingen foregår over et tidsinterval på ca. 2 timer pr. dag.

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansøgt	
	Driftstid/dogn (t)	Periode på år	Driftstid/dogn (t)	Periode på år
Blanding af foder	0,5 timer i perioden 05.00 – 07.00	Hver dag	0,5 timer i perioden 05.00 – 07.00	Hver dag
Påfyldning af gyllevogn (G1)	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt
Påfyldning af gyllevogn (G2)	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt
Påfyldning af gyllevogn (G3)	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt
Vakuumpumpe (malkeanlæg)	00.00-24.00	Hver dag	00.00-24.00	Hver dag
Kompressor (mælkekøling)	00.00-24.00	Hver dag	00.00-24.00	Hver dag

Vakuumpumpen sidder ved malkeanlægget ved malkebotterne inde i kostalden (bygning nr. 1). Kompressor til mælkekølingsanlæg sidder ved mælketanken ved teknikbygningen.

Vakuumpumpe og kompressorer sidder således enten inde i bygninger eller afskærmet af bygninger i forhold til omboende.

Påfyldning af gylle foregår ligeledes afskærmet af bygninger i forhold til nabobeboelser. Påfyldning af gylle ved den nye gyllebeholder (G3) vil være begrænset, da mest muligt kores ud med selvkørende udlægger. Der er relativt langt til nabobeboelser.

Blandingen af foder foregår imellem plansiloerne ved den vestvendte gavlf af bygning 5. Der er tale om ca. 5 daglige påfyldninger. Den nærmeste nabobeboelse Sønderkovvej 5, ejes af ansøger

Beskrivelse af tiltag mod støj

Blanding af foder foregår inde i plansiloerne, hvor der er en stor afstand til de nærmeste nabobeboelser, der ikke ejes af ansøger.

Vakuumpumper og kompressorer sidder enten indenfor eller er afskærmet af andre bygninger. Henset bygningernes beliggenhed på ejendommen og placeringen af de nærmeste nabobeboelser er der en afskærmende effekt af disse støjkilder.

På ovenstående baggrund vurderes det, at alle generelle krav vedrørende støj vil blive overholdt.

Rystelser fra stationære maskiner og fra køretøjer

Der er ingen stationære støjkilder, der giver rystelser. Rystelser kan muligvis opleves fra tunge transporter. Lastbiler, der holder ved ejendommen i forbindelse med af- og pålæsning, slukker motoren med det samme for at spare på brændstoffet og for at mindske emissionerne. I forbindelse med udbringning af husdyrgødning røres gyllebeholderne op. I den sammenhæng står der en traktor og kører med en gylleomrører. Det foregår typisk 3-4 gange á 1-2 dage i løbet af sæsonen for udbringning af husdyrgødning. Gylleomrøreren kører i kortere eller længere perioder i løbet af dagen.

Der er tale om et relativt lavt antal transporter til og fra husdyrbruget og afstanden fra eventuelle rystelser fra maskiner og køretøjer til de nærmeste nabobeboelser er relativ stor.

På den baggrund vurderes det, at eventuelle rystelser fra det konkrete husdyrbrug ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

5.3.3 Lys

I det omfang dagslyset ikke slår til, vil lyset i staldene være tændt i forbindelse med den daglige arbejdsgang. I de mørke timer vil der være tændt et orienteringslys i staldene, så køerne kan orientere sig. Der er ingen kraftige udendørs lyskilder. Der sidder udendørs orienteringslys, men i forhold til beplantning og de øvrige driftsbygninger vil disse svage lyskilder praktisk taget ikke være synlige i lokalområdet. Nattebelysningen vil kunne ses i omgivelserne, men der vurderes at være tale om afdæmpet belysning med begrænsede gener for omgivelserne. Se bilag 1 for placering af lyskilder.

På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være væsentlige lysgener fra det ansøgte projekt.

5.3.4 Fluer og skadedyr

Generel beskrivelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af gødning, halm og foderrester. Al bekæmpelse af skadedyr sker i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af fluebekæmpelse

Der er ingen fluegener fra husdyrbruget.

I det omfang det er nødvendigt, vil der blive foretaget fluebekæmpelse i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Hvis der opstår problemer med rotter, vil bekæmpelse ske i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

5.3.5 Støv

Der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder og halm. Dette vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på naboerne dels på grund af staldanlæggets placering i forhold til naboerne, og dels på grund af at håndtering af halm foregår indendørs.

På ovenstående baggrund vurderes der ikke at være væsentlige støvgener.

5.3.6 Transport

Der er to til- og frakørselsveje til Sønderskovvej og hovedparten af transporterne udgøres af transporter med afhentning af mælk, husdyrgødning og foder.

Antallet af transporter vil være omtrent være uændret i forhold til nudriften, da produktionen kun i begrænset omfang forventes udvidet.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 07.00-18.00, men der kan også være tidspunkter med øget trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Alle grænser for tilladelig støj fra ejendommen vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå gener fra transport ved til- og frakørsel til ejendommen. Transporter i forbindelse med høst af afgrøder ligger i begrænsede perioder á få dages varighed, og kan af nødvendighed for høsttidspunkt, markarbejde samt vind og vejr ligge på alle ugens dage. Der er dog tale om ganske få dage pr. år. Nedenstående tabel 5 viser en oversigt over omfanget af transporter angivet af ansøger som retningsgivende.

Tabel 5. Oversigt over antal transporter til og fra ejendommen.

Art	Antal transporter/år nudrift	Antal transporter/år ansøgt	Transporter pr. uge/måned efter udvidelse	Tidspunkt
Afhentning af mælk	365	365	1 transport hver 2. dag. Alle dage på vilkårligt tidspunkt.	kl. 00-24
Afhentning af døde dyr	15	15	1 pr. måned.	Kl. 7-18
Foder (rapskager, rapsskrå)	24	24	Kun hverdage. Eventuelt lørdag formiddag.	Kl. 7-18 (Kl. 7-14)
Majs, og andet grovfoder og halm	250	250	ca. 2 uger ved høst.	Kl. 6-23
Biogasanlæg	400	400	Alle hverdage	Kl. 6-18
Udbringning af husdyrgødning	375	375	Sæsonbestemt forår/efterår (ca. 2 ugers varighed).	Kl. 6-23
Diverse (brændstof, renovation m.m.)	26	26	ca. 2 pr. måned	kl. 7-18
I alt (gns.)	1.455	1.455		

På figur 2 nedenfor vises til- og frakørselsveje til staldanlægget.

Figur 2. Til- og frakørselsveje/interne transportveje til ejendommen (brun signatur).

Der er gode til- og frakørselsforhold, hvor overkørsel fra privat ejendom til offentlig vej sker i relativ stor afstand til nærmeste nabobeboelse.

På figur 1a nedenfor er vejforholdene omkring den ansøgte gyllebeholder vist.

Figur 1a. Til- og frakørselsveje/interne transportveje til den ansøgte gyllebeholder.

Der ligger ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed til den ansøgte gyllebeholder, og der er ikke tale om et væsentligt ændret transportmønster i forhold til nudriften. I nudriften køres flydende husdyrgødning til området fra andre gyllebeholdere, og der vil dermed ikke være tale om et forøget antal transporter i området omkring gyllebeholderen.

På ovenstående baggrund vurderes det, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener.

5.4 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier

5.4.1 Spildevand

Plansiloer og befæstede arealer hvorfra der opsamles overfladevand udgør ca. 5.000 m².

Dermed udgør den opsamlede mængde regnvand ca. 3.500 m³. Det opsamlede overfladevand fra plansiloer ledes til gyllebeholder eller udspredes på de omkringliggende marker i de perioder, det er muligt.

Tabel 6. Spildevand og bortledning af overfladevand.

Art	Ansøgt (m ³)	Bortledes til
Rengøringsvand m.m.	750*	Gyllebeholder
Befæstede arealer (plansiloer-ensilagesaft)	3.500	Gyllebeholder

* Vand til rengøring af malkestald er inkluderet i normaltalsberegning for gylleproduktion (jf., bilag 2).

5.4.2 Husdyrgødning

Gødningsproduktion og håndtering

Der produceres kvæggylle og dybstrøelse på ejendommen. Al husdyrgødning leveres til biogasanlæg. Der er følgende opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning:

Opbevaringsanlæg	
Gyllebeholder, Sønderskovvej 7:	2.400 m ³
Gyllebeholder, Sønderskovvej 7:	5.500 m ³
Fortanke, Sønderskovvej 7:	139 m ³
Ny gyllebeholder, Frederiksmindvej:	5.000 m ³
Opbevaringsanlæg i alt:	13.039 m³

På bilag 3 er der lavet en beregning af den årlige produktion af husdyrgødning, hvor det opsamlede overfladevand fra ensilagepladsen og moddingspladsen.

I henhold til § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders produktion.

På bilag 3 fremgår det, at der årligt produceres ca. 14.373 m³ flydende husdyrgødning på ejendommen.

Med en samlet opbevaringskapacitet på 13.039 m³ er der kapacitet til 9,8 måneder.

På den baggrund vurderes det, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den ansøgte produktion.

5.4.3 Affald og kemikalier

Døde dyr

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr (BEK nr. 558 af 01/06 2011).

Opbevaring af olie og kemikalier

Dieselolie opbevares indendørs i en dieseltank på 6.000 l. Begge tanke står på fast støbt bund uden afløb. Olie og kemikalier står ligeledes indendørs på fast støbt underlag uden afløb.

Pesticider

Pesticider opbevares i aflåst rum med fast støbt bund.

Bortskaffelse af affald

Al affaldshåndtering sker i henhold til Langeland Kommunes affaldsregulativ

- Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelle olie- og kemikalieaffald afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelle medicinrester, tom emballage m.m. afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Døde dyr afhentes af DAKA.

Samlet vurdering af affald og kemikalier

Al affald og kemikalier håndteres på en forsvarlig måde, der betyder, der ikke er en væsentlig forureningsmæssig risiko med virksomhedens affaldshåndtering. Affaldshierarkiet er iagttaget, da der sorteres og indsamles affald til genbrug i det omfang, det er muligt.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er en risiko forbundet med virksomhedens affaldsproduktion og håndtering heraf.

5.5 Vurdering af ammoniakpåvirkning

5.5.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager

Miljøstyrelsens vejledende krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager er opfyldt (jf. afsnit 6 nedenfor).

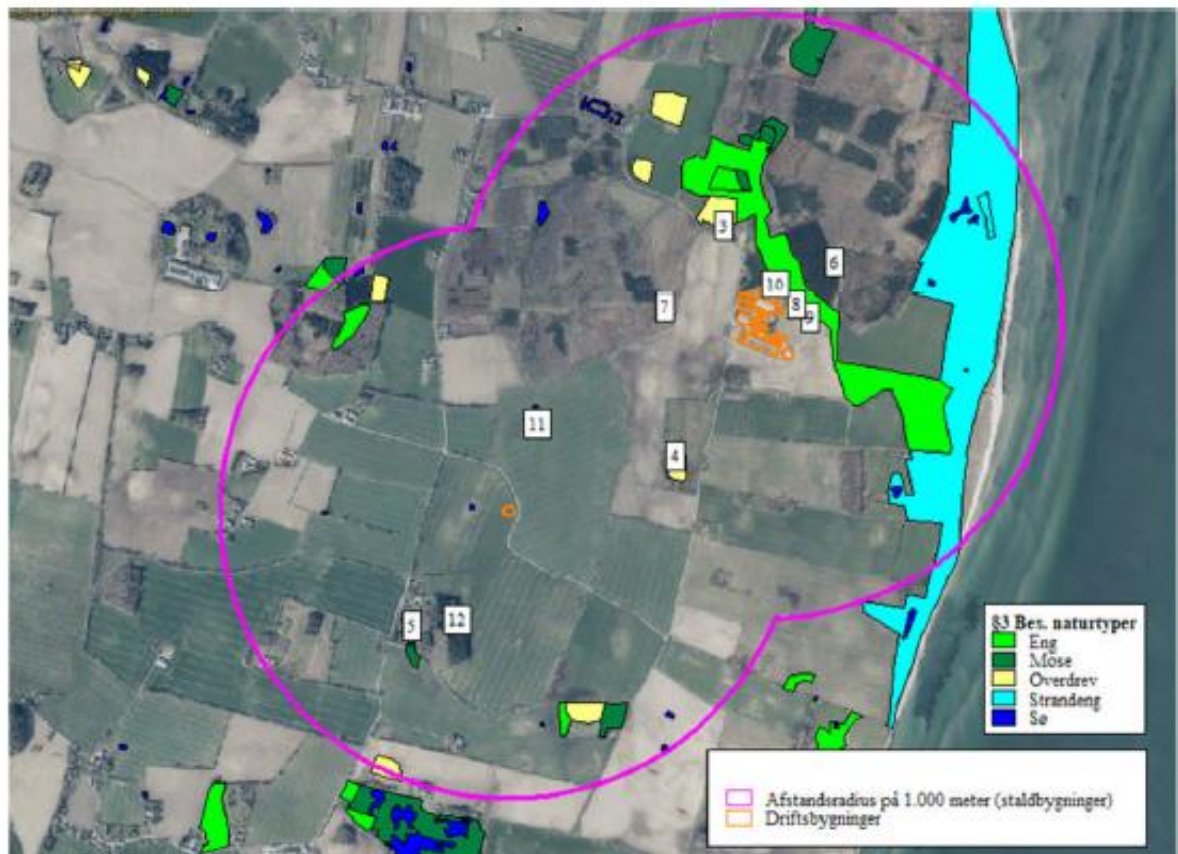
Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens IT-ansøgningsystem er der følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning) i ansøgt drift, nudriften og 8-årsdriften:

	Ansøgt	Nudrift	8-års drift
Ammoniakfordampning	8.709 kg NH ₃ -N	7.483 kg NH ₃ -N	6.303 kg NH ₃ -N

5.5.2 Ammoniakafsætning i lokalområdet

På figur 3 nedenfor er der en oversigt over naturområder i lokalområdet.

Der er indtegnet en afstandsradius på 1.000 meter på figuren for at vise afstandsforholdene. Cirklen er indtegnet, så der er 1.000 meter til nærmeste husdyranlæg fra cirkelens kant.

Figur 3. Beskyttede naturområder i lokalområdet. Kategori 1 og kategori 2 naturområderne er ikke vist på figuren, da de ligger for langt væk.

I de følgende afsnit beskrives de enkelte naturområder, og de beskyttelsesniveauer, der gælder for de respektive naturområder.

I alt er der beregnet ammoniakdeposition på 12 naturområder, der er markeret med litra nr. 3-12 på figur 3.

Naturområderne med litra nr. 1 og 2 ligger så langt fra staldanlægget, at de ikke fremgår af figur 3, men disse to naturområder fremgår af tabellen nedenfor.

5.5.3 Ammoniakafsætning på naturområder

Ammoniakdepositionen på naturområderne i lokalområdet er vist i tabel 8 nedenfor.

Der er beregnet ammoniakdeposition på 12 naturområder, der er vist i tabel 7 nedenfor, hvor naturområderne nr. 3-12 er vist på figur 3 ovenfor.

Tabel 7. Oversigt over ammoniakdeposition på naturområder i lokalområdet. De enkelte numre svarer til de numrene på figur 3 ovenfor.

Navn	Kategori	Opretter	Kumulation	Rahed natur	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					3-års drift	Hudrift:		
Nr. 12. Vandhul - syd for ny gyllebeholder	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Nr. 11. Vandhul - nord for ny gyllebeholder	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,2	▼
Nr. 10. Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,9	0,4	3,0	▼
Nr. 9. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	6,2	1,0	18,6	▼
Nr. 8. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	5,0	1,4	17,5	▼
Nr. 7. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	5,9	1,2	18,8	▼
Nr. 6. Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,8	0,6	6,0	▼
Nr. 5. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Nr. 4. Overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,1	0,7	▼
Nr. 3. Overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,2	1,3	▼
Nr. 2. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 1. Overdrev (Natura 2000)	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

5.5.4 Internationale naturbeskyttelsesområder

Det nærmeste Natura 2000-område er "Det Sydfynske Øhav", der ligger vest for husdyrbrugets anlæg.

5.5.5 Kategori 1 og 2 naturområder

Kategori 1

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ammoniakdepositionen på kategori 1-naturområder må totalt set maksimalt være 0,7 kg NH₃-N/ha/år fra det ansøgte husdyrbrug (dog 0,4 og 0,2 kg NH₃-N/ha/år, hvis der findes 1 hhv. mere end 1 husdyrbrug i nærheden).

Det nærmeste potentielle naturområde, der kan være omfattet af kategori 1 natur, vurderes at være et overdrevsområde ca. 5 km vest for driftsbygningerne på ejendommen og ca. 4,2 km fra den nye gyllebeholder.

Det pågældende kategori 1 naturområde modtager en totaldeposition på 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Denne ammoniakdeposition er mindre end den lavest tilladte totale ammoniakdeposition inklusiv kumulation fra mere end et husdyrbrug. Det betyder, at afskæringskriteriet for maksimal ammoniakdeposition til kategori 1-naturområdet er overholdt uanset, om der ligger andre husdyrbrug i lokalområdet, hvorfra der skal regnes med kumulativ effekt, eller ej.

Det er derfor ikke nødvendigt at vurdere, om der ligger andre husdyrbrug, hvor der skal regnes med kumulativ effekt.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 1 naturområder.

Kategori 2

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det drejer sig om:

- højmoser
- lobeliesøer
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ammoniakdepositionen på kategori 2-naturområder må totalt set maksimalt være 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Nærmeste registrerede kategori 2 natur er et overdrevsområde ca. 4 km syd for den nye gyllebeholder og ca. 4,7 km syd for driftsbygningerne på ejendommen.

Det pågældende kategori 2 naturområde modtager en totaldeposition på 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 2 naturområder.

5.5.6 Kategori 3-naturområder

Kategori 3-naturområder er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller som er ammoniakfølsom skov.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak vurderes merbelastninger på indtil 1,0 kg NH₃-N/ha/år ikke at have væsentlige negative konsekvenser for kategori 3-natur.

Ved vurdering af om der skal stilles vilkår til maksimal merdeposition på 1 kg NH₃-N/ha/år, skal følgende inddrages (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 stk. 5):

- det pågældende naturområdes status i kommuneplanen (om naturområdet er udpeget som særlige værdifulde naturområder m.m.) **og/eller** om naturområdet har en høj naturkvalitet

samt

- om naturområdet er påvirket fra andre kilder som markbidraget

Der ligger flere kategori 3-naturområde i lokalområdet, og der er beregnet ammoniakdeposition på de nærmeste af disse naturområder (naturpunkt 3-6 og 10).

Potentiel ammoniakfølsom

Nord for ejendommen ligger et potentielt ammoniakfølsomt skovområde, hvor der er en del plantagedrift med nåletræ. Der ligger et engområde imellem driftsbygningerne på ejendommen og skoven.

Der er beregnet ammoniakdeposition på den nærmeste del af skoven, der vurderes at være følsom overfor ammoniak. Merdepositionen er 1,8 kg NH₃-N/ha/år og den totale ammoniakdeposition er 6,0 kg NH₃-N/ha/år.

Baggrundsbelastningen i lokalområdet er ca. 11-12 kg NH₃-N/ha/år.

Skoves tålegrænser er 10-20 kg NH₃-N/ha/år, Henset at skoven ikke har en status i kommuneplanen og at der er plantagedrift med nåletræsbevoksninger vurderes det at skovens tålegrænse ligger i den øvre ende af tålegrænseintervallet. Den totale deposition på skoven inklusiv baggrundsbelastningen er ca. 18 kg NH₃-N/ha/år og det vurderes dermed at skovens tålegrænse ikke er overskredet.

Der er ingen øvrige kategori 3-naturområder, der modtager en merdeposition på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år. Der er dermed ingen kategori 3-naturområder, der modtager en merdeposition større end 1 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 3-naturområder.

5.5.7 Øvrige naturområder

Udover kategori 1, 2 og 3 naturområder ligger der et par § 3-beskyttede naturområder i lokalområdet, hvor der er beregnet ammoniakafsætning på de nærmeste (naturpunkt 7-9 og 11-12).

Disse naturområder er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition.

Da der er tale om § 3-beskyttede naturområder, skal det vurderes, om der er risiko for en væsentlig tilstandsændring af de pågældende vandhuller som følge af den planlagte udvidelse.

Der er et enkelt engområde tæt ved ejendommen, der modtager en merbelastning med ammoniak på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år. Det pågældende naturområde modtager en merbelastning på ca. 5-6 kg NH₃-N/ha/år og en total ammoniakdeposition på 18-19 kg.

Engområder er generelt robuste overfor ammoniak og det vurderes, at der er tale om en kulturreng, der ikke er følsom overfor ammoniakpåvirkninger.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af øvrige naturområder, der hverken er kategori 1, 2 eller 3 natur.

5.5.8 Bilag IV-arter

Det vurderes, at der findes dværgflagermus, brun flagermus, sydflagermus, springfrø og stor vandsalamander i lokalområdet.

Ifølge naturbeskyttelsesloven må bilag-IV-arter ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, og yngle- og rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges.

I denne konkrete sag ligger der flere vandhuller og skovområder i lokalområdet.

Som redegjort for i afsnit 5.5.5., 5.5.6 og 5.5.7, vurderes det, at der ikke sker en væsentlig tilstandsændring af de pågældende naturtyper.

Det er ikke muligt at påvise en direkte sammenhæng mellem ammoniakemissionen fra staldanlægget på Sønderskovvej 7 og en eventuel beskadigelse/ødelæggelse af raste/ynlesteder for de bilag-IV-arter, der måtte befinde sig i lokalområdet. Der er ikke registreret bilag IV arter indenfor en radius på >500 meter fra driftsbygningerne på Sønderskovvej 7.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af yngle og rastesteder for bilag IV-arter.

5.5.9 Samlet konklusion naturområder

Der er ingen kategori 1 og 2 naturområder, der modtager en total ammoniakdeposition på mere end hhv. 0,0 og 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Der er et kategori 3 naturområde, der modtager en merdeposition på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Af øvrige naturområder, der hverken er kategori 1, 2 eller 3 naturområder, er der et engområde i umiddelbar nærhed af staldanlægget, der modtager en merbelastning på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Ved vurdering af om der kan stilles vilkår til maksimal merdeposition, gælder følgende (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35 stk. 4):

- Der kan alene stilles krav om maksimal deposition, hvis naturområdet er omfattet af udpegninger **og/eller** har en høj naturkvalitet, **samt** at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, naturområdet modtager fra andre kilder.

Der er redegjort for, at de naturområder, der modtager en merbelastning større end 1,0 kg NH₃-N/ha/år, ikke har så høj en naturkvalitet sammenholdt med ammoniakbidrag fra andre kilder (baggrundsbelastning, markbidrag), at det vil medføre væsentlig påvirkning af naturområdet.

På ovenstående baggrund vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen ikke vil medføre en tilstandsændring af sårbare naturområder.

6 BAT-REDEGØRELSE

6.1 BAT i relation til ammoniak

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdier ud fra følgende to principper:

1. Enkeltteknologier, der overstiger ca. 100 kr. per reduceret kg N indgår ikke.
2. Meromkostningerne forbundet med opfyldelse af emissionsgrænseværdierne bør ikke overstige ca. 1 % af de samlede årlige produktionsomkostninger.

Ved at anvende Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier kan der beregnes et BAT-niveau for ammoniakemissionen på 8.923 kg NH₃-N. Beregningerne fremgår af IT-ansøgningsskema 243.036.

Den ansøgte husdyrproduktion har en ammoniakemission på 8.709 kg NH₃-N.

Der er ikke anvendt miljøteknologier. BAT-niveauet er opnået ved de ansøgte staldanlæg og staldsystemer. Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier er overholdt, og der er dermed truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra det samlede staldanlæg ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik til reduktion af ammoniakemissionen.

7 UHELD OG RISICI

7.1 Driftsforstyrrelser og uheld

Af mulige driftsforstyrrelser og uheld kan nævnes:

- Uheld med væltet gylletransport vil kunne foranledige forurening.

Med henvisning til ovennævnte følger her en beskrivelse af foranstaltninger, der er truffet for at imødegå de nævnte uheld:

- Såfremt der skulle ske uheld ved afhentning af gylle, ringes der til alarmcentralen og kommunens miljøvagt kontaktes.
- Al gylle afhentes med gyllevogn med sugepumpe.

Hvis der skulle ske uheld, kontaktes miljøvagten, og der vælges de bedste oprydning- og forebyggelsesforanstaltninger, således at gene og risiko bliver mindst mulig (olie og kemikaliespild kan f.eks. opdæmmes med halmballer, jord og lign.). Alle medarbejdere er instrueret i at kontakte kommunens miljøvagt eller ringe 112 ved uheld.

8 EGENKONTROL

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser og driftsregnskab samt egne løbende registreringer. De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

9 SAMLET VURDERING

Vedrørende ansøgningskrav jf. § 4 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen):

Stk. 7. Ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten skal ansøger tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning.

Stk. 8. Miljøkonsekvensrapporten, herunder de oplysninger, som ansøger skal give efter bilag 1, pkt. E og F, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,*
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,*
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,*
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,*
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og*
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.*

I bilag 1 under afsnit E. Miljøkonsekvensrapporter står følgende:

Kravene i pkt. B, E og F, jf. § 4, fastlægger samlet de oplysninger, som ansøgeren skal fremlægge i miljøkonsekvensvurderingsrapporten under hensyntagen til projektets særlige karakteristika, herunder dets placering og tekniske kapacitet samt forventede indvirkning på miljøet. Kravene tager udgangspunkt i de særlige karakteristika, som gør sig gældende for husdyrbrug og for det miljø, som kan forventes at blive berørt, og er integreret i det digitale selvbetjeningssystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Nedenfor er der en konklusion for de oplysninger, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at bliver berørt. Alle de oplysninger, der er relevante for det konkrete projekt, er beskrevet igennem miljøkonsekvensrapportens afsnit ovenfor og konklusionen i forhold til § 4 herunder bilag 1 pkt. B, E og F er gengivet nedenfor.

Konklusion af miljøkonsekvensrapport for Sønderskovvej 7

I den konkrete sag vurderes der ikke at være forhold vedrørende anden lovgivning, der skal tages hensyn til.

Med hensyn til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §4 stk. 8 er der følgende konklusioner:

Befolkningens og menneskers sundhed

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3 om vurdering af gener i lokalområdet, er det vurderet, at det konkrete projekt ikke medfører væsentlige påvirkninger med lugt, støj, støv m.m.

Det vurderes endvidere at en kvægproduktion som den ansøgte hverken direkte eller indirekte har påvirkning på befolkningens eller menneskers sundhed.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.5 om vurdering af ammoniakpåvirkning, er det vurderet, at det konkrete projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre husdyrbrug i lokalområdet medfører væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af naturområder.

Da bilag IV-arters yngle- og rasteområder er direkte eller indirekte afhængige af, at der ikke sker væsentlige tilstandsændringer af naturområder, vurderes det, at der ikke sker væsentlige påvirkninger af bilag IV-arters yngle- og rastområder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

Stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholder er udført i tætte stabile materialer i henhold til gældende forskrifter på området (landbrugets byggeblade).

Der er redegjort for anvendelse af BAT med henblik på reduktion af ammoniakemissionen.

Der er ingen skadelige emissioner fra stoffer, der kan være giftige for omgivelserne. Som nævnt har ammoniakemissionen ingen væsentlige virkninger på naturområder i omgivelserne.

Desuden er der i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.1 redegjort for, at alle lugtgenekriterier er overholdt.

Endelig vurderes det, at det konkrete husdyrbrug hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter udgør en risiko for indvirkning på klimaet. Dels vurderes det, at emissionen med klimagasser som følge af det ansøgte er yderst begrænset i forhold til den totale udledning af klimagasser på nationalt plan og dels vurderes det, at det ansøgte husdyrbrug ikke er sårbart overfor de klimaændringer, der er i vente indenfor en periode på ca. 30 år, hvilket er den estimerede levetid for det konkrete projekt.

På den baggrund vurderes det, at det konkrete projekt ikke medfører direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund, vand, luft eller klima.

Materielle goder, kulturarv og landskabet

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.1.1., 5.2, 5.3 og 5.4 er det vurderet, at det konkrete projekt ikke medfører væsentlige påvirkninger af landskabet. Desuden er alle afstandskrav overholdt, og der er ingen væsentlige påvirkninger af kulturarv og materielle goder.

Samspelet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes, at der ikke er væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil imellem de enkelte faktorer under punkterne 1-4.

Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 6, er der redegjort for eventuelle uheld og risici. Det er vurderet, at den største risiko for ulykker eller katastrofer er gylleudslip.

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 6 er der redegjort for de foranstaltninger, der skal minimere eventuelle uheld, og hvordan der skal reageres, hvis et uheld skulle opstå.

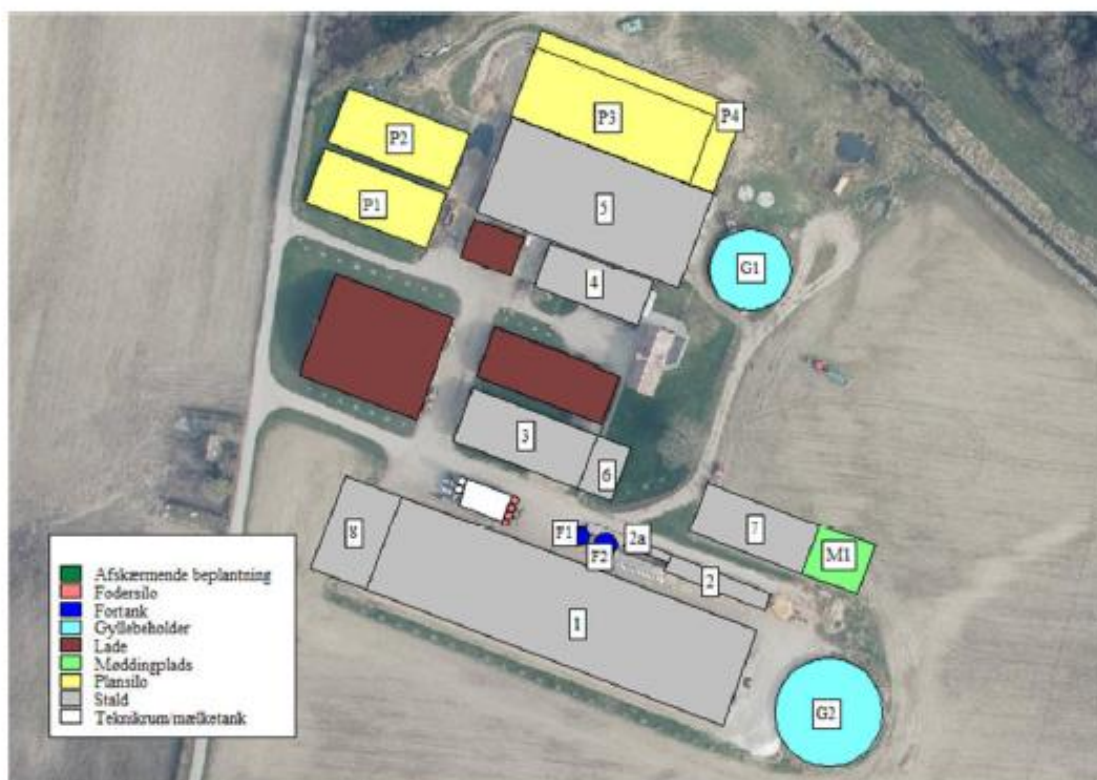
På den baggrund vurderes det, at sårbarheden i forhold til punkterne 1-5 er tilgodeset i tilstrækkeligt omfang.

Det vurderes således, at der ikke er væsentlige risici i forbindelse med ulykker og katastrofer.

Sammenfatning af konklusionen (bilag 1 pkt. B, D og F)

For det konkrete husdyrbrug vurderes der ikke at være yderligere oplysninger, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.

BILAG 1 – OVERSIGT OVER ANLÆGGET

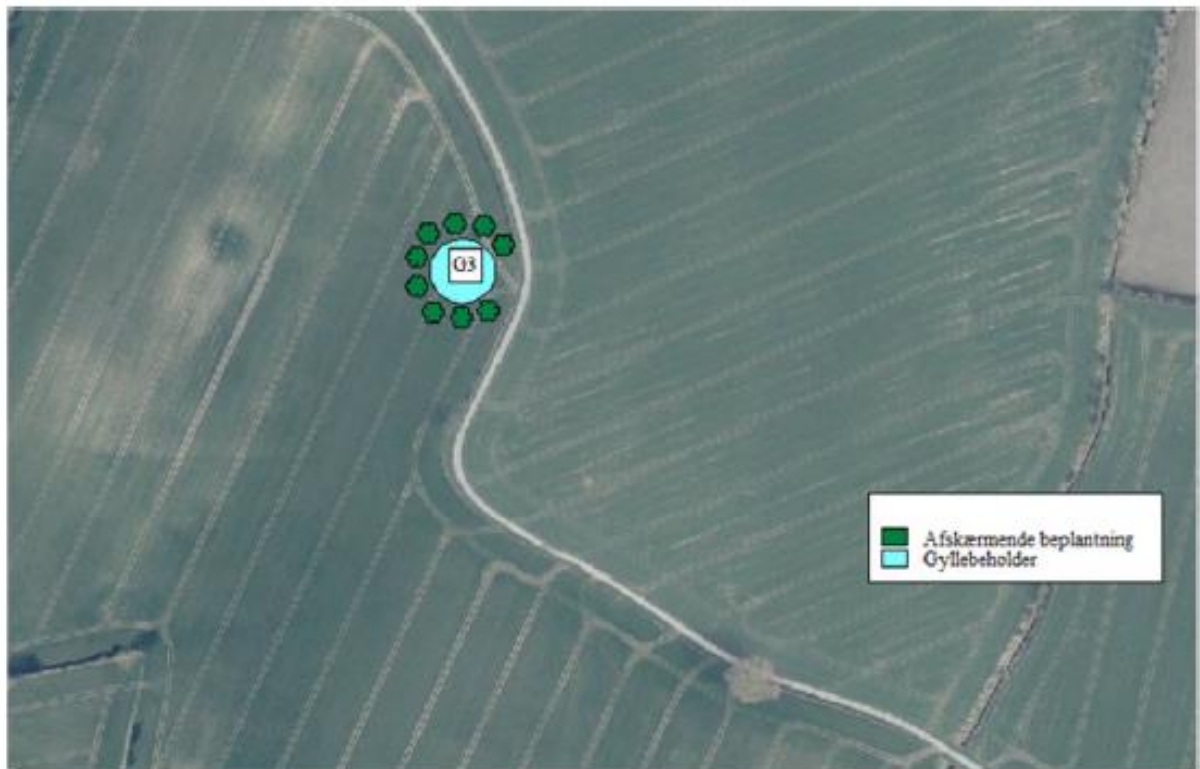

Figur B1. Plantegning og oversigtskort.

Tabel B1. Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

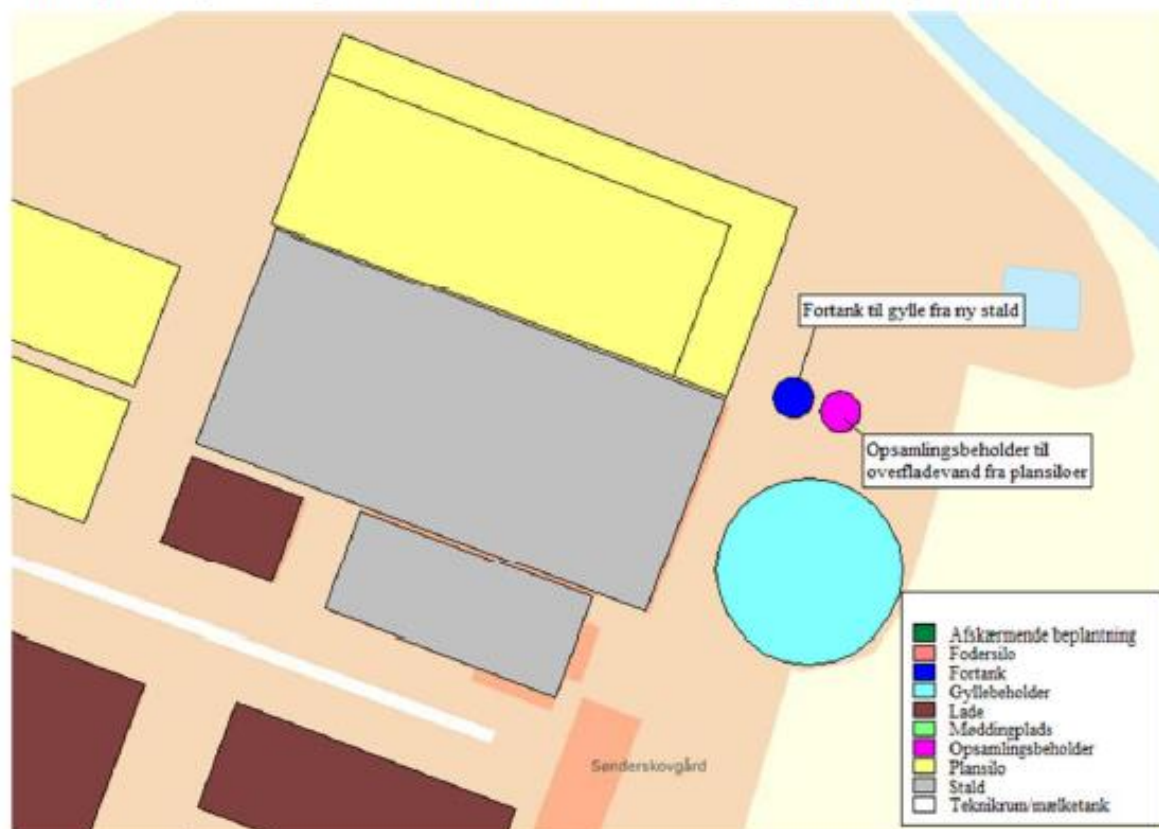
Nr.	Anlæg	Produktionsareal	Beskrivelse
1	Kostald	3.230 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg) 236 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Sengestald (linespil) Dybstroelse
2	Kalvehytter*	210 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstroelse
2a	Kalvehytter*	50 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstroelse
3	Goldkostald	630 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstroelse
4	Kvie-/ungdyrstald	297 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstroelse
5	Kvie-/ungdyrstald	1.785 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Sengestald (linespil)
6	Ny goldkostald	210 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstroelse
7	Nye kalvehytter	210 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstroelse
8	Ny velfærdsstald	625 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstroelse
G1	Gyllebeholder	595 m ² overfladeareal (2.400 m ³)	Flydelag
G2	Gyllebeholder	1.020 m ² overfladeareal (5.500 m ³)	Fast overdækning (PVC)
F1	Fortank	26 m ² overfladeareal (40 m ³)	Betonlåg
F2	Ny fortank	50 m ² overfladeareal (99 m ³)	Betonlåg
M1	Møddingsplads/ vaskeplads	350 m ² overfladeareal	Afløb til fortank/gyllebeholder
P1-P3	Plansilo		Afløb til gyllebeholder
P4	Ny plansilo		Afløb til gyllebeholder

* En del af kalvehytterne fjernes for at give plads til den nye fortank (F2). De kalvehytter, der fjernes, har nr. 2b og 2c i IT-ansøgningsskemaet.

Oversigt over placering af en eksisterende fortank og en opsamlingsbeholder

Der er en eksisterende fortank, der blev bygget sammen med den nye stald i 2020.

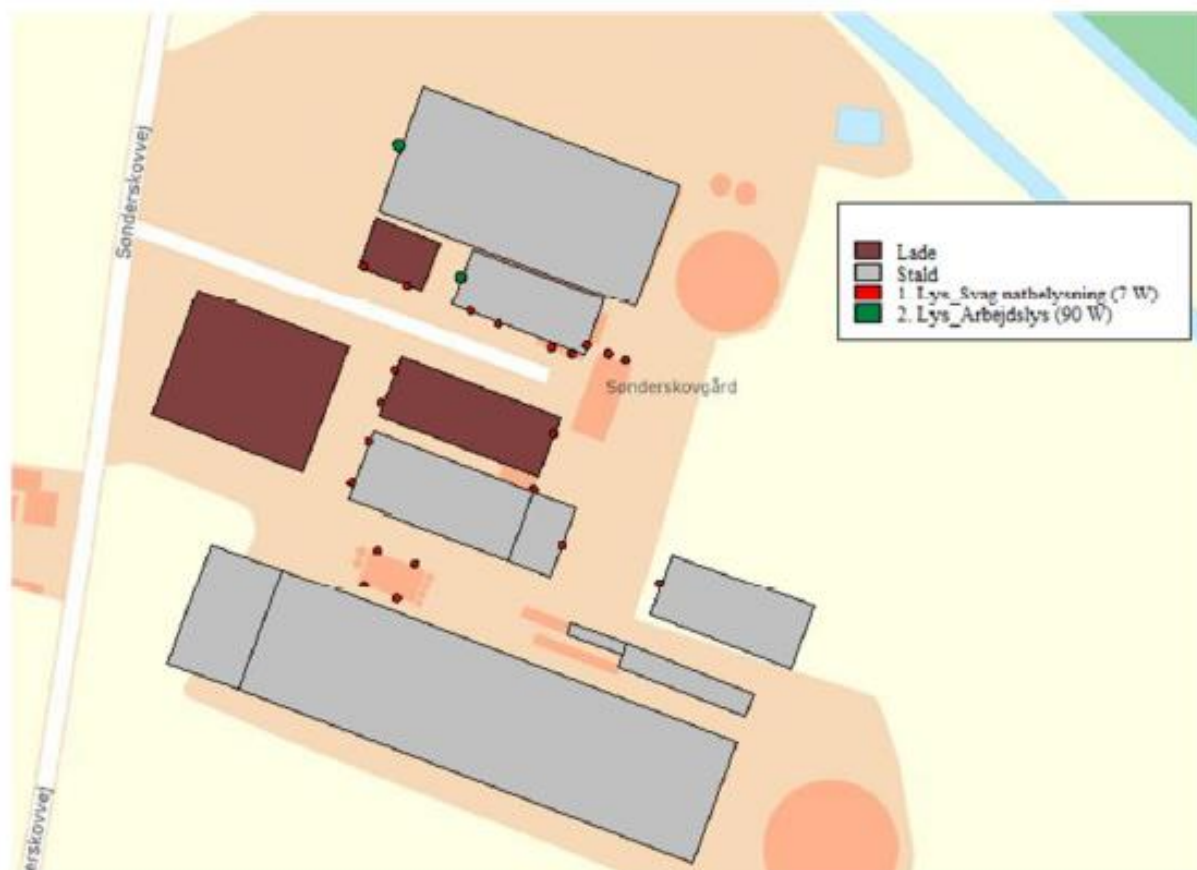
Der er en eksisterende opsamlingsbeholder til overfladevand fra plansiloerne.

Placering af lyskilder.

Der er 12 svage lyskilder på hver 7 W (vågelys til natlig orientering).

Der er to arbejdslys, der aktiveres med sensor på hver 90 W.

Alle lyskilder peger nedad.

BILAG 2– PRODUKTIONSAREALER

Vedhæftet som særskilt bilag til IT-ansøgningskemaet.
Der er ikke staldtegninger af stald 2, 7 og 8.

Stald 2

Stald 2 og 2a er kalvehytter, der hhv. har et samlet produktionsareal på: 210 m² og 50 m².

Stald 7

Stald 7 er ny overdækket plads til kalvehytter, hvor kalvehytterne kommer til at have et samlet produktionsareal på: 240 m².

Stald 8

Stald 8 er en ny velfærdsstald, der kommer til at have et produktionsareal på 625 m².

BILAG 3– OPBEVARINGSKAPACITET

Vedhæftet som særskilt bilag til IT-ansøgningskemaet.

Gødningsopbevaringskapacitet

Bilag 3. Beregning af bedriftens gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

Dyretype	Staldtype	Antal	Gylle ton pr. år	Dybstr. Ton pr. år	Gylle ton pr. år i alt	Dybstr ton pr. år i alt
Årskøer, tung race	Sengestald, gylle (kanal, linespil)	375	33,1		12413	0
Årskøer, tung race	Dybstrøelse	100		16,4	0	1640
Årsopdræt (0-7 mdr.)	Dybstrøelse	120		1,95	0	234
Årsopdræt (7-25 mdr.)	Sengestald, gylle (kanal, linespil)	310	6,3		1961	0
Årsopdræt (25-26 mdr.)	Dybstrøelse	20		7,2	0	144
Gødningsproduktion i alt					14373	2017

Spildevand og overfladevand

	kvm overflade	kvm vand pr. kvm	Andel til gyllebeholder
Vand fra befæstede arealer (ensilageplads)	3500	0,7	100%
Vand fra befæstede arealer (møddingsplads)	300	0,7	100%
Frdrag for overdækning af gyllebeholder	1979	-0,4	

Gødningsproduktion inklusiv vand fra befæstede arealer og frdrag for overdækning af gyllebeholder

16032
12024

Nødvendig opbevaringskapacitet til 9 måneders produktion

Opbevaringskapacitet til rådighed

Gyllebeholder, Sønderskovvej 7	2400
Gyllebeholder, Sønderskovvej 7	5500
Fortank, Sønderskovvej 7	139
Ny Gyllebeholder	5000

Opbevaringskapacitet i kbm

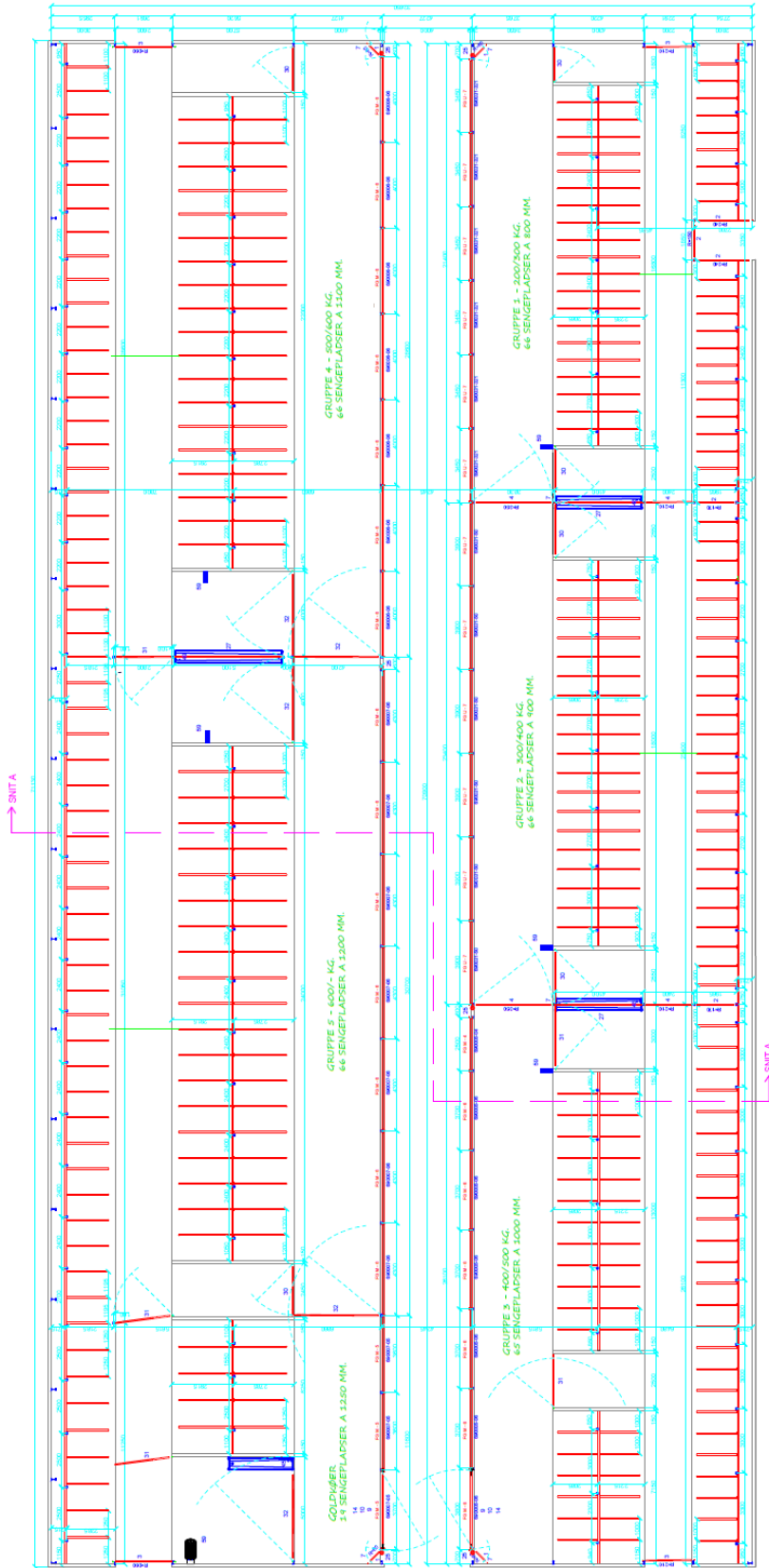
13039
9,8

Opbevaringskapacitet i måneder

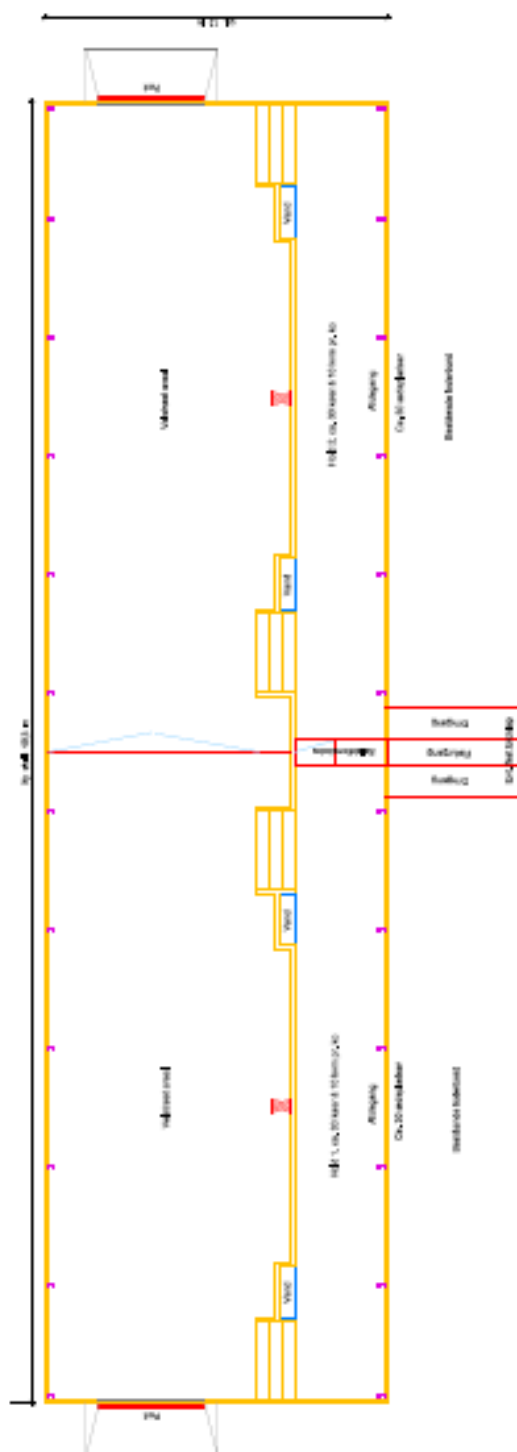
Beregningerne er foretaget ud fra normal 2023 (Christian Friis Børsting og Anne Louise Frydendahl Hellwing) (ed.): Normalt for husdyrgødning - 2023, 41 sider.
<https://anivet.au.dk/forskning/sekationer/husdyrernaering-og-fysiologi/normta>

Endvidere henvises der til Landbrugets byggeblad nr. 95.03-03

Stalindretning stald 5

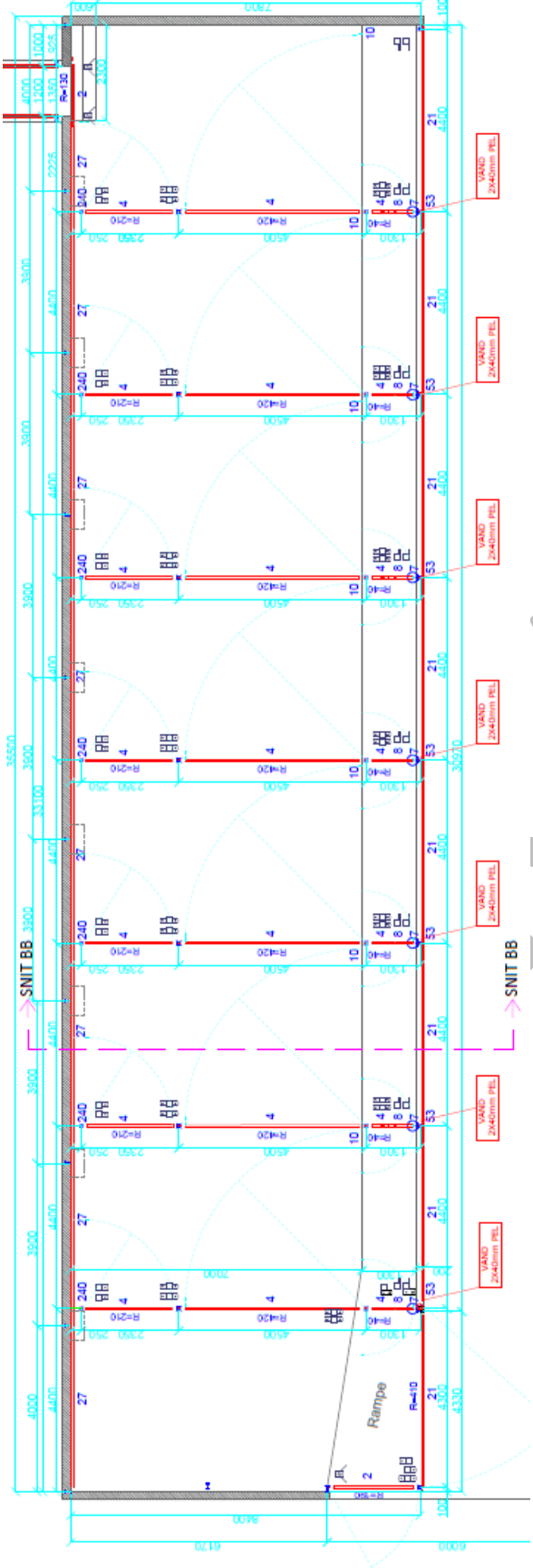

Staldindretning stald 3 og 6

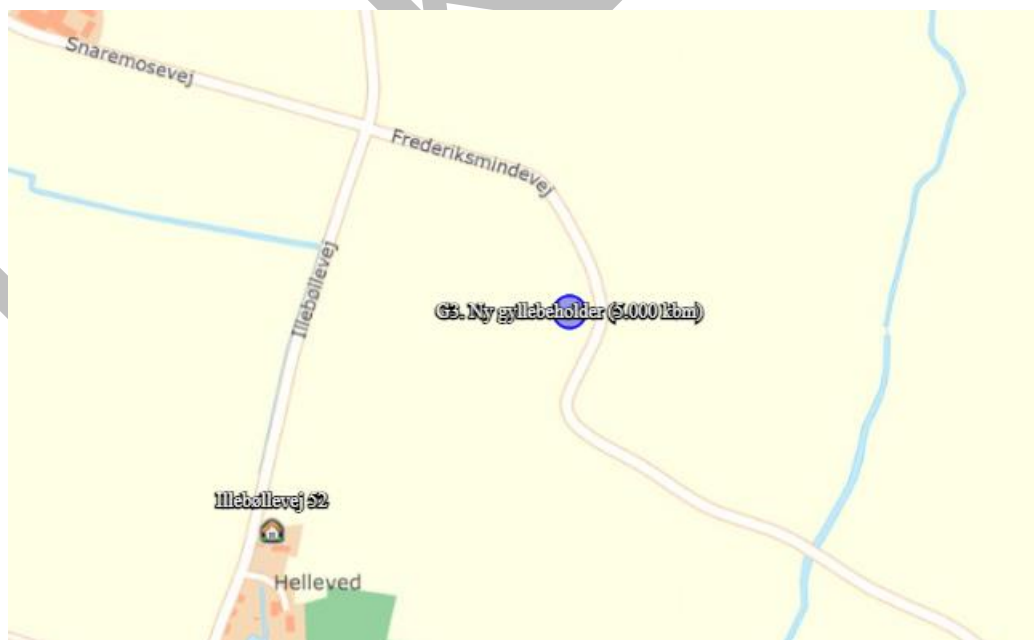
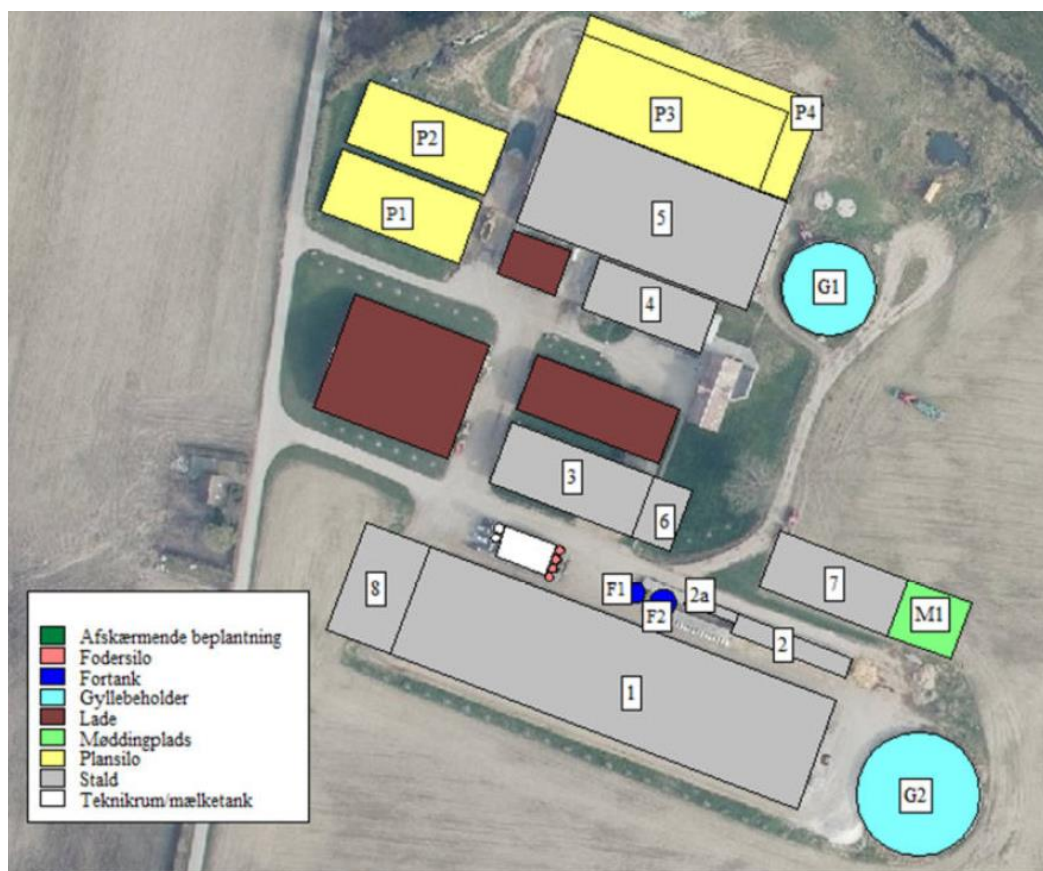
Ny aflastningsstald til ca. 60 malkende køer

Staldindretning stald 4

Bilag 2. Oversigtskort – placering af bygninger

Bilag 3. Langeland Kommunes tankplads-retningslinjer (december 2020)

Teknik og Miljø

LANGELAND
KOMMUNE

1. udgave

10. december 2020

Retningslinjer for indretning af tankpladser

Diesel- og benzintanke, hvor der ikke foregår salg.

Hvorfor retningslinjer?

- Formålet med retningslinjerne er, at beskytte jord og grundvand mod forurening af olieprodukter.
- Retningslinjerne gælder for nyetablering af tankpladser, samt ved udskiftning af tanke på tankpladser.

Indretning af diesel- og benzintanke

- Tanke skal placeres på en plan og tæt belægning, der er uigennemtrængelig for olieholdigt materiale.
- Tanke skal være overdækket og placeres i et kar eller lignende, der som minimum kan rumme hele tankens volumen.
- Overdækning og placering i kar eller lignende kan undlades, hvis der fra opsamlingskarret/tankpladsen er etableret afløb til offentligt spildevandssystem inkl. sandfang og olieudskiller med tilstrækkelig kapacitet til at kunne håndtere hele tankens volumen.
- Tanke skal være sikret mod påkørsel f.eks. ved pullert/bøjler.
- Der skal være påmonteret en brudventil (breakaway valve) mellem tank og slange. Denne anordning sikrer, at slangen knækker ved kraftige ryk, og at tanken dermed ikke vælter. Samtidig lukker ventilen straks for udpumpning af diesel.
- Brudventil kan undlades ved tanke med håndpumpe og tanke, hvor tankpistolen ikke kan fastlåses.
- Udluftningsrør og påfyldningsstuds skal placeres indenfor opsamlingskarret.
- Hvis påfyldningsslangen kan nå udenfor tankpladsens belægning, skal der anvendes spildbakke ved påfyldningen.

Indretning af tankpladsen

- En tankplads skal være indrettet med tæt belægning, der er uigennemtrængelig for olieholdigt materiale. En sten- eller flisebelægning er *ikke* at betragte som en tæt belægning.
- Tankpladsen skal være dimensioneret til tung trafik.
- Tankpladser skal være indrettet med fald mod afløb alternativt skal der anvendes spildbakke ved tankning.
- Ved tankpladsen skal der findes opslugningsmateriale i form af kattegrus eller lignende, og et spild skal straks opsamles, og bortskaffes som farligt affald.
- For udendørs tankpladser gælder, at der ikke må kunne løbe vand til pladsen fra tage, eller fra det omkringliggende terræn.

Indretning af afløb

- Afløb fra tankpladsen skal via sandfang og olieudskiller ledes til spildevandssystemet. Alternativt kan afløbet ledes direkte til anden beholder f.eks. gyllebeholder.
- Sandfang og olieudskiller skal dimensioneres i forhold til tankpladsens samlede areal og tankens volumen.

Vær opmærksom på at:

- Tankanlæg er omfattet af reglerne i Miljøministeriets Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (olietankbekendtgørelsen).
- Afløb og udskilleranlæg skal indrettes efter gældende norm for afløbsinstallationer og rørcenteranvisning fra Teknologisk Institut.
- Olieudskiller og sandfang skal være tilmeldt den kommunale tømningsordning og udledning af spildevand kræver spildevandstilladelse fra Langeland Kommune.
- Ved etablering af tanke, skal det sikres, at gældende afstandskrav til f.eks. brønde og vandindvindinger kan overholdes, spørg Langeland Kommune.
- Bestemmelser i Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter, og Olie-tankbekendtgørelsen, kan stille skærpede krav til etableringen, for at sikre jord og grundvand mod spild.
- Brandmyndigheden skal godkende indendørs tankanlæg over 6.000 liter.
- Opstilling af benzintanke skal som regel altid godkendes af brandmyndighederne, spørg Langeland Kommune.
- Tanke skal altid anmeldes til Langeland Kommune – læs mere på kommunens hjemmeside www.langelandkommune.dk

Vedtaget i Trafik-, Teknik- og Miljøudvalget 16. november 2020.

Bilag 4. Beplantningsplan

U

Bilag 5. Støj

Kildestyrker

Der er i beregningerne anvendt følgende kildestyrker, driftstider og betingelser for kilderne:

Nr.	Støjkilde	Kildestyrke dB(A)	Bemærkning
1	Foderblanding (fuldfoder)	103	Støjdatabogen. Traktorer, kørsel med svag acceleration svarende til 10-20 km/t
2	Gyllekørsel fra gyllebeholder nr G1	103	Støjdatabogen. Traktorer, kørsel med svag acceleration svarende til 10-20 km/t
3	Gyllekørsel fra gyllebeholder nr G2	103	Støjdatabogen. Traktorer, kørsel med svag acceleration svarende til 10-20 km/t
4	Kompressor til køling af mælk	90	Vaccumkompressor
5	Afhentning af mælk	86	Lastbil i tomgang, Rapport nr. 21, Miljøstyrelsens Referencelaboratorium, Støj fra lastbiler, Målinger 2008

Driftstid

Ansøger har redegjort for følgende driftstider:

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansøgt	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
Blanding af foder	0,5 timer i perioden 05.00 – 07.00	Hver dag	0,5 timer i perioden 05.00 – 07.00	Hver dag
Påfyldning af gyllevogn (G1)	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt
Påfyldning af gyllevogn (G2)	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt
Påfyldning af gyllevogn (G3)	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt
Vakuumpumpe (malkeanlæg)	00.00-24.00	Hver dag	00.00-24.00	Hver dag
Kompressor (mælkekøling)	00.00-24.00	Hver dag	00.00-24.00	Hver dag

Svendborg Kommune er enig i, at ovenstående oplysninger angiver de primære støjkilder. Svendborg Kommune vurderer, at der også skal beregnes støj fra mælkeafhentning. Der er som udgangspunkt regnet med at mælken afhentes hver anden dag, og det tager cirka 10 min at pumpe mælken til lastbil.

Indendørs placerede støjkloder placeret i lukkede rum medregnes ikke, og derfor er der ikke regnet med støjbidrag fra vakuumpumpen til mælkeanlægget ved malkning med malkerobotterne. Desuden så tippes foder og korn af indendørs.

Der er på baggrund af ansøgers oplysninger om driften af de primære støjkloder udregnet procentvise driftstider på baggrund af referenceperioderne svarende til 8 timer, 1 time og ½ time i henholdsvis dag, aften og nat-perioden. Driftstiderne fremgår af den efterfølgende tabel.

Kildedata					
Nr	Navn/type	Lydeffekt	Driftstid [%]		
			dag/8 timer	aften/1 time	nat/½ time
K01	Blanding af foder	103 dB(A)			100
K02	Påfyldning af gyllevogn - G1	103 dB(A)	2	13	13
K03	Påfyldning af gyllevogn - G2	103 dB(A)	2	13	13
K04	Kompressor (mælkekøling)	90 dB(A)	100	100	100
K05	Afhentning af mælk	86 dB(A)	2	16	33

Transmissionsvej mellem kilde og beregningspunkt

Beregningen af støj i omgivelserne afhænger af en række faktorer f.eks. afstand, afskærmning mv. Beregningsmodel kan korrigere for afstand mellem kilde og beregningspunkt, afskærmning af kilden, hård eller blødt terræn og refleksion ved kilden.

Forudsætningerne for beregningen af støj ved de omkringliggende boliger fremgår af de efterfølgende tabeller.

Sønderskovvej 4:

Transmissionsvej					
Referencepunkt R1					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Ja	316	Blød	Nej
K02	Ja	Ja	362	Blød	Nej
K03	Ja	Ja	290	Blød	Nej
K04	Ja	Ja	234	Blød	Nej
K05	Ja	Ja	234	Blød	Nej
K06					

Hjelmbjergvej 1:

Transmissionsvej					
Referencepunkt R2					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Ja	258	Blød	Nej
K02	Ja	Ja	278	Blød	Nej
K03	Ja	Ja	187	Blød	Nej
K04	Ja	Ja	165	Blød	Nej
K05	Ja	Ja	165	Blød	Nej
K06					

Hjelmbjergvej 4:

Transmissionsvej					
Referencepunkt R3					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Ja	315	Blød	Nej
K02	Ja	Ja	300	Blød	Nej
K03	Ja	Ja	165	Blød	Nej
K04	Ja	Ja	225	Blød	Nej
K05	Ja	Ja	225	Blød	Nej
K06					

Resultat

Resultatet af den gennemførte beregning fremgår af det efterfølgende:

Sønderskovvej 4:

Beregningsresultat

Referencepunkt R1

Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Blanding af foder	103	Ja			100			32
K02	Påfyldning af gyllevogn - G	103	Ja	2	13	13	14	22	22
K03	Påfyldning af gyllevogn - G	103	Ja	2	13	13	16	24	24
K04	Kompressor (mælkekøling)	90	Ja	100	100	100	22	22	22
K05	Afhentning af mælk	86	Ja	2	16	33	1	10	13
K06									
K07									
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							23	27	33

Hjelmbjergvej 1:

Beregningsresultat

Referencepunkt R2

Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Blanding af foder	103	Ja			100			34
K02	Påfyldning af gyllevogn - G	103	Ja	2	13	13	16	24	24
K03	Påfyldning af gyllevogn - G	103	Ja	2	13	13	20	28	28
K04	Kompressor (mælkekøling)	90	Ja	100	100	100	25	25	25
K05	Afhentning af mælk	86	Ja	2	16	33	4	13	16
K06									
K07									
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							26	31	36

Hjelmbjergvej 4:

Beregningsresultat									
Referencepunkt R3									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Lydeffekt Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Blanding af foder	103	Ja			100			32
K02	Påfyldning af gyllevogn -	103	Ja	2	13	13	15	24	24
K03	Påfyldning af gyllevogn -	103	Ja	2	13	13	21	29	29
K04	Kompressor (mælkekøling)	90	Ja	100	100	100	22	22	22
K05	Afhentning af mælk	86	Ja	2	16	33	1	10	13
K06									
K07									
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							25	31	34

Bilag 6. Svendborg Kommunes behandling af høringssvarene.

Høringssvar fra ansøger/ansøgers konsulent og Svendborg Kommunes bemærkninger:

Berørte emner	Ansøgers høringssvar	Svendborg Kommunes bemærkninger
xx	x	x
xx	x	x
xx	x	x

UDKAST